

Ettevõtjad ei jäänud maanteeameti peadirektori vastustega rahule

Kohtumise fookuses oli maanteeameti Rapla asuva teenindusbüroo sulgemine või ümberfor-
meerimine. **Lk 4**

Riigigümnaasiumi võidutöö
autoreid inspireerisid jõekäär
ja vana koolimaja. **Lk 7**

Talgulised
istutasid
Pajakale
5000 kuuske.
Lk 6

Terje Kauriga
Juurust,
kultuurist ja
kandlest

Lk 12-13

OÜ KÜLMALINE

SÕIDUKITE
kliimaseadmete
kontroll ja
täitmine.

Lepi aeg kokku!

Tallinna mnt. 50, Rapla
www.kulmaline.ee
Tel 533 01 720

RAPLAMAA Sõnumid

KOLMAPÄEV, 25. mai 2016 Nr. 21 (2927)

Sõltumatu nädalaleht | www.sonumid.ee | Hind 1.85 €

Järgmise lehe
vahel juunikuu
horoskoop!

Lk 3

Foto: SIIM SOLMAN

Juhtkiri

Poliitikud muidugi ei vastuta

Reformierakonna aktiivsel vedamisel taas rakendatav kahe tooli seadus, mis lubab Riigikogu liikmetel samaaegselt osaleda ka kohalike omavalitsuste tegevuses, on vaid üks osa ettevalmistatavast põhimõttelisest reformist.

Räägitagu mida iganes või serveeritagu ettevõetud halduskorralduse muutmist kuidas tahes, tegelik eesmärk, parteilise võimu kindlustamine, jääb sealt ikka läbi paistma. Kodanike elujärje parandamise ja riigivõimu kindlustamisega on sellel kõigel vähe pistmist. Omavalitsuste asemele tsentraalselt juhitavate suurvõimade tekitamine on kantud selgelt riigikeskse juhtimise põhimõttest. Sama eesmärki teenib ka niinimetatud kahe tooli seadus, mis võimaldab valdade volikogudest hoida eemal igasuguseid parteitute kodanike ühendusi ja annab valdade juhtimise täielikult võimuparteide kontrolli alla.

19. mai Postimehes nimetatud seadust õigustanud Riigikogu põhiseaduskomisjoni liige Martin Kukk püüdis lugejaid veenda, justkui hakkaksid saadikud nüüd edaspidi lähtuma sellest, et kui ta on „Riigikogu liige, siis parlamendis seisab ta Eesti riigi huvide eest tervikuna ning volikogus seisab ta kohaliku omavalitsuse huvide eest“. Selle väitega välja tulnult pidi isand Kukk ka ise tunnistama, et tegelikult on „sellist isiksuse lõhenemist praktikas keeruline ette kujutada“.

Küll aga loksud kõik kenasti paika ja mingit „isiksuse lõhestamist“ pole karta, kui kirjapandut pisut täpsustada: „Saadik peab lähtuma edaspidi sellest, et kui ta on partei liige, siis parlamendis seisab ta oma erakonna huvide eest tervikuna ning volikogus seisab ta samuti oma erakonna huvide eest.“ Eesti riigi ja rahva huvide esindamisega pole siin mingit pistmist. Poliitikutel võiks olla vähemalt nii palju ausat meelt, et oma samme selgitades nimetaksid nad asju õigete nimedega. Oleks ka endal kergem aru saada.

Samas ei tohiks nad aga hetkekski unustada seda, et igasugune poliitiline manipuleerimine on mõök, mis võib hooletu või vale käsitsemise juures relva loojat ennast tabada. Reformierakond, kes on võtnud IRL-ilt üle haldusreformi ja sellega seonduva muude seadusemuudatuste paketi kujundamise, ei peaks olema väga kindel, et talle Eestis üldse alternatiivi ei ole. Isegi kui praeguste ümberkujunduste autorid tõesti usuvad naiivselt, et see, mida nad teevad, hoiab ära halvima, siis peaksid nad modelleerima ka selliseid olukordi, kus nende loodud süsteeme hakkab kasutama mõni teine poliitiline jõud. Hea oleks meenutada, et 1930-ndate aastate võimu ümberkorraldused sobisid ideaalselt ka 1940. aastal võimu haarama ja riiki hävitama tulnutele.

Ajaleht 20 aastat tagasi

Reformierakond rääkis regionaalpoliitikast

Nädaline teatas 30. mail 1996, et Reformierakond korraldas Paldiski linnas seminari, kus räägiti regionaalpoliitilistest suundumustest. Katkeid räägitust:

Erakonna esimehe Siim Kallase teemaks oli Eesti haldusterritoriaalne jaotus. Kallas leidis, et Eestis kehtiv omavalitsussüsteem vajab tõsiseid täiendusi, parandusi. Praegune bürokraatia-aparaat ennast ei õigusta. Omavalitsuste tulude baas peaks sõltuma temast endast. Kuidas peaksid jagunema omavalitsuse ja riigi maksud? Praegu on kõige kõvem omavalitsus see, kes ikka suudab riigilt kõige rohkem raha saada. See pole õige. Ühena lahendustest pakkus Siim Kallas kahetasandilist juhtimist. Mitmeid kordi käis Kallase jutust läbi see, et tähtis on vähendada riigi kulusid, sotsiaalsed prob-

leemid, sotsiaalsfäär peab olema inimestele lähedal ja omavalitsuste lahendada.

Teisena sai sõna regionaal-se arengu ameti peadirektor Ülo Peets. Teema: „Regionaalpoliitilised võimalused ettevõtluse arendamiseks“. Tema alustas oma sõnavõttu lausudes, et regionaalpoliitika on magus sõna. Regionaalpoliitika põhiteostamiseviis on ettevõtlus. Ettevõtlus ei arene, veel enam – ei saa algust, kui puudub raha /.../ Baas, kust omavalitsused raha saavad, on ikkagi ettevõtlus.

Sotsiaalminister Toomas Vilosius kõneles tervishoiu- ja sotsiaalarahastamisest. Ta rääkis põhiliselt sellest, et sotsiaalaraha 500 miljonit krooni peab minema omavalitsuste kätte. Omavalitsused teavad paremini, kuidas ja kellele seda raha jagada. Juttu oli veel visiidimaksust, hooldekodudest ja ikka rahast.

Südamelt ära

Korvpallist ja võrkpallist

Mariliis Vest

Reedel suutis Rapla Avis korvpallimeeskond taas tõestada oma tugevat võistkonnavaimu ning oskuslikku mängu ja tuua maakonda Alexela korvpalli meistriliiga pronksmedali.

Olgugi et mitmed fännid ja peatreener Aivar Kuusmaa on öelnud, et esimene pronksmedal oli magusam ja armsam, täitus ka sel korral Sadolini spordihoone ülimite emotsioonidega.

Teadagi ei ole Rapla korvpalli suhtes austust ja toetust üles näidanud mitte ainult Rapla inimesed, vaid ka naabervaldade fännid, võib öelda, et peaaegu kogu maakond. See on äärmiselt positiivne. Rapla Avis mäenedžer Jaak Karp on korvpallile teinud suurepärase promotööd. Isegi mitte kõige teravam silmanägemisega inimesed on kindlasti märganud kõiki neid punaseid plakateid Rapla vahel, rääkimata ringteele paigutatud korvpallist, raadio-reklaamidest ja kõigest muust, mida Karp ette võtnud on.

Seda näeb ka inimene, kes pidevalt korvpalliga kokku ei puutu, et meeskonna ja mängude reklaamimist on ta võtnud täie tõsidusega. Tulemuseks suurepärase töö, mis on toonud peaaegu igal kodumängul Sadolini spordihoonesse saalitäie rahvast. Eks iseenesestmõistetavalt mängivad meeskonna juures kõige suuremat rolli siiski treener Aivar Kuusmaa ning mängijad ise, kuid au tuleb anda kogu tiimile, sest tehtud töö on tõesti suur ja igati kiiduväärne.

Kui vaatasin viimase pronksimängu ülekannet Delfist, jäi autasustamistseremoonial kõrva kriipima üks lause, mis enam väga rahu ei andnud. Nimelt ütlesid mängu kommentaatorid midagi sellist, et Rapla Avis on tõestanud, et Rapla ning Rapla maakond on korvpalli maakond. Esimene mõte seda lauset kuuldes

Natuke teeb mõtlikuks küll, et Kohila võrkpalliklubi oma vägevatele saavutustele vaatamata on maakonnas jäänud kuidagi tahaplaanile.

liikus Kohila võrkpalliklubi suunas.

Natuke paneb hämmastama ja teeb mõtlikuks küll, et Kohila võrkpalliklubi oma vägevatele saavutustele vaatamata on maakonnas jäänud kuidagi tahaplaanile. Kui nüüd kõrvutada, et Rapla korvpall sai Eesti meistriliiga

pronksmedali ja Kohila võrkpall on võitnud kolmel korral Eesti meistri tiitli ning kolmel korral Baltimaade meistri-võistlustel esikoha, rääkimata eurosarja sisenemisest, tekib kohati küll küsimus, miks võrkpall pole nii võimast toetust leidnud.

Tähendab, võrkpall leiab loomulikult maakonnas toetust. Tuleb aga ausalt tunnistada, et saalitäiest fännisärkidega, trummidega pörstavatest hulmuelsestest fännidest on asi natukene ikkagi kaugel. Ma ei teagi nüüd, kas asi on lihtsalt selles, et Kohila võrkpall ei ole ennast ja oma mängu nii suurelt reklaaminud, nagu seda korvpall on teinud (tundub, et võrkpallil ei ole selleks ka eraldi inimest ja võib-olla pole neil ka suutlikkust) või on maakonnas ja üleüldse Eestis lihtsalt korvpallisõpru niivõrd palju rohkem?

Igatahes on minu silmis mõlemad, nii korvpallimeeskond kui ka võrkpallinaiskond teinud maakonnale tõelist au ning väärt võrdset ülistust. Kuna ma ise olen rohkem

võrkpalliinimene, siis loodan, et tulevikus saab ka Kohila võrkpalliklubi vähemalt sarnast tunnustust, kaasaenamist, toetust ja kiitust, nagu seda saab Avis Rapla meeskond. Olgu selleks siis erinevad tunnustamisõhtud, saalitäied fänne või veel suurem meedia-kajastus.

Küsitlus

Kas olete käinud metsa istutamas?

Ene, pensionär: Kunagi lapsena olen. Hiljem enam ei ole. Lapsed võiksid ikka puid istutamas käia.

Antti, ettevõtja: Istutan igal pool. Oma kodus on suur aed ja väike park, seal istutan. Aiatööd maandavad pingeid, on parim stressirohi.

Tarmo, bussijuht: Hästi palju. Kunagi tegelesin haljastusega. Öeldakse, et iga inimene peab vähemalt ühe puu istutama.

Aleksandra, kodune ema: Olen mõelnud, et talvel, kui võetakse maha kuusepuid, võiks igatüki ka ühe puu selle asemele istutada. Ise veel ei ole käinud istutamas.

Asta, pensionär: Olen. Lapsepõlves sai metsa istutatud, praegu istutan koduühes.

Liisi, treener: Gümnaasiumi lõpus sai Vesiroosi gümnaasiumi juurde oma lennu puu istutatud. Rohkem ei ole puid istutanud.

Küsis Stina Andok
Pildistas Siim Solman

Päevapilt

Siiras võidurõõm. Rapla korvpallikooli manageri Jaak Karpi tormas esimeste seas õnnitlema tema tütar Joleen.

Tekst ja foto: Siim Solman

Kallid rapla-maalased!

Laupäeval, 28. mail toimub Raplas Tammemäe laululaval Raplamaa laulu- ja tantsupidu pealkirjaga „Iga NiNa TaGa on inimene“.

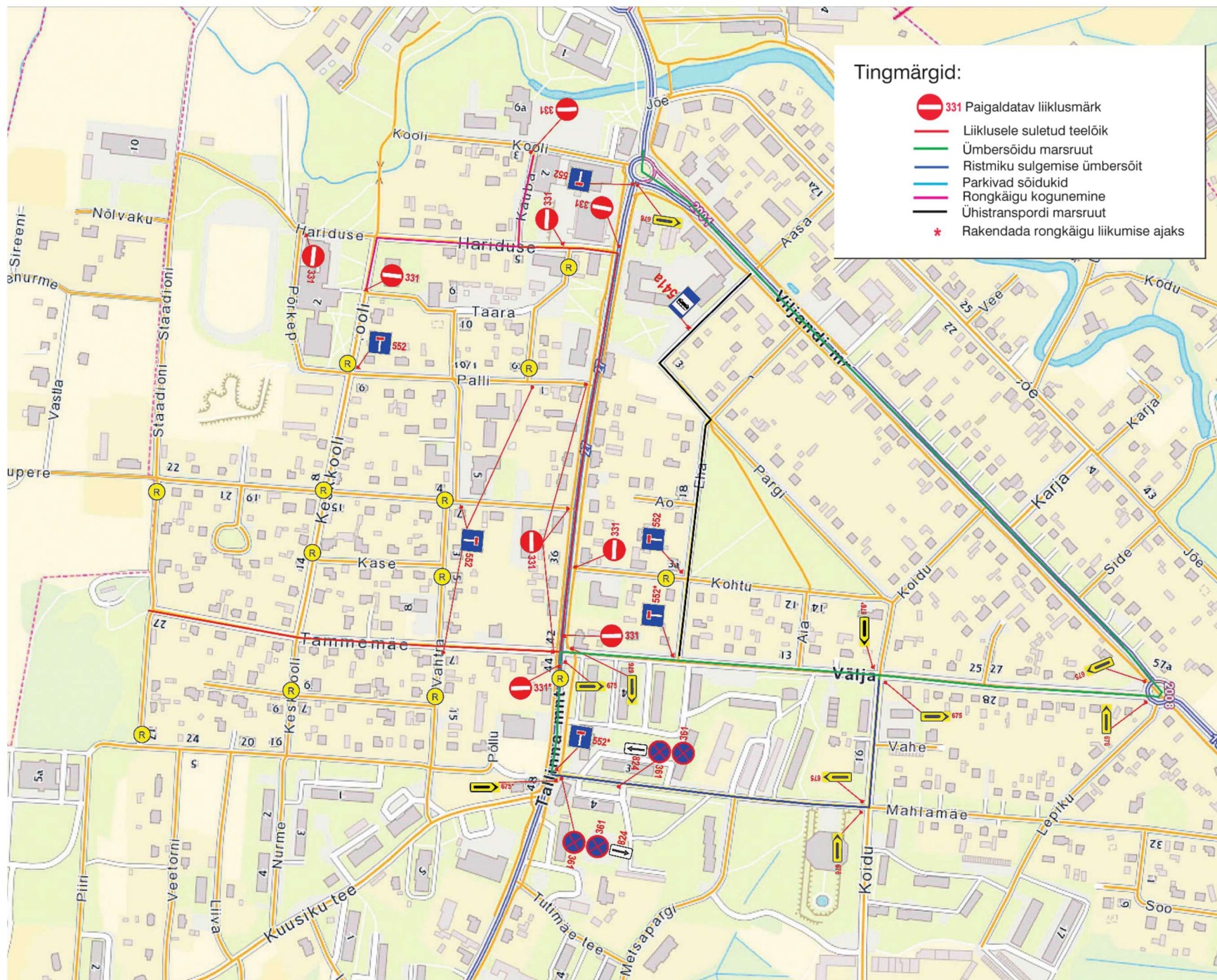
Suuri ja eriti palju väike-seid pidulisi on Rapla vahel liikumas juba varahommikust saati. Ennelõunal tehakse proove Tammemäe laululaval ja kultuurikeskuses ning kell 15 hakatakse kogunema rongkäiguks Hariduse, Kauba ja Keskkooli tänavale. Rongkäik hakkab liikuma kell 16 Hariduse tänavalt ja suundub mööda Tallinna maanteed ja Tammemäe tänavat laululavale. Puhkpill mängib kogu rongkäigu aja kultuurikeskuse ees.

15 minutit enne rongkäigu liikumist suletakse tee liikluseks, nagu juuresolevalt skeemilt näha. Suletud on Tallinna maantee, Kauba, Hariduse ja Tammemäe tänav. Ümbersõit toimub Viljandi maantee ja Välja tänav kaudu. Ennustatavalt võtab see umbes ühe tunni, kui 2300-pealine piduliste pere on rongkäigus Tammemäele jõudnud ja seal saab pidu alata. Kohe seejärel avatakse tänavad liikluseks.

Pealtvaatajatel palume parkida ainult Automi platsile! Tulge kindlasti pidu nautima ja teelolijatelt palume mõistvat suhtumist ning kannatlikku meelt ümbersõitude tegemisel!

Age Tekku,

Raplamaa laulu- ja tantsupeo projektijuht

Üks kolehoone sai ohutumaks!

Mariliis Vest

13. aprillil avaldasime loo maakonna ohtlikest ning lagunevatest kolehoonetest. Täna on vähemalt üks neist - Kodila vana koolimaja - saanud ohutuma ning esinduslikuma välimuse.

Kodila vana koolimaja Raka külas ümbritses aprillis, kui seda uudistamas käisime, korrastamata õu ning sodi. Hoone ukse-aknad olid valla kõikidele huvilistele, ka lastele. Samuti tegid meelehärmi kaks koolimaja kõrvast tulevat väljasõitu, kus mitmel korral oli tekkinud ohtlikke olukordi. Külalainike peamine mure oli aga just laste pärast, kelle jaoks vanad lagunevad hooned on ahvatlevalt põnevad.

Vanal majal löödi kinni esimese korruse aknad ning suleti hoone peauks. Korda sai ka hoone ümbrus.

Foto: SIIM SOLMAN

Taas Rakat külastades võib aga kinnitada, et maja ümbrus ja hoone ise on saanud uue

hingamise. Kohalik külaelanik Tiit Tammsaar rääkis, et põhiliselt viidi minema

ning põletati ära võsa, risu ja rämps. Seda tõendavad ka maja kõrval olevad lõkkeplat-

sid. Muist rämps viidi põletamiseks Oela lõkkeplatsile.

Suuremad tööd tehti ära 30. aprillil, kui abikäsi oli lausa kolmekümne ringis. Tööjõudu tuli lisaks ka Oelast, kus samal päeval kohalikud inimesed oma lauluväljakut korda tegid. Tegelikult võtsid heakorrad Tammsaare sõnul aga aega umbes kolm päeva.

Tööde põhjuseks ei olnud mehe sõnul mitte ainult see, et hoone oli räämas, vaid et see oli ka ohtlik. Lisaks õue koristamisele löödi majal kinni 100 m² ulatuses esimese korruse aknaid ning suleti tugevamini hoone peauks. Korda tehti ka eelmainitud kaks väljasõitu, kuhu tehti saabuva bussi jaoks suurem tasku, et lapsed ohutumalt peale saaksid minna.

Eraldi ehtasid lähemad naabrid puidust pingi katusealusega, mis väga ilusasti sealset teeäärt kaunistab. Naabermaja perenaine sättis pingi külge uudistama ka oravapoisid. Päris kõiki koo-

limaja elemente Tammsaare sõnul puutuda ei julgetud, näiteks kivisambaid. Mine tea, võib-olla on viimased ajaloolise väärtusega, arvas ta.

Külavanem ütles, et edaspidi tuleks kinni panna ka ülemised aknad, kuid praeguseks on suurem oht möödas, sest lapsed sisse ronida enam ei saa. Tammsaar lisas, et on vallas teinud ettepaneku hoonet ära osta ning siis vaadata, mis sellega teha. Vald sellele ettepanekule veel vastanud pole.

Lammutamine pole Tammsaare sõnul vajalik, ja ehkki loomulikult poleks sellise maja renoveerimine odav, on kõige olulisem leida hoone jaoks idee. Kuna Oela ja Raka külas koosviibimise kohta pole, oleks mehe sõnul see hea katusealune koht.

Heakorradõdeks kasutatud materjali ostsid, saagisid ja paigaldasid külalainikud täiesti ise. Mõningatele kulutustele soovitakse vallast saada kompensatsiooni.

Peksmise kohtuasi algab otsast peale

Siim Jõgis

Teisipäeval, 26. aprillil tegi Pärnu maakohtu Rapla kohtumaja kohtunik Indrek Saar teatavaks otsuse kolme mehe süüdimõistmise kohta peksmises, mis väidetavalt toimus 2015. aasta 3. aprillil Järvakandi ööklubis Cinema. Nüüd on otsus tühistatud ning protsess algab otsast peale.

Seega ei ole õige öelda, et Mait Järvik, Martin Vahtramäe ja Tanel Teras on selles kohtuasjas süüdi mõistetud. Praeguse seisuga on tegemist süüdistatavatega.

Kuna pärast kohtuotsuse lõpposa kuulutamist teatasid mehed soovist kasutada apellatsioonioigust, pidi kohus tegema motiveeritud kohtuotsuse. Esimese ja teise kohtuastme avalike suhete esindaja Anneli Vilu selgitas, et kohtunik Indrek Saar on haiguse tõttu töölt eemal ja praegu ei ole võimalik prognoosida, millal ta naaseb. Praeguse seisuga on kohtuotsuse koostamiseks etteantud tähtaeg aga ületatud.

“Tagamaks kohtute seaduses kohtu esimehele pandud vastutust õigusemõistmise korrakohase toimumise eest, korraldas Pärnu maakohu esimees kohtunik Saare pooliolevate asjade ümberjagamise teistele kohtunikele,” selgitas Vilu. Ka nimetatud kohtuasi, kus on süüdistatavateks Mait Järvik, Martin Vahtramäe ja Tanel Teras, on antud teise kohtuniku menetlusse ja asja arutamine kohtus algab otsast peale. Hetkel ei ole veel edasisi tähtaegu määratud.

Anneli Vilu lisas, et vastutustundliku inimesena tunneb kohtunik Saar muret tema menetluses olnud asjade käekäigu pärast, kuid on tunnistanud, et praeguses olukorras ei ole tal võimalik kohtunikutööd teha. “Usun, et see on inimlikult ka kõigile arusaadav ja mõistetav,” ütles Vilu.

Politseiteated

Kohila vald

17. mail kell 8 paiku avastati, et Kohila alevi Posti tänaval on trepikojast varastatud lukustamata jalgratas. Esialgne kahju on 320 eurot.

23. mail kell 23 paiku löödi Mälvivere külas talus 31-aastast meest. Teo arvatav toimepanija on politseile teada.

Politsei- ja piirivalveamet

Miikaeli Ühendus rajab Kohila mõisasüdamesse haridus- ja kultuuripargi

Vivika Veski

MTÜ Miikaeli Ühendus hakkab korrastama Kohila mõisa talli-tõllakuuri, et võtta see kasutusse Kohila mõisakooli õppehoonena.

Kohila vallavalitsuse, Kohila mõisakooli pidaja MTÜ Miikaeli Ühendus ja sihtasutuse (SA) Meie Pärand esindajad allkirjastasid möödunud neljapäeval Kohila mõisa talli-tõllakuuri ees koostööleppe, et ühendada jõupingutused Kohila mõisasüdamesse haridus- ja kultuuripargi rajamiseks. Sealhulgas võtab Miikaeli Ühendus kasutusvaldusesse vallale kuuluva Kohila mõisa talli-tõllakuuri eesmärgiga see korrastada ja võtta kasutusse Kohila mõisakooli

õppehoonena.

Praegu Kohila mõisa peahoones tegutseva mõisakooli direktor Anu Nigesen ütles, et seda päeva on nad kaua oodanud, ettevalmistus on käinud mitu aastat. Ta lisas, et sõlmitud kasutusvalduse lepingu järgi peab tall-tõllakuur saama viie aasta jooksul uue katuse ning uued aknad-uksek. „See on suur pingutus, aga ma arvan, et kui me ei unista, siis ei juhtu ka midagi,” ütles Anu Nigesen.

Koostööleppega võttis Mii-

kaeli Ühendus endale kohustuse arendada edasi Kohila mõisakooli, et seal pakutaks nii keelte kui ka kunstide süvaõpet, tuginedes Vanalinna Hariduskollegiumis välja töötatud huvi- ja üldharidust integreeriva kooli mudelile, ja anda omapoolne panus haridus- ja kultuuripargi väljaarendamiseks. Samuti lubab Miikaeli Ühendus osaleda Kohila kultuurielu rikastamisel.

SA Meie Pärand kohustub aitama koondada muinsuskaitsealast pädevust Kohila mõisasüdame renoveerimiseks ning kultuuripiirkonna väljaarendamiseks ja lubab konsulteerida Miikaeli Ühendust mõisakooli renoveerimise küsimustes.

Kohila vallavalitsus kohustub arvestama valla aren-

gukava koostamisel Kohila mõisakooli kui partneriga Kohila hariduselu kujundamisel kultuuriministeeriumi mõisakoolide programmi jätkukoolituse käigus välja töötatud visiooniga.

Jätkukoolituse „Mõisakoolide arendamine avatud külastuskeskusteks” tulemusena sõnastas meeskond, kuhu kuulusid Inna Laanmets Kohila vallavalitsuse, Anu Nigesen ja Eha Sepping Kohila mõisakooli, Kersti Nigesen Vanalinna Hariduskollegiumi ja Mikk Mutso muinsuskaitseameti esindajana, visiooni Kohila mõisa kui kultuuri- ja hariduskeskuse kujundamiseks. Jätkukoolitus oli 2015. aasta kevadel. Seal seati eesmärgiks kujundada Kohila mõisas kristlikele väärtustele tuginev õpi- ja

kultuurikeskkond ja Kohila mõisasüdamest kultuuripark ja pärandihariduse keskus.

Kohila mõisakool on vanemate initsiatiivil loodud erakool, mis avati 2013. aastal ühe esimese klassiga. Igal aastal võetakse kooli vastu uued esimesed klassid. Sel aastal on lapsi koolis üle kuuekümne. Kool on sõnastanud oma visiooni „Koostöös perekonnaga ning haridus- ja kultuuriastutustega on loodud kristlikule väärtussüsteemile tuginev arengukeskkond, mis aitab iga lapse eripära arvestades luua tema valmisolekut otsida ja leida oma koht elus”.

Koostööleppes allkirjastasid Kohila vallavanem Heiki Hepner, MTÜ Miikaeli Ühendus juhatuse liige Enel Kotli ja SA Meie Pärand juhatuse liige Anneli Randla.

Ettevõtjad ei jäänud maanteeameti peadirektori vastustega rahule

Siim Jõgis

Eelmisel kolmapäeval, 18. mail käis Raplas maanteeameti peadirektor Priit Sauk, et kohtuda kohalike ettevõtjatega. Kohtumise fookuses oli maanteeameti Raplas asuva teenindusbüroo sulgemine või ümberformeerimine.

Kohe kohtumise alguses võttis Sauk pinged selles osas maha, et Raplasse jääb maanteeameti teenindusbüroo alles. Küll aga kolib see riigimaja ruumidesse aadressil Tallinna mnt 14 ning pakutavate teenuste hulk väheneb.

Seda, et maanteeameti kohaliku teenindusbüroo saatust läheb kohalikele ettevõtjatele korda, oli selgelt näha osalejate arvust. Maanteeameti peadirektoriga oli Tallinna maanteel asuvasse Loomeruumi tulnud kohtuma 25 ettevõtjat ning lisaks Rapla maavanem Tõnis Blank ja Rapla abivallavanem Kalle Toomet. Arutelu kiskus kohati tuliseks ja oma seisukohti kaitsti emotsionaalselt. Kohalike ettevõtjate seisukoht on selge: neile on eluliselt vajalik, et kohalik teenindusbüroo jätkaks seniste teenuste pakkumist. Kui tarvis, võidakse äärmisel juhul leppida sellega, et büroo uksek ei ole avatud kõikidel tööpäevadel. Maanteeameti plaan sellega aga ei kattu.

Priit Sauk ütles, et juuni alguses avatavas uues esinduses on võimalik teha teooriaeksameid eelbroneeringute alusel, lisaks võetakse vastu kuni 5. juulini juba registreeritud

A- ja B-kategooria eksamid. “Kuna lähedal asub Kehtna majandus- ja tehnoloogiakool ning mitmed rasketehnikat vajavad ettevõtted, siis jääb alles ka võimalus teha raskeveotehnika tehnoloogiatust ning rasketehnika sõidukeksameid eelbroneeringute alusel klientide juures,” sõnas Sauk. Sellega aga nimekirja piirdub. Ülejäänud teenuseid maanteeameti Rapla esindus lähitulevikus enam ei paku.

Raplas enam sõidueksamit teha ei saa

Sauk põhjendas mitmete teenuste kadumist kohalikust büroost sellega, et need on kolunud ümber veebikeskkonda. Selleks puhuks jääb ka uude esindusse alles kliendiavuti, kus saab teha toiminguid e-teeninduskeskkonnas. “Täna saab e-teenuse kaudu osta ja müüa autot, lisada kasutajaid, tellida registreerimise ja dublikaatmärke, taotlema juhilubasid, juhendaja tunnistust, registreerida eksamitele jne. Uued dokumendid saadetakse soovitud aadressile postiga,” selgitas Sauk.

Kõik see kokku tähendab näiteks seda, et alates 6. juulist ei võeta enam Raplas vastu B- ega A-kategooria sõidueksameid. Olukorra muudab veel absurdsemaks see, et praeguse seisuga on kõik eksamiajad 5. juulini täis ning rohkem end Raplas B- ega A-kategooria eksamitele kirja panna ei saa. Ei kõla just eriti loogiliselt, et teenus, mis on praeguse seisuga täis broneeritud kuni juuli alguseni,

Kohtumise fookuses oli maanteeameti Raplas asuva teenindusbüroo sulgemine või ümberformeerimine.

Foto: SIIM SOLMAN

Raplast üldse ära kaotatakse. Eriti arvestades, et pikkade järjekordade tõttu on seni käinud paljud inimesed ka Tallinnast ja Harjumaaalt oma eksameid sooritamaks just Raplas.

“Seoses büroo töökorralduse muutusega ei ole võimalik enam Raplas registreerida B-kategooria eksamitele,” ütles Sauk. Uutele B-kategooria eksamitele soovitas ta registreerida Tallinnas, Saue, Paides või mõnes muus sobivas maanteeameti teenindusbüroos. Eksamid, mis on tänaseks juba Raplasse registreeritud, võetakse Raplas ka vastu.

Kolmapäevase arutelu kutsus kokku kohalik ettevõtja Renee Kokk. Ta ütles, et ei jäänud

maanteeameti peadirektori vastustega absoluutselt rahule. Tema sõnul tähendaks sellise plaani elluviimine konkurentsieelise andmist suuremates keskustes tegutsevatele ettevõtetele.

Ta tõi näite enda ettevõtte põhjal, mis müüb haagiseid. Praegu toimib asi nii, et kui klient on sobiva haagise välja valinud, läheb ta kohaliku Rapla teenindusbüroosse, maksab riigilõivu ning registreerib selle enda nimele. Kui ta tulevikus enam Raplas seda teha ei saa, siis ei ole kliendil mõtetas ka haagist kohapealt osta. Pigem sõidab ta suuremasse keskusesse, kus ta saab oma ostu kohe ka teenindusbüroos registreerida ja numbrimärgi kätte.

See on vaid üks näide. B- ja A-kategooria sõidueksamite ärakadumine toob kaasa probleeme ka autokoolidele, kes peavad hakkama õpilasi ette valmistama eksamiteks Tallinnas, Saue või Paides. Kõik see nõuab lisakulutust. Renee Kokk ütles, et kohalikud ettevõtjad ei ole valmis seda asja nii jätma. “Alla ei anna. Võitleme edasi,” sõnas ta.

Lähitulevikus pööratakse selle murega õiguskantsleri poole ning korraldatakse petitsioon. Kokk ütles, et see ei ole ainult Rapla võitlus. Ka teised maakonnad seisavad silmitsi samade probleemidega. “Regionaalpoliitiliselt on nende teenuste kadumine täielik jama,” sõnas Kokk.

Maavanem ei algatanud Vigala valla eelarve üle järelevalvet

Vivika Veski

Rapla maavanem Tõnis Blank otsustas mitte algatada Vigala valla tänavuse eelarve üle järelevalvet, kuigi vallavanem Priit Kärnsa ning volikogu liige Martin Andreller seda taotlesid.

Vigala vallavolikogu võttis eelarve vastu 29. märtsil peetud istungil. Kui volikogu oleks selle tegemata jätnud, oleks ta pidanud laiali minema, sest seadus nõuab eelarve vastuvõtmist hiljemalt märtsi lõpuks.

Veebruarikuusel istungil otsustas volikogu seitsme häälega kolme vastu valla tänavust eelarvet mitte vastu võtta.

Vallavanema hinnangul sellest hetkest eelarve eelnõu enam ei eksisteerinud ning ta andis teada, et vallavalitsus ootab volikogu komisjonidelt ettepanekuid uue eelnõu koostamiseks.

Neid ettepanekuid ei tulnud, vaid praeguse volikogu esimehe Meelis Välise ettepanekul

pandi sama eelnõu märtsi istungil uuesti hääletusele, muudetud oli vaid kuupäev. Välis ütles volikogule, et oli konsulteerinud ka rahandusministeeriumiga, kust öeldi, et nii võib teha.

Vallavanem ja selleaegne volikogu esimees Andreller (kellele samal istungil hiljem umbusaldust avaldati) sellega ei soostunud.

Volikogu liige Enn Roosi tegi ettepaneku eelarve eelnõu siiski hääletada ja pärast vastuvõtmist suunata nn ekspertiisi, et saada selgust, kas vastuvõetud eelarve on õiguspärane ja kehtiv. Ettepanekut toetasid mitmed volikogu liikmed.

Andreller keeldus päevakorrapunkti edasi juhatamast,

kui volikogu otsustab eelnõu hääletusele panna. Istungit asus juhatama aseesimees Aivar Jõgiste. 11 volikogu liiget kohalolnud 12-st otsustas jätkata eelarve eelnõu menetlemist ja seejärel võtta eelarve ka vastu.

Andreller saatis Rapla maavanemale kirja sooviga algatada eelarve üle järelevalvet. Maavanem järelevalvet ei algatanud, väites, et see ei kuulu tema pädevusse.

Kelle pädevuses on menetlus?

Maavanem Tõnis Blank põhjendas järelevalvest keeldumist sellega, et ükski seadus ei anna maavanemale selliseks järelevalveks õigust. Ta selgitas, et maavanem tohib teostada järelevalvet kohalike omavalitsusüksuste haldusaktide õiguspärasuse ning teatud juhtudel ka omavalitsuste kasutuses või valduses oleva riigivara kasutamise seaduslikkuse üle. Andreller taotles aga järelevalvet eelarve menetlemise ja vastuvõtmise

üle.

Blank viitas, et kohaliku omavalitsuse korralduse seadus määrab kindlaks volikogu pädevuse, mille hulka kuulub ka valla- või linnaeelarve vastuvõtmine ja muutmine. „Kuidas toimub eelarve menetlemine, see on määratud kindlaks valla põhimääruses, põhimääruse täitmine on aga nii vallavalitsuse kui ka volikogu kohustus,” märkis maavanem.

Pärast järelevalve mittealgatamise otsust esitas Kärnsa maavanemale aprilli lõpus uue päringu, kuna leidis, et küsimus siiski kuulub maavanema pädevusse. Kärnsa sõnul jääb maavanema vastusest Andrellerile mulje, et maavanem peab eelarvet ja seda kehtestavat määrust kaheks eri dokumendiks. „Kuna eelarve ongi haldusakt, ei saa ma nõustuda väitega, et eelarve menetlemise üle maavanem järelevalvet ei tee,” märkis Kärnsa maavanemale saadetud kirjas.

„Maavanem teeb järele-

valvet iseseisvalt ega vaja selleks kellegi juriidiliselt korrektset avaldust. Antud juhul on olemas lisaks Martin Andrelleri saadetud taotlusele nii osa volikogu liikmete kui ka meedia soov teada saada, kas Vigala valla 2016. aasta eelarve on õiguspärane ja kehtiv või õigusvastane ja kehtetu,” lisas Kärnsa.

Maavanem märkis aga, et kuigi Priit Kärnsa ei ole rahul eelarve menetlemise protseduuridega, ei ole vallavalitsus kasutanud Vigala valla põhimäärusest tulenevat õigust taotleda volikogu ees volikogu poolt vastu võetud määruse või otsuse uuesti läbivaatamist.

Blank rõhutas veel haldusmenetluse seaduses toodud põhimõtet, et haldusakti kehtetuks tunnistamist ei saa nõuda üksnes põhjusel, et haldusakti andmisel rikuti menetlusnõudeid või et haldusakt ei vasta vorminõuetele, kui eelnimetatud rikkumised ei võinud mõjutada asja otsustamist.

Kärnsa hinnangul võib Vigala vallavolikogus toimunud võrrelda sellega, kui näiteks Riigikogu on lükanud kolmandal lugemisel tagasi riigieelarve seaduse eelnõu, kuid järgmisel istungil võtab üks Riigikogu liige oma laualt paberipaki, mille väidab olevat kõnealuse eelnõu väljatrüki, annab selle istungi juhataja kätte ja nõuab eelnõu menetluse jätkamiseks hääletust, sest „Eesti inimestel on ju nii väga eelarvet vaja”.

„Istungi juhataja panebki ettepaneku hääletusele ja riigikogulased, kes parasjagu saalis on, hääletavadki menetluse jätkamise poolt. Seejärel pannakse saalis kohe eelnõu lõpphääletusele ja võetakse vastu. Kusjuures eelnõu kohta ettekannet ei tehta, läbirääkimisi ei avata, seisukohti ei küsita,” võrdles Kärnsa. Nõnda hääletatakse tema sõnul nagu muuseumis eelarvesse ka summasid, mis seal juhul, kui eelmisel istungil oleks lugemine katkestatud, mitte eelnõud maha hääletatud, enam olla ei saaks.

Eesti Jalgpalli Meistrivõistlused 2016

III liiga lääne tsoon

**RAPLAMA
ESINDUS-
MEESKOND TEEL
KÕRGUSTESSE!**

Meeste mäng
Raplamaa JK VS Lihula JK

27. mai kell 19.00

Rapla Ühisgümnaasiumi staadion

Noorte mäng. U16 II liiga
Raplamaa JK vs Paide Linnameeskond

27. mai kell 16.00

Põhimängule vabatahtlik
pilet 1€, pileti ostjate
vahel loositakse
auhinnad.

Sissepääs
tasuta

Meediapartner:
Sõnumid

Lemon
SPORT

RAPLAMA JK

3D Infra

RÄÄGI

tööandjaga ↔ töötajaga

LÄBI

iga lepingu punkt!

Eduka koostöö alus on selgus.

Vaata eeskuju: **www.tööelu.ee**

TÖÖELU
www.tööelu.ee

TÖÖINSPEKTSIOON

Vivika Veski

Fotod: VIVIKA VESKI

Riigigümnaasiumi võidutöö autoreid inspireerisid jõekäär ja vana koolimaja

Vivika Veski

Rapla riigigümnaasiumi arhitektuurivõistluse võitja Salto Arhitektuuribüroo kavandatud koolihoone sulandub linnaruumi, väärtustab vana algklassidemaja ja tabab nüüdisaegse õpikeskkonna vajadusi.

Rapla ühisgümnaasiumi vanas algklassidemajas, kus praegu tegutseb Alu kool, tehti eelmise nädala lõpus teatavaks Rapla riigigümnaasiumi arhitektuurivõistluse võitjad. Ümbrikud võitjate nimedega avas haridus- ja teadusministeeriumi koolivõrgu juht Kalle Küttis. Märkusõnaga „Lainurk” tähistatud esikoha ümbrikku avades tõdes Küttis, et tegu on tuttavate nimedega, kuna Salto Arhitektuuribüroo oli kavandanud ka Viljandi riigigümnaasiumi hoone, mis oli esimene maakondadesse rajatavaist riigigümnaasiumidest. Küttis tõdes, et uute riigigümnaasiumide ehitamist on ka kritiseeritud, eeskätt kalliduse pärast, aga kui tahame oma gümnaasiumihariduse viia

vähemalt eelmise iseseisvusa tasemele, luua tänapäevase akadeemilise gümnaasiumi, läheb lisaks sisule vaja ka korralikku vormi.

Riigi Kinnisvara AS-i, haridus- ja teadusministeeriumi, Rapla vallavalitsuse ja Eesti Arhitektide Liidu korraldatud ideekonkursi žüriisse kuulunud Rapla vallaarhitekt Cerly-Marko Järvela tõdes, et „Lainurk” oli kahtlemata tugevaim ideekonkursile esitatud töödest.

„Arhitektuurselt on lahendus kõrgetasemeline – uus hoone haakub olemasolevaga kenasti, ruumid on paigutatud loogiliselt, sissepääsuosa on pidulik, rekreatsioonialad avanevad jõepromenaadi suunas, kasutatud on lihtsaid, kuid

mitte primitiivseid kujundusvõtteid,” põhjendas Järvela žürii otsust. „Hindamise käigus analüüsiti ka ideekavandite eeldatavaid ehitusmaksumusi ja energiatõhususe näitajaid ning „Lainurk” pakkus kõige ratsionaalsematelegi kavanditele väga tugevat konkurentsi.”

Lähtub ainulaadsest krundist

Nagu ülejäänud žürii, hindab ka Järvela ise võidutööd kõrgelt. „„Lainurk” on töö, kus suurepäraselt on tabatud Rapla mastaapi ja meeleolu ning uus gümnaasiumihoone sulandub õnnestunult linnaruumi. Uus hoone on lihtne ja soliidne ning lubab ka vanal väarikal algklasside majal silma paista. Hommikune veidikene mäest üles rühkima sundiv koolitee on idapäikesele avatud, teise korruse uus peasissepääs juhatab samal tasandil paiknevatesse klassiruumidesse, lõunatama suunduvad gümnaasistid laiadest treppidest alla esimesele korrusele, kus laiub avar mitmeotstarbeline

söökla-aula-raamatukogu ning panoraamvaade loodusesse ... Kõik istub kenasti omal kohal ja tundub pakkuvat inspireerivat ruumikogemust nii sees kui ka väljas olijale,” kirjeldas Järvela.

Võidutöö meeskonda kuulusid Maarja Kask, Ralf Lööke, Andro Mänd, Helin Vahter (töö tegemise ajal Helin Kukk) ja Monica Knoll.

„Rapla gümnaasiumi arhitektuurne lahendus lähtub ainulaadsest koolikrundist: looduslik reljeef, mida kahest küljest ääristab jõgi. Juurdeehitus on paigutatud jõekääraku keskele nii, et sealt avaneksid panoraamvaated ümbritsevale maastikule ...” kirjutavad autorid tööle lisatud seletuskirjas.

Maarja Kask tunnistas, et just asukoht oligi see, mis kallutas neid sellel arhitektuurivõistlusel osalema, sest võistlusi on tänavu palju.

„Looduskaunis reljeefne maastik jõe ääres, lisaks see vana koolimaja. Oli väga põnev siia keskkonda projekteerida,” ütles Kask. Ta lisas, et vana

hoone uue hoonega liitmine nii, et keskkond hakkaks orgaaniliselt tööle, on alati mõnes mõttes keeruline, aga samas huvitav.

Salto Arhitektuuribüroo on kavandanud mitmeid koolihooneid. Lisaks eelmainitud riigigümnaasiumile veel näiteks Balti Filmi- ja Meediakooli ja Tartu Kesklinna kooli hooned ning Maaülikooli spordihoone.

Võitjalt tellitakse projekteerimistöö

Teise koha vääriliseks tunnistati Kuu OÜ töö pealkirjaga „Taru”, mille autorid on Joel Kopli, Juhan Rohkla, Koit Ojaliiv, Rene Sauemägi ja Liis Juuse.

„Teise koha töö paistis silma väga ratsionaalse plaani- ja mahulise lahendusega. Juurdeehitus oli väga oskuslikult kompaktseks pakitud ning samas täiesti toimiv ja võistlusülesande kohane,” kirjeldas Järvela.

Kolmanda koha sai Novarc Group AS-i töö pealkirjaga „Laas”, autorid Martin Aunin

ja Annika Aasmaa. Lisaks anti välja ergutuspreemia ConArte OÜ ideelahenduse „Raplaus” eest, autorid Vilve Enno, Martin Lepplaan ja Lidia Zarudnaya.

Ideekonkursi preemiafond oli kokku 16 000 eurot, sellest esikohale oli 6500, teisele 4500, kolmandale 3000 ja ergutuspreemiale 2000 eurot.

Järgmisena korraldab Riigi Kinnisvara AS väljakuulutamisetega läbirääkimistega hankemenetluse projekteerimistööde tellimiseks ideekonkursi võitjalt. Projekteerimistööde maksimaalne maksumus on 214 500 eurot, millele lisandub käibemaks. 360 õpilasele kavandatav gümnaasiumihoone on kavas ehitada Rapla linna, Kooli tänav 8 kinnistule. Planeeritava koolihoone netopind on ligikaudu 3130 ruutmeetrit, sealhulgas olemasoleva rekonstrueeritava hoone netopind ligi 1320 ruutmeetrit. Uus koolihoone avatakse 2018. aasta sügisel. Gümnaasiumihoone rajamist rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist ning riigieelarvest.

**KODUNE
MEELELAHUTUS
KA MAAKODUS**

telia.ee/kodu

Naudi sisukat
Telia televisiooni ja
piiramatu mahuga
kiiret interneti ka seal,
kuhu kaabel ei ulatu

Alates
21 €/kuu

Kogukondliku omavalitsuse kui riigi alusmüüri lõhkumine võib hävitada kogu ehitise

Tõnis Tõnisson

Eksivad need, kes tahavad uskuda, et avalikus halduses tarvitseb vaid väikesed suurtega liita, suuremad veel suuremaks teha, osa funktsioone tsentraliseerida, teine osa kliendi ning teenindaja tasandile taandada, mõned inimesed kuulekamatega asendada ja ongi kõiki rahuldav tulem käes.

Ajalooost võib tuua näiteid, mis kinnitavad, et reformijate meelest justkui läbimõeldud süsteem ei hakka üldse esialgsete plaanide kohaselt toimima. Ta võib meile pakkuda kordades enam, kui esialgu loota oskasime, kuid tulem võib ka ehmatav olla. Eesti omavalitsusliku halduskorralduse pikal teel on tähtis tähtsaks eeltingimuseks. Ja nagu hiljem selgus, olid Eesti riigi loomise esimestel päevadel rahva jõudude organiseerimisel just omavalitsused määrava tähtsusega tegurid. Vabadussõja lõppedes võidi tunnistada, et enam kui pool riigist oli omavalitsussüsteemi näol juba olemas, luua jäi veel ainult pealisehitist.

150 aasta jooksul, ehk siis tollest kaugest tärminist tänaseni, on Eestis kohaliku halduskorraldust reformitud kolmel korral, kui jätta arvestusest välja vahepealsete okupatsioonivõimude ette võetud ümberkorraldused. Niisiis esimene oli 1866. aasta vallaseadus (nimetatud ka maakogukonna seaduseks), järgmine põhimõtteline muutmine võeti ette seitskümne aastat hiljem ja seda tuntakse 1937. aasta vallaseadusena, kolmas, 1990. aasta reform, oli küll pigem taastav kui uuendav, aga reform ikkagi. Nüüd, napilt veerandsada aastat hiljem, seisame neljanda suure muutuse lävel.

Esimene reform

Baltimaade vallakogukondade valitsemise seadust ellu viies oli tsaaririigi eesmärk vähendada siinsete mõisnike mõjuvõimu. Mõisate eestkostest vabastamine ja ise oma elukorralduse üle otustama hakkamine kahtlemata seda ka tähendas. Päril kindlasti ei osanud reformi algatajad ette näha, et vallavolikogud (nimetatud ka kogukonna volimeeste kogudeks) saavad tulevaste kohalike poliitikute kasvulavaks ja soodsate tingimuste tekkimisel ka omariikluse vundamendiks.

Tagantjärele teame, et eesti rahvas sai oma riigi suuresti tänu väljakujunenud tugevatele omavalitsustraditsioonidele. Vabadussõja ajal, kui riik oli alles loomisel ja riigi valitsemise oskust veel ei olnud, lasus just kohalikel omavalitsustel kõige suurem vastutus. Vallad ja linnad olid need, kes korral-

dasid meeste saatmist rindele, tegelesid korrakaitse organiseerimisega ja kandsid sõjaväe ning elanikkonna varustamise raskust.

Kauaaegne Tallinna linnapea Anton Uesson kirjutas 1938. aastal: „Tugevad omavalitsused on riigi rajamisel esimeseks tähtsaks eeltingimuseks. Ja nagu hiljem selgus, olid Eesti riigi loomise esimestel päevadel rahva jõudude organiseerimisel just omavalitsused määrava tähtsusega tegurid.“ Vabadussõja lõppedes võidi tunnistada, et enam kui pool riigist oli omavalitsussüsteemi näol juba olemas, luua jäi veel ainult pealisehitist.

1937. aasta vallaseadus

1866. aastal loodud omavalitsussüsteem arenes koos ühiskonnaga – ajaga koos liikudes olid muutused iseenesest mõistetavad. 1890. aastal viidi läbi esimene kogu ala hõlmav haldusterritoriaalne reform, mille käigus vähendati valdade arvu ligikaudu 1000-lt umbes 400-le. Muutusi oli teisigi, kuid ükski neist ei riivanud väljakujunenud kogukondlikke omavalitsustraditsioone.

1920-ndate aastate keskel, kui riik oli juba enam-vähem loodud, toimus pööre suhtumises kohaliku omavalitsusse. Järjest selgemalt hakkasid esile kerkima riigikeskse halduse teoreetikud. Sellest on 2010. aasta Riigikogu Toimetistes kirjutanud filosoofiadoktor Mikk Lõhmus (1).

Väga hästi iseloomustab riigikeskset lähenemist tolleaegse õigusteoreetiku Artur-Tõeleid Kliimanni väide 1932. aastast: „Omavalitsus oma iseseisvusega on kiiresti ja otsustavalt teotseda tahtvale riigiamministratsioonile tõkkeks ees. Teiseks oma territoriaalse iseloomu tõttu omavalitsus on täielikus vastuolus riigiamministratsioonis valitsevale haldusprintsipile. Kolmandaks oma *praeter legem* (2) määrusega omavalitsus häirib parlamendi sisepoliitilist

Praktiliselt paari nädalaga kõrvaldati täiesti seaduslikult uue siseministri korraldusega võimu juurest uuele võimule sobimatud omavalitsustegelased ja saadeti laiali kodanike ühendused.

tegutsemist.“

Algusaastatel segas riigikeskse teooria rakendamist teatud poliitiline ebastabiilsus ja poliitilise konsensuse puudumine. Riigikeskse lähenemise realiseerumine sai võimalikuks 1934. aasta 12. märtsi riigipöörde järel Pätsi autoritaarse valitsemise ajal. Selle elemente kasutati 1937. aasta vallaseaduses, 1938. aasta linnaseaduses ja kinnistavalt ka 1938. aasta maakonnaseaduses.

Väga lühidalt kokku võttes saab kinnitada, et reformiga kehtestas riik senise suhteliselt iseseisvalt toimunud omavalitsusliku süsteemi üle range kontrolli. Vallavolikogu tööd juhtis vallavanem, kelle kinnitas (või vabastas) siseminister. Vallavanemal omakorda oli õigus trahvida või volikogust välja arvata vallavolikogu liikmeid, kes ei allunud tema tahtele või näitasid üles lugupidamatust riigi juhtide suhtes.

Näiteks võib meenutada Helmut Maandi konflikti Rapla vallavanema Oskar Leinsaluga, mis päädis kohtus küll tuntud advokaadi võiduga, kuid viis Maandi ikkagi Raplast Tallinna (vt. Raplamaa Sõnumid 4. mail 2016).

Võis muidugi tunduda, et nii on riiki efektiivsem juhtida, paraku aitas rangelt tsentraliseeritud ja siseministri kaudu juhitud haldussüsteem 1940. aastal riiki ka kergelt kaotada. Praktiliselt paari nädalaga kõrvaldati täiesti seaduslikult uue siseministri korraldusega võimu juurest uuele võimule sobimatud omavalitsustegelased ja saadeti

Reformi ettevalmistamisel esiplaanile nihutatud mõne suurema erakonna poliitilised ambitsioonid võivad tekitada samasuguse hapra olukorra, nagu sündis 1938. aasta ümberkorraldustega.

laiali kodanike ühendused. Rahvas oli jäetud ilma seaduslikest instrumentidest, millega enda ja riigi kaitseks välja astuda.

Tasub meenutada, et 1918. aastal elas kogukondlik omavalitsus Saksa okupatsiooni suuremate kaotusteta üle ja piltlikult öeldes valmistas neis tingimustes ette veel ka uue riigi sündi.

Omavalitsuste taastamine

Täna suhtutakse 1989. aasta haldusreformi, millega taastati aastatel 1990-1991 Eestis omavalitsuslik haldussüsteem, halvasti varjatud põlgusega. Jah, see sai alguse nõukogude aja viimastel aastatel, kuid reformi algatajate tunnustuseks tuleb öelda, et see oli ainuõige tee oma riigi kiirele taastamisele. Eeskujuks võeti kuni 1937. aastani kehtinud omavalitsuslik süsteem. Oluline oli, et sinna oli sisse jäänud riigikeskse juhtimise pooldajaid ärritav *praeter legem*.

Tolles ajas, aga võib-olla veel ka praegu, oli see vajalik. Näiteks võttis Rapla maavolikogu 1991. aasta 30. jaanuaril, pidades silmas Vene sõjaväelaste rünnet Leedu ja Läti keskustele ning toetudes *praeter legem* olukorrale, vastu otsuse volikogu tööst kriisiolukorras, kus öeldi: „Rapla maakonnas kehtivad ainult 18. märtsil 1990 valitud Eesti Vabariigi Ülemnõukogu, Eesti Vabariigi valitsuse ja 10. detsembril 1989. a. valitud Rapla maakonna omavalitsusorganite poolt vastu võetud seadusandlikud aktid. Teiste organite poolt vastu võetud aktid on Rapla maakonna territooriumil juriidiliselt tühiused ning Rapla maakonnas asuvate ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide, samuti üksikodanike poolt täitmisele ei kuulu.“

Tänase „korrastatud“ omavalitsussüsteemi juures ei ole sellise avalduse tegemine enam mõeldav, seda enam, et pole enam ka ühtegi tasandit, kus selliseid avaldusi vastu võtta.

Suhteliselt autonoomne omavalitsuslik korraldus aitas Eestil toona sammhaaval eralduda nõukogulikust tsentraliseeritud juhtimisvõrgust ja olla 1991. aasta augustis, kui Ülemnõukogu kuulutas välja Eesti taasiseisvumise, riigi alusmüüriks. Täpselt nagu 1920. aastal, kui lõppes Vabadussõda ja omavalitsusmüürile hakati rajama riigi pealisehitist.

Paraku, täpselt nagu siis,

ilmusid ka nüüd kohe välja riigikeskse halduse teoreetikud, kes hakkasid lõhkuma veel lõplikult valmimata alusmüüri. Esimesena andis endast märku toonane peaminister Edgar Savisaar, kes rääkis juba 1990. aastal oma haldusreformi ettevalmistamisest. Otsustavad löögid tulid aga Mart Laari juhitud valitsuselt, kui 1993. aastal likvideeriti omavalitsuslikud maavolikogud ja allutati maavalitsused Vabariigi Valitsusele. Sealt edasi on järjekindlalt vähendatud haldusüksuste omavalitsuslikku võimekust ja seotud neid järjest tihedamalt riigikeskse juhtimisega.

Seisame neljanda reformi lävel

On selgelt, kuigi mitte vahest päris otsesõnu, hoiatatud (3), et reformi ettevalmistamisel esiplaanile nihutatud mõne suurema erakonna poliitilised ambitsioonid võivad tekitada samasuguse hapra olukorra, nagu sündis 1938. aasta ümberkorraldustega. Täna esibaas on kergesti rünnatavad ja tsentraalne juhtimine lihtsate vahenditega halvatav, on kogukondliku omavalitsusliku süsteemi lõplik lõhkumine seotud äärmiselt suure riskiga kogu riigi eksistentsile.

Märkused

(1) Mikk Lõhmus „Eesti 1930. aastate lõpu omavalitsusreform tänapäeva omavalitsusväärtuste valguses“ Riigikogu Toimetised, 2010/2

(2) *Praeter legem* - „väljaspool seadust“ – midagi, mis ei ole seadusega reguleeritud ja ei ole seetõttu ebaseaduslik.

(3) Mõned neist: Tiina Randma, Taavi Annus „Haldusreformi müüdid“. Riigikogu Toimetised 2000/2

Garri Raagmaa „Eesti julgeolek sõltub asutusest“. Postimees, 12. mai 2014

Janno Reiljan, Annika Jaan-soo, Aivo Ülper, „Ühinemiste mõju kohalike omavalitsusüksuste finantsilisele jätkusuutlikkusele“. Riigikogu Toimetised 29/2014

Airi Mikli „Mida näitavad Riigikontrolli auditid Eesti omavalitsuste jätkusuutlikkuse kohta“. Riigikogu Toimetised 29/2014

Lastejooksud kell 11,
põhistardid alates 12-st.
Start ja finiš Rapla Selveri ees parklas

IV RAPLA SELVERI SUURJOOKS

Pühapäeval, 5. juunil 2016

10 KM JOOKS • 5 KM JOOKS JA KEPIKÕND • LASTEJOOKSUD

OLE KOHAL! JOOKSEME KOOS!

Jooksma kutsuvad Miss Raplamaa Nele Randpere ja Rapla jooksuikoon Risto Ütsmüts

Lastele
tegevusi
lastealal

Registreerimine
ja lisainfo:

raplaselverijooks.ee

Kõigile 5 ja 10 km osalejatele medal
Võistlusjärgne kontsert KARL MADISELT

Saha kabelit on peetud ka Pirita kloostri minivariandiks.

Jägala juga. Vesi langeb seal umbes kaheksa meetri kõrguselt.

Fotod: HELERIN VÄRONEN

Ühepäevane tutvus Ida-Harjumaa loodusega

Siim Jõgis

Ajalooline hõng, looduslik ilu ja veidike adrenaliini. Nende märksõnadega võib iseloomustada keskkonnaameti korraldatud looduskaitsekuu matka Kostivere maastikukaitsealal ja Jägala jõe hoiualal.

Idee on lihtne – iga aasta mais tähistatakse looduskaitsekuud. Traditsioon ulatub tagasi kaheksakümnendate aastate algusesse ning on nüüd juba rohkem kui kolmkümmend aastat vana. Selle tähistamiseks korraldab keskkonnaamet igas Eesti maakonnas matkasid, millest kõik huvilised vabalt osa saavad võtta.

Rapla maakonna matk sai teoks laupäeval, 21. mail. Ette nähtud oli käik Kostivere maastikukaitsealale ja Jägala jõe hoiualale. Töötas tulla põnev väljasõit. Kumbagi nendest piirkondadest ma varem külastanud ei olnud.

Kui võtta need alad ühe geograafilise nimetaja alla, tutvusime laupäeval Ida-Harjumaa looduslike ja ajalooliste vaatamisväärsustega.

Meie grupp oli parajalt suur. Kui bussijuht ka huviliste sekka arvata, oli meid kokku 37. Matka giid oli Harju matkaklubi juhatause liige Maie Itse. Ausalt öeldes kujunes

kogu päev rohkem ekskursiooniks kui traditsiooniliseks matkaks. Sõitsime bussiga ühest paigast teise ning üle jõu käivaid jalutuskäike ette ei võtnud. Päris motoriseeritud matkapäev see ka ei olnud. Tark nutitelefon teadis päeva lõpuks märkida, et olin kokku teinud ligikaudu kümme tuhat sammu. Mõningate hinnangute kohaselt ongi see päevanorm, mille iga inimene peaks minimaalselt läbi käima.

Kostivere karstiaala

Väljasõit algas Raplast laupäeva hommikul kell üheksa ning suund sai võetud Jõelähtme valla poole. Esimene vaatamisväärsus, kus peatuse tegime, oli Saha kabel. Ajalooliselt ja arhitektuuriliselt igati väärikas paik. Saha kabelit on peetud ka Pirita kloostri minivariandiks. Sarnased jooned on igal juhul olemas.

Igal ajaloolisel hoonel on justkui kaks külge – see, mida me näeme oma silmaga, ja müüdid, mis hoonega kaasas

käivad. Saha kabelit saadavad mitmed jutud ja meenutused. Osa neist ulatuvad sajandite taha ning nende tõepära on keeruline, kui mitte võimatu kontrollida. Pärimuse järgi rajati see ühe taanlase poolt, kes lubas püstitada just sellesse paika Jumalale pühakoja, kui ta merehädast eluga pääseb. Nii ka läks ning taanlane oli sõnapidaja – kabel sai ehitatud.

Saime võimaluse heita pilgu ka hoone sisse. Väga suur see

iseenesest ei olnud. Parajalt väike, kuid jäi mulje, et see on püsivalt aktiivses kasutuses. Altaril asus avatud piibel. Lahti oli Uus Testament ja täpsemalt Apostlite tegude raamat. Ma ei oska aimata, kas see kirjakoht oli jäänud avatuks juhuslikult või on sellel sügavam seos just praeguse ajaga kirikukalendris.

Matkapäev jätkus hoopis looduslähedasemas paigas. Saha kabelist üldse mitte kaugel asub Kostivere karstiaala.

Selle loodusliku paiga teeb huvitavaks veetaseme küllaltki suur kõikumine. Giid Maie Itse rääkis, et kui ta seal kaks nädalat varem käis, oli vett nii palju, et oleks meile üle pea ulatunud. Laupäeval oli vaatepilt aga hoopis teistsugune. Hea väitleja oleks võinud argumenteerida, et Kostivere karstiaala ei ole mitu kuud rohkem kui paari veepiiska näinud. Nii selge oli erinevus. Eriti omanäolised olid “kivi-seened”, mis ala keskel uhkelt

seisid.

Kostivere karstiaala on Eestimaa tuntuim ja Harjumaa suurim ning selle kogupindala on ligikaudu 125 hektarit. Karstiaala läbib Jõelähtme jõgi, mis kohati suubub maa alla ning tuleb siis pinnale tagasi. Giid mainis möödaminnes ka Kostivere liukivi ja sellega kaasnevaid rahvalugusid, kuid lähemalt uurima me seda minna ei saanud. Karstiaala kui selline pole raplamaalastele muidugi midagi võõrast. Meie enda nimekaim karstiaala asub Kuimetsas.

Kaks jõge kallistavad

2016. aasta looduskaitsekuu teema on „Eesti loodus – oma või võõras“. Eks igaüks võib selle moto enda jaoks defineerida nii kuidas soovib. Ühest küljest võib see olla vihje Eestis elavatele vöörliikidele. Ent palju tõenäolisemalt tuleks selle küsimuse valguses mõtiskleda oma suhte üle kodumaa loodusega. Laupäevase matka vältel oli küllalt aega, et selliseid teemasid oma peast läbi lasta. Kuidas luua Eesti loodusega selline side, et see ei jääks võõraks, vaid oleks oma?

Üks vaatamisväärsus, millest kiiruga mööda tuhisime, oli Jõelähtme kivikirstkalmistu. Giid küll tutvustas seda põgusalt, ent ausalt öeldes oleks seal tahtnud ka pea-

Kostivere karstiaala läbib Jõelähtme jõgi, mis kohati suubub maa alla ning tuleb siis pinnale tagasi.

Jõesuu ja Manniva küla vahele jääv rippild.

tust teha. Kivikirstkalmistu asub täpselt Tallinna-Narva maantee ääres. See pärineb nooremast kiviajast, umbes 9.-8. sajandist enne Kristust. Täpseid daatumeid ei olegi võimalik teada. Giid rääkis, et kalmistu uurimisel on leitud vihjeid päikesekultusele.

Kahju oli, et sealt lihtsalt mööda kihutasime, aga muidugi tuleb mõistvalt suhtuda ka ettenähtud päevakavasse. Pärast põgusat Jõelähtme silla uudistamist võtsime suuna Jägalale. See ehk oligi päeva kõige põnevam osa. Kuulsat Jägala juga ma ei olnud varem oma silmaga näinud. Kuid veel enne selle vaatamisväärsusega tutvumist selgitas giid, et ka Jägala jõe ümbruses asuv loodus on nautimist väärt.

Päev oli palav. Päike andis hommikust õhtuni täistuld. Hommikupoole matkalised otsisidki päikesepaistet, aga mida enam päev edasi läks, seda rohkem osati hinnata varjualuse väärtust.

Me olime oma matkaga jõudnud umbes poole peale, kui esimesed väsimuse märgid endast märku andsid. Õnneks sai lõunapausil veidi hinge tõmmata. Kuid veel enne seda viskasime pilgu peale sellele paigale, kus Jõelähtme jõgi suubub Jägala jõkke. Päeva esimese poole jooksul olime jälginud sisuliselt just Jõelähtme jõe voolusängi. Esmalt Kostivere karstialal ja seejärel Jõelähtme silla juures. Nüüd nägime seda kohta, kus kahest jõest sai üks. Giid Maie Itse ütles väga ilusasti, et see on koht, kus kaks jõge kallistavad.

Sealt oli vaid neljainutiline jalutuskäik Jägala jõe juurde. Ei tule vist kellelegi üllatusena, et tegemist on vägagi populaarse vaatamisväärsuse-

ga. Lisaks meie grupile oli seal veel hulgaliselt inimesi. Parklas võis märgata ka Venemaa numbrimärgiga masinaid.

Vesi langeb seal umbes kaheksa meetri kõrguselt. Jökke kukkudes teeb see parajat lärmi, nii et kõrvalolijaga on raske juttu teha. Ma ei imesta üldse, kui aastasadu või isegi -tuhandeid tagasi oli tegemist püha paigaga. Nii sügava mulje jätab esmakordne kohumine Jägala joaga. Seal seistes tuli taas kord meelde looduskaitsekuu tänavune teema, mis on "Eesti loodus – oma või võõras". Kumb ta siis on? Kui ma ei ole varem külastanud Harjumaa üht kaunimat looduslikku paika, siis kas ma ikka võin Eesti loodust pidada omaks? Nüüd sai see paik igal juhul oma silmaga üle kaetud.

Jägala jõe kõrgus on kaheksa meetrit, selle laius aga umbes 50 meetrit. Täies ulatuses vesi joast alla siiski ei tuisunud. Umbes pool sellest oli laupäeval kuiv. Giid rääkis, et tema on näinud mõlemat äärmust. Nii seda, kui vett tuleb seal täies ulatuses alla, kui ka seda, kus võimalik sisuliselt terve jõgi ületada kuiva jalaga.

Jägala jõe juures hakkas kummitama mõte, mis tegelikult sai kinnitust alles meie matkagrupi järgmises sihtkohas Jägala linnamäel – Eestimaa on ikka parajalt suur. Tavaliselt kuuleb risti vastupidist juttu. Eesti on ikka väike ja meid on vähe. Võib-olla võrreldes Poola või Saksamaaga tõesti, ent tegelikult on ka meie kodumaa parajalt pikk ja lai.

Huvitav, kui palju mahub Eestisse veel selliseid looduslikke vaatamisväärsusi, mida ma külastanud ei ole?

Miskipärast tuleb Jägala jõe puhul silme ette võrdlus Pakri neeme ja Suure Taevaskojaga. Nad asuvad üksteisest küll sadade kilomeetrite kaugusel, ent ühenduslülil on neil olemas. Kõik nad jäävad Eestimaa piiridesse, mis mõnes mõttes on väike, kuid teisest küljest ka suur maalapp.

Golf

Kui meie oma seltskonnaga Jägala linnamäele jõudsime, käis seal juba elu. Inimesed grillisid, päevitasid ja nautisid mõnusat nädalavahetust. Meie ei tulnud sinna niivõrd lõõgastuma kui koguma uusi teadmisi. Jägala linnamägi on üks Eesti suurimaid oma-taolisi. Pindala on tal kolm hektarit. Eriti kaunis vaade avaneb ülevalt nõlvalt Linnamäe paisjärvele. See tundub nii avar ja lai, et justkui ei peakski ta meie väiksele kodumaale ära mahtuma. Päril Mississipi jõe mõõtu küll välja ei vea, ent vaade oli ikkagi muljetavaldav.

Kõigest kiviviske kaugusel asub Linnamäe hüdroelektrijaam. Samuti võimsa vaatega koht. See rajati juba aastatel 1922-1924. Teise maailmasõja ajal, aastal 1941 hävitas selle Punaarmee.

Eesti Energia taastatud elektrijaam avati 10. detsembril 2002. Jaama kõrval asub tänutahvel, kuhu on üles tähendatud toetajate nimed. Kiirel pilgul võis öelda, et seal oli ka mitu Rapla maakonnaga seotud asutust kirjas. Näiteks Märjamaa vallavalitsus ja Nõmme kõrts.

Kui hüdroelektrijaam külastatud, oli päevakavasse jäänud veel üksainus paik, kus ära käia. See oli Jõesuu ja Manniva küla vahele jääv rippild. Selle ületamisega kaasnes veidike adrenaliini, kuid ei midagi üle jõu käivat. Igati sobiv jalutuskäik pika matkapäeva lõpetuseks. Põnev oli ka see, et silla esmakordsel ületusel jõudsime Jõelähtme golfiväljakule, kust paistis vastu püगतud muru, härrasmehe viigipükstes ja golfiautod. See oli huvitav vaatepilt, mida tihti ei kohta, kui just ise golfi ei mängi. See oli ka ainuke kord, kui me merd nägime. Eemalt paistis kitsuke riba Soome lahte.

Kui panna kogu matk looduskaitsekuu konteksti ning hinnata, kas Eesti loodus on nüüd rohkem oma kui varem, siis võib ehk vastata jaatavalt. Ma tutvusin kodumaa paikadega, mida varem näinud ei olnud. Ka teised inimesed ütlesid sama, et nad külastasid selle matka jooksul paiku, kus varem polnud käinud. Kõige väärtuslikum mõte, mida sellest päevast kahe kõrva vahel hoida, on ehk see, et kauneid paiku Eestimaa jagub. Isegi kui riigi pindala ei ole teab-kui-suur, võib hoolikalt otsimisel leida üht-teist, mis hetkeks sõnatuks võtab. Terve suvi on ees, et neid avastusi kogeda.

KESKKONNAAMET

Keskkonnaamet teatab OÜ Pae Farmer Ingliste farmikompleksi keskkonnamuutmisloa muutmise taotluse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest.

Arendaja, OÜ Pae Farmer (äriregistrikood 10995969, aadress Pae küla, Kehtna vald, 79004, Raplamaa), poolt kavandatava tegevuse eesmärgiks on Raplamaal Kehtna vallas Ingliste külas Pae talu (katastritunnus 29201:003:0144) ja Kalda lauda (katastritunnus 29201:003:0115) kinnistutel farmikompleksi tootmismahu suurendamine ja loomakasvatuse efektiivsemaks muutmine. Käesoleval hetkel peetakse käitises keskkonnamuutmisloa alusel kokku kuni 1060 veist. Planeeritav mahutavus peale kõiki rekonstrueerimis- ja laiendustöid on 1181 lüpsi- ja kinnislehma, 439 noorlooma ja 620 vasikat. Keskkonnaamet algatas OÜ Pae Farmer Ingliste farmikompleksi laienduse KMH 18.03.2015 kirjaga nr HJR 6-7/15/4282-2.

Otsustaja ja KMH järelevalvaja on Keskkonnaamet (Rapla kontori aadress Tallinna mnt 14, pk 5, 79715 Rapla, kontaktisik on Elar Vulla, tel 484 1177, e-post elar.vulla@keskkonnaamet.ee ja Egle Alt, e-post egle.alt@keskkonnaamet.ee, tel 384 8689).

KMH aruandega on võimalik tutvuda 25.05.-08.06.2016 Keskkonnaameti kodulehel www.keskkonnaamet.ee (Uudised&Teated - Keskkonnamõju hindamised) ning Ingliste kultuurimajas (aadress Ingliste küla, Kehtna vald 79004, Raplamaa). Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi saab esitada kirjalikult või e-posti teel kuni 08.06.2016 KMH järelevalvaja kontaktidel.

KMH aruande avalik arutelu toimub 09.06.2016 kell 16.00 Ingliste kultuurimajas (aadress Ingliste küla, Kehtna vald 79004, Raplamaa).

KEVADELÕPU LAADAFESTIVAL KEAVAS 17-19.06

LÕBUS LAADAFESTIVAL TOOB
SINUNI PARIMAD KAUBAD,
TOIDU JA ESINEJAD!

ESINEJAD

REEDE

MAREK SADAM JA SADAMASIL, HELLAD VELLED,
BOOGIE COMPANY, ROLF ROOSALU
DRUM & BALLERINA SHOW, KElfIRIUSE TULESHOW

LAUPÄEV

TANEL PADAR & THE SUN, ALLEN VEZIKO,
AROP (SUUR PAPA), BAD ART, HANF KUNG
PEETER JÕGIOJA TRUMMI- JA TULESHOW
DJ ERKKI SARAPUU

Juuru rahvamaja juhataja Terje Kaur on üks särav isiksus, kes juba esmakohatumisel pildistamise asemel hoopis kaera-jaani tantsida soovis.

Foto: SIIM SOLMAN

Terje Kauriga

Juurust, kultuurist ja kandlest

Mariliis Vest

Terje Kaur (48) on Juuru valla jaoks inimene, kes hoiab üleval sealset kultuuri- ning seltsielu nii kuis oskab ja jaksab. Paljudele on ta eeskujuks, sest õpetab kandlemängu ja näitlemisoskusi.

Minule maalis Terje silme ette väga ehtsa pildi sellest, milline võiks üks väikese koha rahvamaja juhataja olla – või üldse säärase asutuse eestvedaja. Lõbusalt käis ta juba esmakohatumisel

pildistamise asemel välja idee üheskoos kaera-jaani tantsida või puu otsa ronida. Aktivist mis aktivist.

Terje juured on Viljandimaal Suure-Jaani kihelkonnas. Seal

ta sündis, kasvas ja omandas hariduse. Põhi- ja keskkooli sai ta algusest lõpuni Suure-Jaani keskkoolis, kus ta käis tarkust taga nõudmas üksteist pikka aastat. Nüüd tunnistab ta, et ega ta ei teadnud algul, mida pärast keskkooli ette võtta. Oma kutsumuse ja meelepärase eriala leidis ta, nii kummaline kui see ka poleks, kartulivagude vahelt.

See lugu pakkus mulle huvi. Terje kooliajal käidi klassidega ja niisamagi taskuraha teenimiseks kolhoosides kartulipõldudel

abiks. Seal töötasid ka tolleaegse Viljandi kultuurikooli õpilased, kes sattusid Terjega ühele põllule. Siis noore tüdrukuna ta enda sõnul eriti rääkida ei julgenud, sest oli väga arg. Ta lihtsalt vaatas kõrvalt, kuidas kultuurikooli õpilased rääkisid, mida nad tegid ja kuidas olid ning see tundus talle huvitav.

„Nägin neid julgeid, vaimukaid kultuurikooli õpilasi, mispeale tekkis ka endal tahtmine just sellesse kooli minna,“ ütleb ta meenutades. Ja nii läkski – pärast Suure-Jaani keskkooli

lõpetamist suundus ta edasi Viljandi kultuurikooli, kus veetis järgnevad kaks ja pool aastat.

Kultuuritööst ei tahtnud midagi kuulda

Noore naisena arvas Terje, et kultuuritööd tema kindlasti õpima ei lähe ja üldse ei tahtnud ta sellest midagi kuulda. Teda paelus just näitlemine, millega ta oli mingil määral ka kooli ajal tegelenud.

Terje tunnistab, et tegelikult oli kogu keskkooli aeg tema jaoks üks „pime keskaeg“, kus

ta kõik asjad, mida oleks võinud teha, tegemata jättis. Ta ütleb, et ei kasutanud neidki väheseid võimalusi, mis talle pakuti. Nii ütles ta ära ka siis, kui tal le pakuti võimalust täita üks lapsepõlve unistus - olla bändis laulja. Põhjuseks ikka üleliigne ujedus. „Nii ma siis olin üksteist aastat talveunes. Kui läksin kultuurikooli, vot siis ärkasin,“ räägib ta.

Otseselt näitlemist kultuuri-kooli õppima minna ei saanud ja tuli valida näitejuhi eriala. Naine ütleb, et sealne kooliaeg oli tema jaoks üks väga tore, põnev ja vägev aeg. Siis ta sai aru, et need asjad ja tegevused, mida seal tehakse, on tema jaoks tõesti väga õiged. Ta meenutab, kuidas ta esitas Alliksaare luulekava, mis aastaid meeles ja hinges püsis. Hiljaaegu tehti Alliksaare luule põhjal etendus ka tema praeguses trupis.

„Esialgu olid näitlejad küll väga skeptilised, kuid pikapeale pugesid Alliksaare värsid seda-võrd hinge, et luuleridu siiani oma juttude vahele pistetakse.“ Seega, ütleb Terje, pärineb üks suur seeme praeguseks tööks just kultuurikoolist.

Pärast Viljandi kultuurikooli lõpetamist teadis Terje, et peab hakkama tegema reaalselt kultuuritööd. Suurt tungi ja tahet tal tegelikult siis ei olnud, kuid ühe kursaõega mindi sellegipoolest kolmeks aastaks Sargverre. Seal naise sõnul suurt midagi ära ei tehtud, pigem tundis ta, et see ei ole tema jaoks õige koht ja töö. Ta vaatab aga sellele ajale positiivsest vaatenurgast, sest sealt leidis Terje omale mehe, kellega siiaaani koos elab. Nii ta arvabki, et võib-olla oli see põhjus, miks sinna oli vaja minna.

Kirev elu Raplamaal

Pärast tööd Sargveres mõtles Terje endamisi, et sarnast kultuuritööd tema enam teha ei taha ning nüüd hakkab ta lapsi sünnitama ja kasvatama. Juba lapsepõlves oli ta enda sõnul otsustanud, et tuleb kolm last, ja nii läkski, tal on kaks poega ja tütar. Sel ajal elas ta koos perega oma vanemate juures, kuna aga mees ei tahtnud lõpmatuseni ämma ja äiaaga koos elada, tema kodu oli Raplamaal, tehti Purilas olev pesa korda ja koliti Raplamaale.

Terje jaoks hakkas kultuurielu uuesti pihta siis, kui ta Margit Kuhi korraldatud folkloorikursustel osales. 2002. aastal käis ta ka kandlevalmistamise kursustel. Ei läinud kaua mööda, kui juba kutsutigi värske kandlemängija lastele pilli õpetama.

Praegu ütleb ta, et ega ta enda arvates siis väga mängida osanud, aga kuna kandle saamisel tekkis suur kirk seda kogu aeg mängida ja ise lugusid teha, tulid ka oskused. Nii läkski Terje Hagudi põhikooli, kus oli mitu aastat õpetaja, ning siis juba ka Eidaperre.

Kuna aga rahastamisvõimalused maapiirkondades on nagu nad on, ei saanud puhtalt entusiasmist ja armastusest seda tööd igal pool jätkata. Nüüd

õpetab ta kannelt kord nädalas Märjamaal.

Peale kandle on Terje Hagudis õpetanud folkloorikursustel õpitud vanu folkloorseid tantse nagu sabatants, reilender ja muud. Ta ütleb, et on inimene, kes tahab kõike kohe ka teistele jagada, kui ta midagi teab, näeb, kuuleb või millestki osa saab. Nii on ka vanade seltskonnatantsudega. Terje sõnul meeldivad need talle seetõttu, et erinevalt paaristantsust, kus iga paar tantsib omaette, tekitab seltskonnatants tohutut elevust ja kokkukasvamist, mis on tema sõnul väga tähtis.

Juuru rahvamajja, kus ta praegu tegutseb, sattus naine tänu Juuru valla arendus- ja kultuurispetsialistile Aili Normakule, kellel Terje sõnul olevat väga head ärarääkimisoskused. Terje küll teadis, et Juuru otsitakse uut rahvamaja juhatajat, aga ta ise ei olnud sellele mõelnudki, sest arvas, et rahvamaja tööd tema küll teha ei taha. Imeväl rääkis Aili naise ära ning kaheksa aastaga on ta tegevustesse nii sisse mässitud, et leiab, et see vist ikka on tema jaoks õige töö.

Terje ütleb, et seltsielu on äärmiselt oluline, sest see toob ükskõik mis inimesse eluvaimu sisse.

„Mulle väga meeldib, kui Juuru inimesed tulevad rahvamajja.“

Terje tunnistab, et algul oli rahvamajas töötamine natuke hirmus, sest ta on enda sõnul kahe loomusega inimene. See tähendab, et turvalises keskkonnas on ta esineja ja korraldaja, aga enda jaoks mitteturvalises atmosfääris, kus inimesed teda natuke hirmutavad, on ta väga vagusi, tagasihoidlik ja liigagi uje. Nüüd on aga väga paljud kohalikud juba tuttavaks saanud, kuid ta sooviks, et veel rohkem Juuru inimesi rahvamajja tuleks. „Mõned arvavad, et kindlasti siin ei toimu midagi. Selles osas on mul ambitsioon, ma tahaksin, et inimesed tuleksid ja oleksid, raha ei ole motivaator enam,“ ütles naine.

Kaheksa aastat tagasi, kui Terje rahvamajja tuli, oli seal seisak. Tegutsesid mõned huviringid ja toimus traditsiooniline kevadkontsert. Kohalikud küll rääkisid, kui võimas oli olnud kunagine Juuru seltsielu, kuid selleks ajaks oli see vaibunud. Nii ta hakkaski vaikselt pihta ning nüüdseks on välja kujunenud täitsa rahvarohked üritused, näiteks kogukonnapäevad ning aastaalguse pidu.

Ise veab Terje rahvamajas harrastusteatri. Ehkki kultuurikoolis mõtles ta, et ta ei taha olla näitejuht, vaid näitleja, tunneb ta nüüd täiesti vastupidiselt. Talle meeldib vaadata, kuidas - nagu ta ise ütleb - „asjast saab asi“. Kuigi algus oli tema jaoks ebakindel, tuli esimene etendus esimese grupiga välja juba väga hästi. Nüüdseks on nad Rapla-

maa harrastusteatريفestivalil saavutanud ka esikoha.

Tulevikule mõeldes on väga oluline Juuru rahvamaja renoveerimine, mida õige pea tegema hakatakse. „Ma hoidsin seda tulukest kogu aeg südames. See usk millessegi peab olema nii kohutavalt suur,“ edastab ta rõõmusõnumit. Ta on juba ammu tahtnud rahvamaja korda teha, kuid mõistis, et ühes väikeses kohas ehitamine oma kulu ja kirjadega on väikese valla jaoks suur julgustükk. Seega on rahvamaja leidnud ka ise võimalusi toetamiseks – aprillis korraldati renoveerimise toetuseks tulukontsert koos oksjoni ja toetuskohvikuga, kuhu andsid oma panuse sadakond inimest. Terje sõnul ei jää see kindlasti viimaseks toetusürituseks.

Nüüd on hoonete projekt tehtud ja juba aasta pärast on maja uues kuues. „Mina olen uskunud, et see uus välimus tuleb. Nüüd tehakse varsti fassaad korda. Inimesed saavad vaadata ilusat maja ja suhtuda positiivselt. Mõni on mulle isegi öelnud, et enne tema rahvamajja ei tule, kui see korda tehakse,“ räägib Terje lõbusalt.

Rahvamaja juhataja ütleb, et seltsielu on äärmiselt oluline, sest see toob ükskõik mis inimesse eluvaimu sisse. Ehk soosib hoone värske välimus ka seda,

et veel rohkem Juuru inimesi rahvamaja ja sealseid üritusi külastaksid. Haldusreformi ees ta hirmu ei tunne, vaid ütleb, et eesti inimene läheb liialt kaasa sellega, mida ülevalt poolt öeldakse. „Ülevalt poolt ei tohiks kindlasti öelda, kuidas üks vald toimetada tahab. Ma tegelen siin oma asjaga ja ei lase haldusreformil end heidutada,“ arwab Terje. Ta usub, et kuna maja saab nüüd väljast värske välimuse ning kuna tegevusi seal toimub, pole seda nii või teisiti mõtet kinni panna.

Lastest, haridusest ja kandlest

Kandleõpetajana tunnistab Terje, et lapsi tuleb tihti motiveerida, seda eriti just kevade saabumisel, kui päike paistma hakkab. Sellegipoolest on tänapäeva nutimaailma lastel veel endiselt huvi kandle mängimise vastu. Terje leiab, et tants, laul, pillimäng, sport peaks olema õpekavas sama tähtsal kohal kui matemaatika, füüsika jt praegu valitsevad õppeained. Loovus peaks olema kesksel kohal igas õppeaines. Kui oled loov, leiad mistahes tõsiteadusliku fakti, kui seda elus vaja peaks minema, arwab ta.

Terje lastest tegeleb muusikaga kõige noorem, Kõu Kaur. Kuna Terje on ise muusikaarmastaja,

oli ta alguses väga kindel, et kõik tema lapsed tahavad muusikaga tegeleda. Nii see päris ei olnud ja tuli välja, et lapsi huvitavad hoopis muud asjad. Nüüd ütleb ta naerdes, et kui ta oli juba lootust laste suhtes kaotamas, hakkas lõpuks Kõu muusikaga tegelema. Tema tütar Keit Kaur ütles aga emale väiksena tihti, et viimane vakka oleks ega laulaks nii palju. Kõige vanem poeg Fred Kaur hakkas kitarril tinistama siis, kui ema surve kadus.

„Keegi ei tahtnud minu ülimalt suurepärasest õpetusest mitte midagi teada,“ räägib ta naljatades. Kannelt oskavad mängida kõik lapsed sellegipoolest.

Terje soovib lastevanematel oma võsukesti saata folkloorilaagrisse. See aitas ka tema pojalt Kõul saada pillimängust innustust, sest seltskond oli vaba ja loov. Ta usub, et muusikakoolid on aeg-ajalt liialt tõsised ja akadeemilised, kuid laps on vaba hing ja tahab teha valikuid ja nautida rõõmu. Terje sõnul sobib kannel esimeseks instrumendiks tohutult hästi, sest annab kiiresti eduelamuse.

„Kannel sobib suurepäraselt ka enesetervenduseks, tõmbad keeli ja rahu tuleb. Ma ise naeran, et mõnikord kandle tunnis saab seda rahu ülearugi, sest katsu sa tundi teha, kui tukk peale tuleb,“ räägib ta lõbusalt.

**KLAASID
-50% või
TOHOH!!**

**või RAAMID
-50%**

Nägemise kontroll prillitellijatele TASUTA
26. mai ja 3. juuni
Eelregistreerimine telefonil 4855 540
T-R 9-18, L 9-13
Kauplus avatud Rapla Konsumis, Tallinna mnt 16
Täpsemad kampaania reeglid kauplustest! www.optika.ee

EO
Eesti Optik

Mini-Põrgupõhja võit läks Pärnumaale

Siim Jõgis

Samal ajal kui paljud Eestimaa noored nautisid möödunud nädalavahetusel ilusat ilma, pingutasid noorkotkad ja kodutütred selle nimel, et läbida Mini-Põrgupõhja.

Kaheteistkümnendat korda peetud juba reede, 20. mai õhtul. Kehtna valla territooriumil. Tegemist on sõjalis-sportliku retkega, mis on kohandatud noorkotkastele ja kodutütardele.

Võistlejad saabusid Kehtnasse juba reede, 20. mai õhtul. Mini-Põrgupõhja baas asus Kehtna põhikoolis. Esimene võistkond startis linnulennult 30-kilomeetrisele rajale laupäeva hommikul kell 6. Finišisse jõudsid nad pühapäeva keskpäeval. Võistkondadele oligi

raja läbimiseks ette nähtud 30 tundi. Võitja polnud mitte see, kes kõige kiiremini finišisse jõudis, vaid kes lahendas kõige edukamalt kontrollpunktides antud ülesanded.

Parima tulemusega jõudis üle lõpujoone Pärnumaa noorkotkaste võistkond Ursa Major. Sama võistkond võitis ka kahel eelmisel aastal, kuigi pisut teises koosseisus. Tänavu kuulusid astronoomilise nimega tiimi koosseisu Kevin Kalda, Rasmus Rand, Reimo Ruul ja Keimo Reimets. Võistkonna esindaja oli Ivo

Sõjalis-sportliku retke rada ei olnud jõukohane mitte ainult poistele. Ka tüdrukud läbisid raja ja väga edukalt.

Foto: SIIM SOLMAN

Kivisaar.

Tiimi kapten Kevin Kalda rääkis pärast võistlust, et kõige raskem kontrollpunkt oli miiniväli. Seal pandi proovile võistlejate hoolsus ja tähelepanelikkus. Selleks hetkeks olid nad rajal olnud juba kauem kui 24 tundi. Miiniväljapunktis (mis ei olnud loomulikult päris miiniväli) pidid osalejad miinid lahti ühendama nii, et ükski mängult ei lõhkeks.

Kalda rääkis, et juba enne starti arutati meeskonnas, et nende eesmärk on võistlus võita. "Me alustame iga võistlust mõttega see võita," sõnas Kalda.

Kui võrrelda tänavust Mini-Põrgupõhjat varasemate aastatega, ei olnud Kalda sõnul tänavused kümme kontrollpunkti nii rasked kui varem. Keerulisemaks tegi raja läbimise tema sõnul hoo-

pis tihedam vastutegevus.

"Vastutegevust oli sel aastal rohkemates kohtades. Nad võisid iga sihi taga olla," ütles Kalda. Teise koha sai tänavu NK Sakala ja kolmas oli NK Valga. Õige napilt jäi neljandaks NK Harju.

Tinglikult rääkides seikles möödunud nädalavahetusel Kehtna valla territooriumil seitseteist luurepatrulli. Võistluste stsenaariumi järgi

kujutas see ala nende jaoks vaenlase tagalat. Iga võistkond pidi läbima kümme kontrollpunkti ning lahendama seal antud ülesandeid. Proovile pandi võistlejate oskused näiteks topograafias, sõlmede sidumises, meditsiinis, söögi valmistamises ja ronimises.

Võistluse rada ei olnud jõukohane mitte ainult poistele. Ka tüdrukud läbisid raja ja väga edukalt. Näiteks Tallinna kodutütred said üldkokkuvõttes viienda ning tüdrukute arvestuses esikoha. Samuti osalesid võistlusel kodutütred Valgast.

Mini-Põrgupõhjal on mitmeid sarnasusi oma "vanema venna" Põrgupõhja retkega. Esiteks – mõlema läbimine on raske. Tänavu asus Mini-Põrgupõhjal starti 17 võistkonda. Finišisse jõudis neist 13.

Neli võistkonda katkestasid ning lõpuni jõudnud kolmeteistkümnest võistkonnast osales kaks väljaspool arvestust.

Võistluse üks korraldaja Leho Rohtla rääkis, et mõned võistkonnad, kes on Mini-Põrgupõhjust välja kasvanud, on hiljem osalenud ka päris Põrgupõhja retkel.

Tule osale Euroopa moodsaima tootmise käivitamisel!

KOHILA VINEER

Läti puidutöötlemisettevõtte Latvijas Finieris AS on üks Euroopa juhtivatest vineeritootjatest. Kohila Vineer OÜ on Latvijas Finieris AS tütarettevõtte. Kontserni koguinvesteering oma Eestis asuvasse tehasesse Kohilas ulatub kuni 80 miljoni euron, mis on üks viimase aja suuremaid investeeringuid Eesti tootmisel.

Kohila Vineer OÜ on kasepuidust spooni ja vineeri valmistav puidutöötlemise ettevõtte. Lõpp-tooteks on kõrgevaliteediline niiskus- või veekindel, erinevate pinnakatetega vineer, mille peamised kasutusvaldkonnad on ehitus, transporditööstus, laevaehitus ja mööblitööstus. Avatava tehase käivitumisel lisandub tehases 150 uut töökohta.

Ootame oma meeskonna täienduseks PUIDUPINGI OPERAATOREID

PEAMISED TÖÖÜLESANDED:

- Tootmisliini häireteta töö tagamine
- Töö erinevate seadmetega.
- Kvaliteedi nõuetest kinnipidamine
- Seadme töös tekkinud tõrgete eemaldamine

SINULT OOTAME:

- Kohusetundlikkust
- Tehnilist taipu
- Täpsust, korrektsust
- Arvutioskust vähemalt algtasemel
- Iseseisva töö oskust

KASUKS TULEB:

- Töökogemus puidutööstuses
- Inglise või vene keele oskus vähemalt algtasemel

OMALT POOLT PAKUME

- Püsivat tööd
- Kaasaegseid töö- ja olmetingimusi valmivas tootmishoones
- Väljaõpet nii kohapeal kui ka teistes Latvijas Finieris tehastes
- Vahetustega tööd (12-tunnised vahetused)
- Turule vastavat töötasu

Kandideerimiseks saada oma CV või enesetutvustus personal@kohilavineer.ee või Jõe 21, 79808 Kohila hiljemalt **5. juuliks**. Võimalik täita ka töölosoovija ankeet kohapeal. Täiendav info tel 5688 8519 või 482 0283.

Tule osale Euroopa moodsaima tootmise käivitamisel!

KOHILA VINEER

Läti puidutöötlemisettevõtte Latvijas Finieris AS on üks Euroopa juhtivatest vineeritootjatest. Kohila Vineer OÜ on Latvijas Finieris AS tütarettevõtte. Kontserni koguinvesteering oma Eestis asuvasse tehasesse Kohilas ulatub kuni 80 miljoni euron, mis on üks viimase aja suuremaid investeeringuid Eesti tootmisel.

Kohila Vineer OÜ on kasepuidust spooni ja vineeri valmistav puidutöötlemise ettevõtte. Lõpp-tooteks on kõrgevaliteediline niiskus- või veekindel, erinevate pinnakatetega vineer, mille peamised kasutusvaldkonnad on ehitus, transporditööstus, laevaehitus ja mööblitööstus. Avatava tehase käivitumisel lisandub tehases 150 uut töökohta.

Ootame oma meeskonna täienduseks TÖSTUKIJUHTI

PEAMISED TÖÖÜLESANDED:

- Toodangu ja materjalide peale- ja mahalaadimine töstukiga;
- Kauba vastuvõtmine ja väljastus;
- Saatedokumentide kontroll

SINULT OOTAME:

- Töstukiga töötamise kogemust ja kutsetunnistuse olemasolu
- Head eesti keele oskust
- Kohusetundlikkust, ausust, korrektsust
- Valmisolekut vahetustega tööks, sh öised vahetused ja töötamine nädalavahetustel

KASUKS TULEB

- Vene või inglise keele oskus algtasemel

OMALT POOLT PAKUME

- Püsivat tööd
- Kaasaegseid töö- ja olmetingimusi valmivas tootmishoones
- Väljaõpet
- Vahetustega tööd (12-tunnised vahetused)
- Turule vastavat töötasu

Kandideerimiseks saada oma CV või enesetutvustus personal@kohilavineer.ee või Jõe 21, 79808 Kohila hiljemalt **5. juuliks**. Võimalik täita ka töölosoovija ankeet kohapeal. Täiendav info tel 5688 8519 või 482 0283.

Mis maa on Saunamaa?

Kadi Annom

Võrumaal asuv Saunamaa on justkui omaette küla, olles ühtlasi ainuke saunamaa tervel Eestimaal. Koobassaun, suitsusaun, kümblustünn, Soome saun, indiaani saun, Eesti saun, kilesaun, tünn mullisüsteemi ja LED-valgusega ning metsa- ehk sõjasaun on need saunad, mida praegu Saunamaal nautida saab, kuid peagi tuleb juurde näiteks Vene saun. Püüdes saunast tervelt 20, praegu on neist valmis juba seitse. Saunavana ja Saunamaa peremees Jaak Pächter rõhutab, et Eestis on ju oma saunakultuur ning

eriti tugev on see just Kagu-Eestis. Saunamaa ehitusega alustati 2004. aastal, siis võeti vastu ka esimesed külalised, kuigi võimalusi saunade valikus ning ööbimises oli tol korral palju vähem kui nüüd. Koos Saunamaa loomise algusega asus sinna elama ka saunahaldjas, keda ei ole veel siiani õnnestunud kellelgi näha, kuid kes toob head õnne saunalistele ja on justkui muusaks.

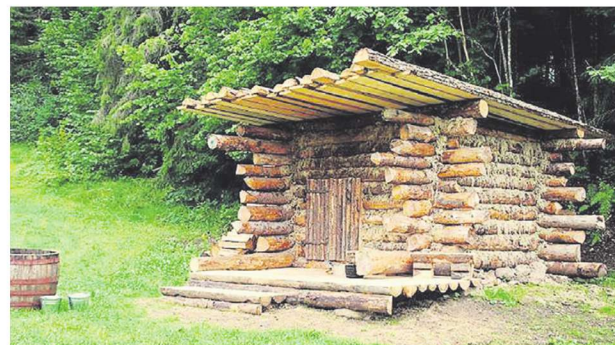
Saun puhastab saunavana sõnul keha ja annab vaimule energiat. Sauna minnakse puhtalt ehk siis enne tuleb end pesuruumis korralikult puhtaks pesta. Saunast välja tulles rohkem pesta ei ole vaja, lihtsalt veega loputada, siis jääb

Metsasaun on ehitatud koorimata palgist, koorimata palk annab leilile teistsuguse hõngu.

Fotod: ERAKOGU

nahale oma kiht alles ja mingit kreemitamist ei ole tarvis. Nahk saab hingata ja on puhas.

Üheks naiste lemmikuks nimetab saunavana indiaanisau-na, mida võib kutsuda ka higistamistelgiks. Tegemist on hingelise ja ihulise puhastustseremooniaga läbiviimise paigaga. Indiaani kultuuris on see saun-kirik. Leili võetakse pisikeses kuplikujulises telgis. Higistamistelk aitab vabastada kogunenud pinged, jätkata

elu puhtama ja kergema tundega.

Kõigi lemmikuteks nimetab saunavana aga suitsusaunasid ja neid on Saunamaal kokku lausa kolm. Saunamaa üks suitsusaun on pärit Põltsamaa kihelkonnast ja vanuseks on sel üle 200 aasta. Suitsusaunas on kaks tuba: ees- ja leiliruum. Mõlemasse ruumi mahub neli-viis inimest. Suitsusaunasid köetakse kaua. Nii-öelda tavalise suitsusauna kütisperioodiks nimetab saunavana viis-kuus tundi, leil saab seal kange. Koobassauna köetakse aga ligi kaheksa tundi ja metsasauna seitse-kaheksa tundi. Suitsusaunas soovivatatakse alati kasutada saunavihta. Suitsusaunale lisab omapära suitsuliha lõhn, sest peale leilivõtmise valmistatakse seal ka suitsusauliha.

Kõikides kolmes eeltoodud saunas – koobassaun, metsasaun ja tavaline suitsusaun – on leil hoopis erinev. Koobas on maalune ning niiske ja mahe. Metsa- ehk sõjasaun oli levinud aastatel 1939–1945, teise maailmasõja ajal. Metsasaun on ehitatud koorimata palgist, koorimata palk annab leilile teistsuguse hõngu.

Neid saunu ehitasid sõdurid enamasti tagalas ootel olles. Palkide vahesid tihendati samblaga. Ainsad abivahendid sauna ehitusel olid kirves ja nuga, kõrvale jäeti isegi naelad.

Saunamaal ei keerle kõik ainult saunade ümber, või siiski? Hea leili kõrvale pakutakse ka näiteks mõnusalt mahedat ja pehmet küülikuliha, millest kõige populaarsem on suitsutatud variant. Saada on ka saunamett, millega end saunas sisse määrida. Peremees ise soovib sauna minna ilma meeta, sest ka niisama higistades saab kenasti puhtaks ja nahk muutub pehmemaks.

Saunamaa on tuntud oma privaatsuse poolest. Kindel reegel on see, et olgu külalisi kas või ükskaks, terve Saunamaa kuulub neile. Tõsi, leili saab võtta vaid ette tellitud saunades, kuid rohkem seltskondi segamas ei ole. Isegi peremees ning teenindajad lahkuvad nii kiiresti kui võimalik. Tihti on nii, et saad tulla Saunamaale justkui koju: võti on kokkulepitud kohas, keerad ukse lahti ja asud nautima rahu, vaikust, saunamõnusi ning privaatsust.

Sisujuht

Heiska purjed, lase tuulel end kanda ja heida pilk Võrulle Tamula järvelt. lk 2

Küsitlus: Millised on lemmikpaigad Võrumaal? Mida soovitate kõigil kindlasti külastada ja kuhu viiksite oma mujalt tulnud külalised? lk 3

Ööbikuoru Villa – ajahamba poolt puretud talu taassünd. lk 3

Koos Saunamaa loomise algusega asus sinna elama ka saunahaldjas, keda ei ole veel siiani õnnestunud kellelgi näha, kuid kes toob head õnne saunalistele ja on justkui muusaks.

Ränduri Külalistemaja Pubi asub Võru keslinnas ja on hubane peatuspaik.

Pubi on avatud külastamiseks E-P 08.00-24.00 ning mahutab 70 inimest + 40 inimest välihoovis.

Külalistemajas on 10 maitsekat tuba 25 voodikohaga.

Jüri 36, Võru +372 786 8050
www.randur.ee

Purjetamine Tamulal

Täiskasvanu 20€
Noor (12a-17a) 15€
Laps alla 12a - Määra hind ise!
Sõidu aeg 1,5 tundi

Ohutuse tagamiseks vajalik iga alla 12a lapse kohta üks täiskasvanu.

Registreeri sõit
tel +372 5333 1187 tuuletark@gmail.com www.tuuletark.ee

 TUULETARK OÜ

Mõisa Ait

Külalistemaja ja pubi

Jüri 20c, Võru

Tel +372 782 5587
info@moisaait.ee
www.moisaait.ee

 Mõisa Ait

See ilus ja tiitliterohke maa

Võru maakond ehk Võrumaa on üks mõnus koht Eesti kaguosas. Käesoleva aasta 1. jaanuari seisuga elab Võru maakonnas 33 973 elanikku, neist Võru linnas 12 628, kellest 5652 meest ja 6976 naist.

Võru maakonnas on kaks linna, kümme alevikku ja 566 küla. Loodus on Võrumaal väga rikkalik ja tiitliterohke. Näiteks asub Võrumaal Rõuge alevikus Eesti kõige sügavam järv – Rõuge Suurjärv. Haanja kõrgustikul paikneb Eesti ja Baltimaade kõrgeim mägi – Suur Munamägi. Suure Munamäe tipus on 1939. aastal valminud Suure Munamäe vaatetorn, mis on igale siiakanti uudistama tulevale turistile kohustuslikuks peatuspaigaks. Tiitleid jagub veelgi. Näiteks kasvab Urvaste vallas Eesti kõige jämedam tamm, milleks Tamme-Lauri tamm.

Tule ja uudista meie loodust, naudi sööki mitmekülsetes toidukohtades, pikuta Kagu-Eesti päikese käes, tee kosutav uinak Eesti esimeses nutihotellis, karasta end tugeva leiliga Saunamaal või võta ette üks lõõgastav purjekatiir Tamula järvel.

Me ootame Sind!

19.-21. august

VÕRU
linnapäevad

PEREPÄEV - RONGKÄIK - TÖÖTOAD - NÄITUSED - KONTSERDID - SPORDIVÕISTLUSED - TANTSUÕHTU

21. AUGUSTIL JÄRVEKONTSERT ansambel **TRAFFIC** & **ELINA BORN** bänd

www.voru.ee

VÕRU KANNEL
esitleb:

1.-7. AUGUST
AUGUST TEPP
LÕOTSAMUUSEUMIS

Kogupere
suvelavastus:

Tere-fareke

Romantikafestival „**ELUJÕUD**”

29. JUULIL kell 18 Tamula järve promenaadil Võrus
skulptuuri „Elujõud” jalamil

GETTER JAANI ja MICK PEDAJA
ROLF ROOSALU ja SAARA KADAK

ansambel **NOORKUU** jt

TÖÖTOAD - ROMANTILISED KOHVIKUD - ÕÖKINO

www.vorukannel.ee

Eesti esimene smart hotell!

GEORGI HOTELL
VÕRU, ESTONIA

HOTELL
RESTORAN
ILUSALONG
MINI-SPA

Restoran Postmark
E-R 16 - 22
L 12 - 22
P 12 - 18
Ilusalong
T-N - 10 - 18
R-L 10 - 20
E, P Suletud
Mini-SPA
E-P 18 - 22

Jüri 38, Võru; +372 5562 4929; info@georgihotell.ee

Heiska purjed, lasse tuulel end kanda ja heida pilk Võrule Tamula järvelt

Kadi Annom

Võru linna edelaküljel asuv ovaalse kujuga 231,3 hektarit suur Tamula järv on tuntud kui linna pärl. Järv koos 2009. aastal valminud uhke promenaadiga on suurepärane koht jalutamiseks, rannamõnude nautimiseks või niisama ajaveetmiseks. Tamula järv on nõrga läbivooluga. Suurim sügavus on seitse ja pool meetrit. Ranna vahetus läheduses on Kreutzwaldi park, Katariina allee ja Eesti pikim ripsisild Roosisaare sild, mis ühendab linna Tamula järves asuva Roosisaare poolsaarega.

Mõnus on promenaadil jalutada, aga veelgi vahvam ja hoopis teistmoodi tunne on heita pilk võrratule promenaadile otse järvelt. Kas on tuuline? Kas on hirmus? Kui märjaks järvevesi mind pritsib? Kõik need küsimused on peas neil, kes soovivad esimest korda purjetama minna. Kõik vastused, emotsiooni võrra rikkamaks, hea tunde ja palju muudki saad, kui lähed teed purjekaga Tuuletark Tamula järvel vahva ja meeldejääva sõidu.

Ühe elukutselise tüürimehe valvsa pilgu all saab Tamula järve risti ja põiki läbi purjetada. Veel enam – soovi korral saab ise purjed heisata ja tüürida. Saab ka niisama päevitada ja ilma nautida. Valik on igaühe enda teha: aktiivne puhkus koos lisateadmistega purjetamisest või mõnus puhkamine lõõgastudes.

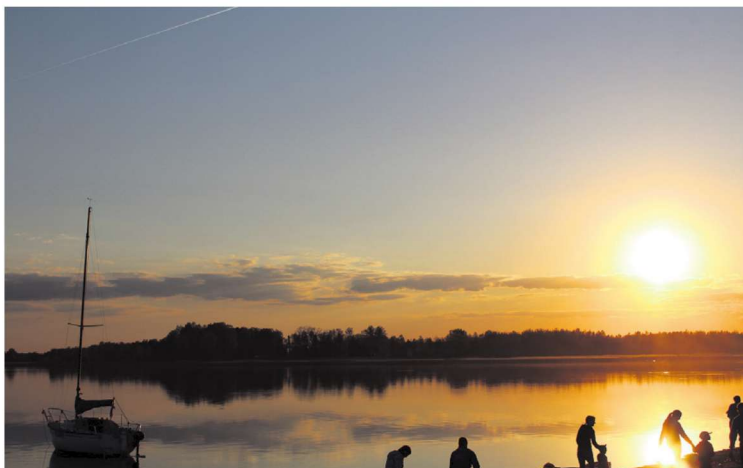
Purjetamine on nagu loteriivõit, sest sa ei tea, kas trehvab olema vähem või rohkem tuuline. Suurema märuli korral võivad lained ja hi ka veega täita, kuid põhja ei lähe see kindlasti, lubab mereakadeemia lõpetanud OÜ Tuuletark omanik ja tüürimees Kaarel Vettik. Veel lisab mees, et kui esimene sõit trehvab vaikse tuulega olema, siis on peaaegu kindel, et tekib soov tagasi tulla ja osa saada ka veidi rahutumast järveveest.

Ei, tegemist ei ole niisama vee peal õõtsumisega. Kes on veel muustki huvitatud, nende jaoks pakub Tuuletark välja näiteks õhtusöögi jahil, kalapüügi, pildistamise või kajakisõidu. Kokkuleppe korras on võimalus isegi jahil ööbida, sest sõiduk on mõeldud kuuele inimesele. Täpselt nii paljukesi mahub ka ööbima mõnusatesse pesadesse.

Võrru tulles on igati soovitatav järele vaadata, kuidas paistab linn maalt ja kuidas veelt.

Tuuletargaga võib niisama Tamula veel ringi purjetada, peale selle on võimalus ka õhtusööki või kalapüüki nautida. Kokkuleppe korras saab jahil isegi ööbida.

Foto: JAANUS TANILSOO

Tuuletark Tamula ranna õhtuhämaruses.

Foto: AIGAR NAGEL

Mõnus on promenaadil jalutada, aga veelgi vahvam ja hoopis teistmoodi tunne on heita pilk võrratule promenaadile otse järvelt.

Foto: KADI ANNOM

Millised on lemmikpaigad Võrumaal? Mida soovitate kõigil kindlasti külastada ja kuhu viiksite oma mujalt tulnud külalised?

Külli,
pensionär

Ise käime Rõuges ja Haanjas Suurel Munamäel. Rõuges külastame näiteks Eesti ema monumenti, külalised viime ka alati sinna. Tegelikult on Võru linnas ka vaatamist küll. Näiteks promenaad on märkimist väärt ja samamoodi vahva on muuseum. Ises üritan ka muuseumit vähemalt korra aastas külastada.

Anette,
õpilane

Mulle meeldivad Kubija hotell ja samamoodi Kubja järv koos rannaga. Veel on väärt koht näiteks Kirumpää linnuse varemed. Toidukohtadest meeldib mulle kohvik Muffin, käin seal üsna tihti. Võru on üldse ilus koht nii suveajal kui ka talvel.

Erki,
elektrik

Mis seal ikka, kohe tulevadki meelde ju kõige levinumad kohad: Rõuge ja Haanja oma Ööbikuoru ning Suure Munamäe. Rõuges asub ka Saunamaa, mis pidi väga äge koht olema. Ises veel kahjuks seal käinud ei ole. Toidukohtadest soovitatakse näiteks pubi Ölle 17 ja Möisa Aita. Kubija hotell koos spaaga on ka mõnus koht, mida külastada.

Kaido,
ettevõtja

Kui tuleksid külalised, siis viiksin nad kindlasti Georgi hotelli. Muid kohti ei oskagi nii täpselt nimetada. Hakkaks ringiga peale Rõugest Haanjasse, sealt Piusale koobastesse ja

hiljem veel Taevaskotta. Võru ise on ka ilus linn. Promenaadil käies kõik alati ahhetavad koha ilu ja hubasuse üle. Söögikohtade poolest üllatas mind hiljuti positiivselt seal vana Öllepõrgu juures olev kohvik Taevass. Kindlasti on neid kohti siin palju, mida tasuks näha ja külastada.

Anna-Liisa,
õpilane

Võru ilusaim koht on Tamula ranna promenaad, aga üldiselt on kõik ka sellest, mida inimene teha soovib või millest huvitub. Kes on spordihuvilised, nendel soovitatakse minna Kubjale jooksmas või kõndima, seal on väga head spordirajad. Veel on minu jaoks mõnus koht Ööbikuoru Villas asuv restoran Andreas, seal on kuidagi erilised söögid, mis on väga maitsvad. Mujalt tulnud inimesele näitaksin kindlasti ka Haanja kurvilisi teid, mis igal pool ei ole nii levinud.

Aigar,
projekteerija

Georgi hotelli soovitaksin kindlasti minna. See tundub väga ilus ja peen koht olevat. Ises ma veel kahjuks sinna jõudnud ei ole, aga plaanin minna. Veel võiks kindlasti ära käia Vastseliina linnuses, Ööbikuorus. Varem oli Ööbikuorg populaarsem koht, sest seal oli kiirsuusatamise nõlv, aga vaade on ju praegugi ilus. Uhket Tamme-Lauri tamme tasuks ka vaadata. Hiljuti avastasin enda jaoks sellise koha nagu Hinni kanjon. See koht meeldib küll, aga pole Ameerika! Kui käisime, siis hulkus seal üks väga sõbralik koer, kellel osutus väga kuri perenaine olema. Munamäe nõlval meeldib mulle see armas väike kohvik, mis küll kahjuks on enamiku ajast kinni. Eks neid ilusaid kohtasid on palju. Ei saa unustada näiteks Tamula rannapromenaadi.

Küsis ja pildistas **Kadi Annom.**

Ööbikuoru Villa praegu pärast põhjalikku uuenduskuuri.

Fotod: ERAKOGU

Ööbikuoru Villa – ajahamba poolt puretud talu taassünd

Enamik inimesi teab ilmselt laulu „Oh tule, noor ja tugev mees, ning vaata ringi veski sees”. Selliseid niinimetatud veskeid on Eestimaal ilmselt palju, ja oleks tore, kui jätkuks ainult tegusaid inimesi, kes nende elluäratamise oma südameasjaks võtaksid.

Ööbikuoru Villa, endise Lutsu talu taassünni alguseks võib pida aastat 2009, kui kaks tegusat noort otsustasid kohtutäiturist käest osta talumaja, mis oli läinud haamri alla eelmiste omanike keeruliste peresuhete tõttu. Talu osteti nii, et sellesse sissevaatamise võimalust ei olnudki, aga ega maja seisukord noori väga huvitanud, sest selle asukohta olid nad juba kõrvuni armanud – Rõuge, seitsme järve maa, uskumatult võrratu loodus. Kirsiks tordil oli veel see, et talu asus täpselt Ööbikuorus kolme järve embuses. Pärast ostu üritasid noored majja siseneda. Enne füüsilise tegevusega pihta hakkamist ilmus kõrvaltalust välja naabrinaine, kes lahelt pakkus: „Kallikesed, ärge ust küll maha lõhkuge, mul võti täitsa olemas.” Siit said noored esimese õppetunni: kui on mure, siis enne kui käed käiku lased, tee suu lahti.

Maja seisukord oli trööstitu, mitu aastat kütmata ja niiskust kahjustusi saanud talu vajab kapitalremonti. Esimese asjana otsustati kohale kutsuda korstnapühkija, et kiiremas korras saaks maja kütma hakata. Korstnapühkija tuligi, nägi tõsiselt vaeval, puhastas kõik lõõrid ja ahjud, tegi mitu tundi tööd, küsis 700 krooni ja lõpuks avaldas tõe: korstnad on nii halvasti seisus, et tuld te siin küttekolletes küll teha ei tohi. Tore teadmine, aga kas seda ei oleks võinud öelda enne korstende puhastust? Seega jälle uus õppetund: ole valmis selleks, et saad seda, mida küsid, aga alati ei pruugi see olla see, mida tegelikult vajad.

Külmas ja kütmata majas konutades on kõigi puuduste juures üks väga suur pluss – mõte töötab kiiremini. Sa lihtsalt pead midagi tegema, ei saa rahulikult külma leso peal leiba luusse lasta. Ajurünnakute tulemusena tekkis idee: mis oleks, kui ei ehitaks endale suvekodu, vaid maitsvate söökidega restorani ja hubase ööbimiskohtadega majutuskoha. Hoonete kordategemine tähendas päris suurt investeeringut, mida kohe võtta ei olnud. Ööbikuoru Villa ülesehituseks saadi ühe neljandiku ulatuses abi Euroopa Liidu tugifondidest, mis aga omakorda dikteeris selle, et objekt pidi valmis olema

juba pooleteist aastaga, mis tegelikult tundus üsna võimatu. Pangast laenusamisel oli kõige suurem probleem, et Lõuna-Eestisse midagi ehitades pead arvestama, et ehitise turuväärtus on selle valimiseks kuluvast summast täpselt poole võrra väiksem, sest kinnisvara väärtus on maapiirkondades lihtsalt niivõrd odav. Seetõttu tuli pantida kõik, mis võimalik ja anda ka isiklik käendus. Noortele oli väga suureks abiks vallavalitsus, kes igati projektile kaasa aitas ja alati nõuga abiks oli. Õppetund, mis saadi, oli see, et miski pole võimatu, kui on suur tahted ja unistus.

Kui kõik otsused olid olemas ja dokumendid korras, siis võtsid noored aja maha, sest risk oli suur ja kogemust ei olnud, ettevõtmine oli väga riskantne. Aga just siis juhtus paar seika, mis lihtsalt panid asjasse uskuma. Näiteks kui mindi järvele vesirattaga sõitma, pakkus kõrgekates kala püüdev kalamees, et palun võtke kala. Või kui pärast suurt vallapidu hommikul poodi minnes märgati rannas koristamas kahte meest ning lähemale jõudes selgus, et need olid vallavanem ja keskkonnadirektor. Kui siis ühel öhtul jällegi Rõuge poole sõideti, tuli see otsus ära, sest kõik justkui hüüdis: tulge!, ning sellisele kutsele oli raske vastu seista. Peale selle tehti ka mõned omavahelised kokkulepped. Et ükskõik kui raske on, üksteisele ollakse toeks ja üksteise kallal ei toriseta ning et pere ja lapsed on alati esimene prioriteet. Tehakse seda kõike ju oma põhitoo kõrvalt.

Ehituse sünnivalude lõppedes valmis kahest hoonest koosnev kompleks, mis sai nime Ööbikuoru Villa. Kogu sisekujunduse on teinud omanikud, iga põrandaliist ja tapeet on hoolikalt valitud. Kogu mööbel on kokku kogutud vanakraamipoodidest, seetõttu näeb villa väga romantiline ja omanäoline välja. Kompleksis on üheksa tuba, koos lisavoodite-

ga 22 inimesele. Peale selle massaažituba, soolakamber ja suitsusaun koos kümblustunniga. Majutuskohadele lisandus kohvik-restoran Andreas, mis suvekuudel töötab iga päev. Kohviku nimi tuleneb perepoja nimest ning tuba number üks kannab peretütart Anette nime.

Talveperioodil korraldatakse villas vestlustõhtuid, kus on juba esinemas käinud sellised kuulsused nagu varalahkunud Kadri Luik, endine õiguskantsler ja presidendikandidaat Allar Jõks, Rõuge nooruslik vallavanem Tiit Toots, viimati nalja- ja kirjamees Andrus Kivirähk. Talvel pakutakse võimalust kelgukoerarakendiga sõita, käia suusatamas Haanjas, mäesuusatamas Kiidil, tuubitamas Veemäel või uisutamas Rõuge jäähokiväljakul.

Suveperioodil toimuvad akustilised kontserdid. Esinemas on käinud Margus Vaher, Alen Veziko, Ines ja C-Jam. Peagi on tulemas Ivo Linna ja Antti Kammiste ning Lenna Kuurma ja Koit Toome. Paik on saanud juba väga populaarseks ürituste, seminaride, sünnipäevade ja ka pulmapidude korraldamise kohana kuni 70 inimesele. Lastega peredele on mõeldud välja pakett Laste Lõunamaa, mis sisaldab lastele huvitavate kohtade külastust ja tegevust.

Kokkuvõtteks võib tõdeda, et tööd võib küll rabada ja maailma otsas ringi reisida, aga selleks, et jääda õigeks eestlaseks, tuleb suve jooksul vähemalt üks kord külastada Eesti kõrgeimat mäe Suurt Munamäge, käia ujumas Eesti sügavaimas järves Rõuge Suurjärves, mille ääres villa asub, tul-la suvel vaatama Rõugesse valmivat 30meetrist metallist vaatetorni Ööbikupesast, teha matk Hinni kanjonisse ja pärast kõiki neid rännakuid puhata ja nautida maitsvat toitu Ööbikuoru Villas, mille motoks on „Väärtuslikult veedetud aeg”.

Alar Hõim

Ööbikuoru Villa 2009. aastal renoveerimistöõde alguses.

UMA KUUP

Majutus Võru südames

ALATES 23€
öö

www.uma.ee
uma@uma.ee
+372 528 0780
Koidula 6

PUBI · KÜLALISTEMAJA
PUB · GUESTHOUSE

OÜ Euroveski
Veski 10, Antsla, Võrumaa
info@euroveski.ee
www.euroveski.ee
+372 521 5290

Klubi BEVEGA
Võrus Mäe tn 11
Avatud reedeti
ja laupäeviti
21.30 - 03.30
**Igal õhtul
elav muusika!**
Lisainfo telefonil
+372 5348 0890

pubi FINIS HAANJA

**TOITLUSTAMINE
SAUNAD, DUŠŠ, WiFi**

Haanja Suusakeskuses
tel 787 8888 gsm 528 0662
pubi@haanja.com
www.haanja.com

SETO JAANITULI
2016

8.-9. JUULI

8. JUULI

**GENKA & PAUL OJA + LIVE BÄND
MEISTERJAAN, NO-BIG-SILENCE
HERALD, SÕPRUSE PUIESTEE
N-EURO, VILLAGE VOICE, HND
RESPEKT, PATUNE POOL**

9. JUULI

**METSATÖLL, TERMINAATOR, SHANON
METALWINGS, HELLAD VELLER
SVIPS, HÄRRA KUU, WISMARI POISID
PAROODIASHOW TENNO & STREET LIFE**

SETO LEELOKOOR HELMINE, SETO TANTSUANSAMBEL, POLODA PIIGAD
SETO NOORTEANSAMBEL MUHA, TANTSURÜHM HELGERID, VÄÄGVERE KÜLAKAPELL

facebook/SETOJAANITULI WWW.SETOJAANITULI.EE Instagram/SETOJAANITULI

Fotolabor Võrumaa Teataja Lõuna.eestlane ÜRITUSTEHNIKAL.EE MIKITAMÄE VALD

Laste Lõunamaa
perepakett majutusega Ööbikuoru Villas

**LASTE LÕUNAMAA ÜHENDAB MITUT
TOREDAT PAIKA EESTI KAGUNURGAS,
MILLE KÜLASTAMIST ON KERGE
KORRALDADA JA SAADUD ELAMUS
KOOS PEREGA VEEDETUD AJAST ON
KINDLASTI VAHVA REISIMÄLESTUS.**

**Hind 179€
perele**
2 täiskasvanut
ja 2 last kuni 10 a
*Hind ühe ööga
130€ perele

PAKETT SISALDAB:

- Eesti Maanteemuuseumi perepilet
- Pokumaa teemapargi perepilet
- Liikluslinna 10 žetooni ja Nõriariigi perepilet
- Spaa - ja saunakeskuse kasutus lahtioleku aegadel Kubija Spas
(E-R 8-10 ja 14-22; L-P 8-22)
- Majutus Ööbikuoru Villas 2 ööd www.oruvilla.ee
Hommikusoogid buffeelaas / Paadi / kanuu / vesiratta laenutus 1 tund / WiFi / Parkimine

www.oruvilla.ee • villa@oruvilla.ee • tel 50 99 666

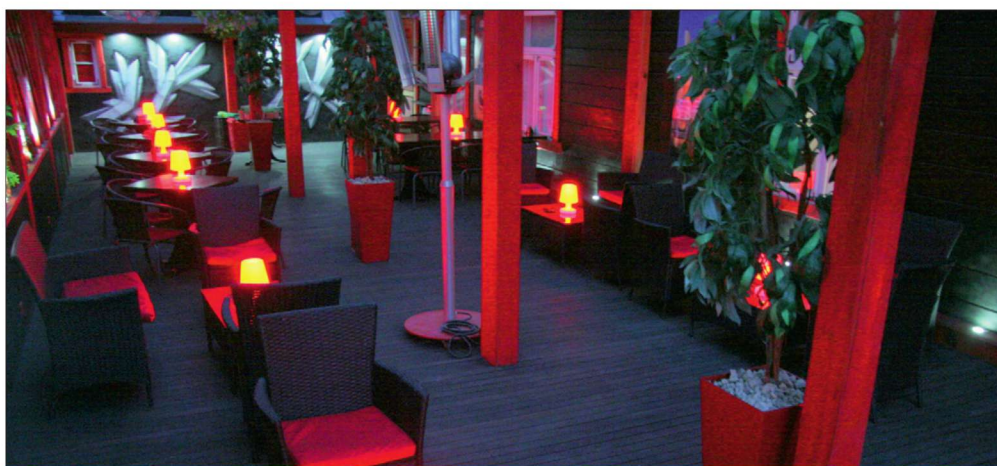
Saunamaa
Enne õhtul söömata, kui saunas käimata.

Tule Saunamaale saunasid nautima
ja püüa kohtuda saunahaldjaga!

www.saunamaa.ee

Koobassaun, suitsusaun, kümblustünn, Soome saun, indiaani saun, Eesti saun, kilesaun,
tünn mullisüsteemi ja LED-valgusega ning metsa- ehk sõjasaun

info@saunamaa.ee; +372 507 0244; +372 506 5450

Jüri 17, Võru
Pubi 17
www.pubi17.ee info@olle17.ee
tel. 7858 588

Tamula rand, Võru
Tamula rannabangalo
www.bangalo.ee tel. 527 2224

Mis on varjul mustade klaasakende taga?

Piret Linnamägi

Kirjanik Avo Kull esitles Varbola rahvamajas oma kuuendat, Best-Selleri kirjandusvõistlusel teise auhinnaga pärjatud romaani „Must klaasmaja“, mis viib lugeja suure raha pööratajate maailma ja näitab, mida raha inimesega teha võib.

„Kui tuttavad te olete Tallinna linnaga ja kas te teate, millised suured majad on nagu mustad hiiglased mustade akendega?“ küsis Avo Kull, viidates raamatu kaanekujundusele. „Jah, need on pangamajad ja rahatemat mu uus romaan puudutabki.“

„Must klaasmaja“ on õpetlik ja hoiatav lugu inimese ahnusest ja kiusatusest, unistustest ja ootustest ning raha salakavalast mõjust. Avo Kull tunneb hästi Eesti majanduselu varjatud keerdkäike ja nendega seotud inimesi ning nii mõnegi persooni tunneb lugeja romaanis ära.

„Ma sain romaani kirjutamisel abi ka neilt, kes rahaasjadega otsest seotud. Eks oleks tahtnud, et mõned võtmetähendusega seigad oleks täpsemalt lahti kirjutatud ja ka põhjendatud, kuid poleks olnud mõtet lugejat segasesse finantsmaailma ära eksitada,“ sõnas Avo Kull.

Lisaks uue romaani tutvustamisele rääkis kirjanik kohaloluile hetkeseisust kirjanduselus ja nentis, et Eestis võiks olla lausa kirjanike jaoks loodud kool, kus saaks kirjuta-

mist õppida.

„Eestis on palju häid kirjanikke, kuid puuduvad armastusromaanide loojad. Küll oleks hea, kui mõni noor hakkaks tõelisi niinimetatud naistekaid kirjutama,“ sõnas ta. Pärimise peale, kuidas Avo Kull suhtub sellesse, et osa kirjanikke saab n-ö kirjanikupalka, muutus ta ilme tõsiseks: „See on absurd! Looming ei jää loomata sellest, kas makstakse või mitte. Ma pean „kirjanikupalka“ täielikuks mõttetuseks. See on suurim sõgedus, millega Eesti rumal ja rikas maksumaksja on maha saanud. Miks väärrib Jürgen Rooste rohkem palka kui mõni teine tuntud kirjanik? Võtan mütsi maha Tõnu Õnnepalu ees, kes ütles lahti kirjanikupalgast.“

Küsimusele, kas on mõtteid juba uue romaani kirjutamiseks, vastas Kull: „Ikka midagi juba peas mölgub, kuid teostuseni pole veel jõudnud! Eks mul ongi kujunenud nii, et iga aasta tuleb üks romaan välja anda. Ja seda on tehtud alates 2010. aastast, vahele jäi vaid eelmine aasta.“

Avo Kullile oli see juba kolmas kord Varbola kirjandushuviliste inimestega kohtuda. Kuulajaskonda tegi nukraks vaid see, et kohalik raamatukogu pole tema romaane kogusse tellinud, kuid nad loodavad, et seda tulevikus tehakse, sest raamatud on kallid ja vanemad inimesed neid soetada ei jõua.

Hoiame traditsioone au sees

Ene Kangur,
Raikküla kultuurikeskuse juhataja

„Ma ise ilu tegija“ - nii sugune pealkiri on XXXI Raplamaa memme-taadi suvepeol, mis tuleb sel aastal 4. juunil Kabala mõisapargis.

Pärimuskultuuri on vaja hoida ja tulevastele põlvedele edasi anda. Korraldustoimkond eesotsas projektijuht Anne Kalfiga on teinud tublit tööd, usume peo heasse kordaminekusse.

Peojuhiks on palutud näitleja Andres Lepik, kes viib meid stsenarist Viio Aitsami kirjutatud lugulauludega Raikküla viimase mõisniku Hermann Keyserlingi rännakutele Raikküla mail.

Kõik Raplamaa memme-taadi isetegevuskollektiivid – lauljad, tantsijad ja pillimängijad - võtavad kohad sisse nn külapesades, mille siltidelt vaatavad vastu 22 Raikküla valla küla vanade nimetustega: Jalase - Muinaspõldude küla, Lipa – Erksa Meele küla, Nõmmküla - Hundijuttude küla jne.

Lugulaul krahvi rännakust on põimitud laulude, tantsude ja pillilugudega. Lavastuse üldjuht ja

Raikküla kultuurikeskuse folkloorirühm Ristik on igal suvepeol vapralt jalga keerutanud. Foto on tehtud eelmise aasta memme-taadi suvepeol Kohilas.

Foto: erakogu

tantsude seadja on Helle Pohla. Ene Kangur seab ritta laulurahva, Lemmi Linnas pillimängijad. Segakoor Järvakandist (kahjuks ainuke koor memmedelt-taatidelt meie maakonnast) koos meesansambliga astub üles Heldi Tageli taktikepi all. Helimees on Aivar Arak.

Peole on kutsutud ka külalis-esinejad Lätist, ega peo üllatuski tulemata jää.

Aastad need tulevad, lähevad,

kinni neid püüda ei saa. Aastate karussell pöörleb, ei peatada keegi suuda. Aastate rutuga hoogsalt vaid kaasa minema pead, siis tunned end alati reipalt ja noorena...

Ja noorena tunnevadki end need memmed-taadid, kes astuvad üles laulude, tantsude ja pillilugudega Kabala mõisapargis 4. juunil kell 15. Tulge vaatama ja te veendute, et nooruslikud need memmed-taadid ongi.

Luulelõuna Reeli Reinausiga

Kaja Tammar,
Rapla keskraamatukogu teenindusjuht

Rapla keskraamatukogu alustab keskpäevaste Luulelõunate sarjaga neljandat hooaega. Sel suvel kuu esimestel kolmapäevadel on andnud siin esinemiseks nõusoleku Raplamaa sidemetega nii nooremad kui ka vanemad värsikirjutajad.

Esimene külaline on Reeli Reinaus.

Mitmekülgne kirjanik Reeli Reinaus on elanud Kohilas, terve kooliaja õppinud sealses gümnaasiumis ning lõpetanud selle 1996. aastal. Seejärel õppis Reeli Tartu Teoloogia Akadeemias teoloogiat, kõrvalerialana ajakirjandust ja Tartu Ülikoolis eesti ja võrdlevat rahvaluulet.

Tänaaseks on tal rahvaluules magistrikraad ja kaante vahel 22 ilukirjanduslikku raamatut.

Reeli Reinausi auditoorium on lai – ta on kirjutanud raamatuid lastele, noortele ja ka täiskasvanutele. Ise kirjutab ta enda kohta: „Mul on tunne, et mida rohkem ma kirjutan, seda rohkem uusi ideid tuleb, mida paberile panna. Korraliku käsikirja valmimine nõuab rohkem tahtejõudu ja sihikindlust kui annet, kuid ilma sellela ei saa.“

Auhindu on talle tulnud mitmetelt kirjandusvõistlustelt.

Lastejutuvõistluselt „Minu esimene raamat“ on tuntud autor noppinud parimaid kohti viiel korral, neist 2015. aastal esimese ja 2012. aastal nii esimese kui ka teise koha. Algupärase noorsooromaani võistluselt pärinevad kaks esikohta (2009. ja 2011. aastal).

Tema loomingus intrigeerivad müstilised teemad. Reeli Reinaus on üks väheseid kirjanikke, kes meie oma rahvapärimest osavalt, värskest ja suure austusega oma teostes kasutab.

Õppinud nii folkloori kui ka teoloogiat, omab ta teadmisi, mida oskab põnevalt miksida ning noortele sobivas vormis esitada. Oma raamatutes teeb ta välismaistest vampiiridest küllastunud lastele-noortele põnevaks omamaise pärimuse. Ja see tuleb tal hästi välja, sest nõiad ja kummitused kõidavd teda ennastki.

Lastejuttude ja romaanide „Praktiline nõiakunst“ ning „Une nägu“ kõrval on ilmavalgust

näinud täiskasvanute luulekogud „Tuhkatriinu“ (2005) ja „Vahtralehevaha“ (2011). Viimane saigi otsustavaks, et kutsuda Reeli lugema oma poeesiat selle suve esimesel Luulelõunal. Luulekogu „Tuhkatriinu“ on vaatlus enesesse ja see teema jätkub luulekogus „Vahtralehevaha“. Midagi väga erilist, kohati sünget ja isegi enesekriitilist, aga ka sügavalt isiklikku on tema luules.

Reeli Reinausi kui folkloristi koostatud on kaks armsat raamatut „Vanarahva titetarkus“ (2004) ja „Vanarahva pulmatarkus“ (2012), milles avaldatud tekstid (mõtteterad) pärinevad Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivi kogudest. Lisaks on Reeli kaasa aidanud mitme muinasjuturaamatu ilmunisele ja kirjutanud rea teaduslikke artikleid.

Lisaks loomingulisele tegevusele kogub Reeli ka Hageri kihelkonnas kohapärimust eesmärgiga välja anda kihelkonna paikadega seotud muistendeid ja jutte kajastav kogumik.

Enne juunit on keskraamatukogus väikese näituse kaudu võimalik tutvuda Reeli Reinausi loominguga.

Kohtumiseni Luulelõunal 1. juunil kell 13 Rapla keskraamatukogu ees või sees!

Kehtnas jälle operett?! Mida juttu!

Kersti Mäevälja

1977. aasta seitsmenda kuu seitsmeteistkümnendal päeval kõlas Kehtna klubis Ameerika helilooja Sigmund Rombergi muusika – oli romantilise opereti „Kõrbelaul“ esietendus. Aga mitte mõne kutselise teatri gastroll, vaid nimelt kohalik esietendus!

Kehtna oma operetikollektiiv astus oma kodulaval esimest korda üles oma esimese lavastusega. Etenduse alguses kuulas-vaatas kodurahvas (nagu jahe eestlane muistegi) väga vaoshoitult ja äraolevalt. Siis hakati kaasa elama ja kui operett lõppes, ei tahtnud publiku tohutu vaimustus lõppeda. Niisugusena leian ühe artikli „Harjumaa“ lehest 1993. a detsembris, kus meenutati Kehtna Operetirahvateatri seitseteist aastat tagasi alanud lugu.

Täna teame meenutada, et kaks-kümmend aastat tegeleti hoogsalt ja jätkusuutlikult Kehtna näidissovhoostehnikumi finantsilisel toetusel. Tehti üheksa täispikka lavastust ja kaks operetishow'd. Tiiu Iling, opereti hing ja eestvedaja kaasas toona Estonia teatrist lavastaja Ülo Mateseni, kontsertmeisteri Jaanus Juuli, tantsujuht Aina Petersoni ja kunstnikuks Uno Kärbise. Lisaks lugematu hulk aktiivseid ja teotahetlisi rõõmsameelseid inimesi, kes olid nõus kaasa lööma operetiringis: olema solist, primadonna või taustalaulja, tantsutrupi liige või

osalema massistseenis. Lugusid oleks kirjutada rohkem kui küll.

Õige pea on nelikümmend aastat läinud ajast, mil esimest operetti õppima hakati.

Selle fenomenaalse ettevõtmise ja tollase rajoonis/maakonnas ja vabariigi mastaabis ainulaadse kollektiivi meenutamiseks on Kehtna klubil plaanis teie nostalgilisel toel ja kaasabil korraldada stiilipidu „Opereti Ball“. Meie tänased taidlejad, klubi hakkajad isetegevuskollektiivid peavad iga aasta alguses oma klubi sõprade pidu. Stiilipidu.

28. jaanuaril 2017 on Kehtna klubi sõprade stiilipidu „Opereti Ball“ Kehtna MTK saalis.

Oma nõusoleku on andnud selle peo tarvis lavastuslikku poolt sätida üks lavastajatest Tiit Tralla ja toonane solist Alar Haak. Klubi segakoor ja solistid eesotsas dirigent Monica Armega on juba meestega kohtunud ja esimesed lauluharjutusedki tehtud.

Kuulake nüüd ja pange hästi tähele, kõik toonased operetirahvateatri lauljad, näitlejad, tantsijad ja muude tegevustega seotud inimesed. Kogume meenutusi ja lugusid, fotosid ja mälestusi tulevase sündmuse tarvis. Soovi korral võib nii mõnigi teist end leida taas kord lavalt. Andke endast teada. Ootame teie aktiivset kontaktivõttu Kehtna klubi Kerstiga Kehtna.klubi@kehtna.ee või tel 525 1283.

PEDIGREE

on metal-muusika kõrval ka pehmem pool

Mariliis Vest

Pedigree on 1993. aastal loodud Eesti metal-bänd, kes on ühel laval olnud mitmete maailmategijatega. Nüüd tulevad mehed esmakordselt Kohilasse, Kaparockile, et jällegi publikumi millegi uue ja põneva- ga üllatada.

Küsimustele vastab bändi laulja Holden „Bonne“ Laamann.

Pedigree on esinenud koos mitmete maailmanimedega, sealhulgas Metallica, PitchShifter. Mis emotsioonid laval valdavad selliste bändidega esinedes?

Kuna mina isiklikult olen üles kasvanud nn *thrash metal* dieedil ning mu nooruspõlve absoluutne lemmikbänd oli ja on Metallica, oli esinimine koos nendega minu jaoks peale tütre sünni elu suursündmus ning väga oluline saavutus,

Pedigree solist Holden „Bonne“ Laamann Vigalas Hard Rock Laagri laval.

Foto: SIIM SOLMAN

minu muusikukarjääri vaeeldamatu *highlight*. Rääkimata emotsioonidest, mis valitsesid nendega koos 80 000 inimese ees lauluväljakul lugu esitades. Ka PitchShifter on olnud üks mu lemmikbändidest ja nendega koos ühte oma lemmiklugu

esitada on olnud fantastiline kogemus. Legendaarseks sai ka minu sooritatud *stagedive* Rabarockil PitchShifteri *live* ajal.

Olen kõikide nende hetkede ja emotsioonide üle väga uhke ja tänulik. Ja praktiliselt on

mul õnnestunud koos esineda või tuuritada kõigi oma lemmikbändidega, sealhulgas Rabarockil PitchShifteri *live* kontekstis *lucky boy*.

Kust on pärit nimi „Bonne“? Kas pigem kutsutakse sind

Bonneks või Holdeniks?

Oeh, lege küsimus. Mul on kolm kallist vanemat õde ja päeval, mil ma sündisin, hakkasid nad millegipärast mind kohe Bonneks kutsuma. Ega nad tol ajal selle sõna tähendust ise ka ju ei teadnud... Kuna ma olen kõike muud kui kena inimene, siis olen selle hüüdnime üle vägagi *happy*. Tegelikult olen väga uhke ka oma pärisnime üle ja emale tänulik, sest vanavanemad tahtsid mulle hoopis teisi nimesid panna, millega ma kaugeltki nii rahul poleks. Aga rohkem kutsutakse mind Bonneks.

Kas Pedigree tunneb end mugavamalt ja paremini stuudios nokitsedes või laval rokkides?

Nii ja naa. Ma kõigi liikmete eest ei oska vastata, aga isiklikult olen kohutavalt edev olen ja mulle väga meeldib esineda.

Käivad kuuldused, et Pedigree on tulemas uus plaat. Mida uut või teistsugust on sellelt oodata?

Jah, meil ilmus just üle pika aja esimene singel uuel plaadilt, nimeks „Transform“

ja tegime sellele ka väga ägeda video. Singli b-poolteks on kaks vinget remixi kohalikelt eksperimentaal- ja filmimuusika geenistelt Janek Murdilt ja Tondilt. Uus täispikk album on peaaegu täiesti valmis kirjutatud ning ka enamjaolt salvestatud ning peab ilmu- ma sügisel 2016. Muusikaline lähenemine ja üldine kõlapilt on varajasemast Pedigreest üsnagi erinev, kõvasti orgaanilisem ja akustilisem, aga ootamatu nagu alati.

Mis te arvate, kui hästi te metal-bändina Kaparocki atmosfääri sobite? Kas teie on olemas ka pehmem pool?

Ma pole Pedigreed nn tõu- puhta metal-bändina kunagi kategoriseerinud... meil on palju materjali, mida ei saa üldse metaliga seostada. Nii et me usume, et sobime Kaparocki atmosfääri päris okeilt.

Mida Kaparockilt ootate?

Kuna me pole Kaparockil veel kunagi esinenud, ootame seda kogemust väga. Eriti sel aastal, kui laval on veel palju sõprade bände. Ning kindlasti pakume ka midagi üllatavat, uut ja põnevat. Nagu alati.

Onju kift? Otsisime ansamb- lile nime ja mul tuli selline mõte.

Te olete vallutanud Leedu muusikatabeleid. Kas plaanite ka kaugemale maailma vallutama minna või jääte ikka Eestimaa pinnale? Plaane on igasuguseid ja kahtlemata otsime erinevaid võimalusi välismaal esinemiseks. Elukohaks oleme ilmselt kõik valinud oma kalli kodumaa.

Milline on teie unistus?

Unistama peab ja unistused teevad head mõtted teoks. Aga... Võiks öelda, et unistame sellest, et toimuks mõnus areng meie loomingus ja oleks palju toremaid kontserte.

Mida Kaparockil näha või- me?

Kaparockil saab näha Würffelit oma tuntud headuses, esitusele tulevad meie värskest ilmunud plaadi parimad palad ja mõnusalt saab tantsida ka!

WÜRFEL

lubab, et Kaparockil saab ka tantsida!

Mariliis Vest

Würffel on Eesti elektro-pop- ansambel, kelle solistik superstaari saate kasvandik Rosanna Lints. Eesti muusikaauhinnade galal 2016 oli bänd nomineeritud kahes kategoorias – aasta popalbum

ja aasta debüütalbum.

Küsimustele vastas bändi trummar Kaspar Kalluste.

Te esinete ka jazz-festivalil. Kumba ise eelistate, kas poppi või jazzit?

Jah, olen päris paljudel

Würffel.

Foto: www.kaparock.ee

jazzfestivalidel osalenud ning 2012. aastal pärjati mind noore jazzitalendi auhinnaga. Mina konkreetselt ei eelista ühte

žanri teisele, naudin vaheldust ja erinevaid stiile.

Mida tähendab Würffel?

Würffel on väike modifikatsioon sõnast würfel ehk täring. Tundus ägedam kirjutada see duubel V-ga ja kahe F-iga.

Pärimuspala

Noore kuuga on ikka kasulikum seemet kasvama panna, idaneb hästi. (Rapla)

Vanas kuus pole hää hagu teha - ei kasvata võsa. Aga kui noores kuus teha, uus mets kasvab varsti asemele. (Rapla)

TUBERKULOITED tähistab Kaparockil 25. sünnipäeva

Mariliis Vest

Üheksakümnendatel lava ees rokkimas käinud inimestele on Tuberkuloited kindlasti tuttav. Ise on nad öelnud, et on suure südamega asja kallal olevad pullivennad. Kaparockil tähistab bänd suurt sünnipäeva - täitub 25 aastat muusikamaailmas.

Küsimustele vastasid bändi liikmed ühiselt.

25 aastat tegutsemist - mis on teid koos hoidnud?

Me oleme kõik ühest linnast, ühest keskkonnast. Aastatega on meist saanud parimad sõbrad. Äkki isegi perekond, kus on kuus erinevat inimest ja sa pead kogu aeg arvestama ka teistega. Oleme sellega kuidagi hakkama saanud. Usun, et see ongi meie pikaealisuse

saladus. Me oleme kakelnud ja mitte vähe, nii verbaalselt kui ka füüsiliselt. Lõpuks on aga kõik jälle korras ja liigume koos edasi.

Mida põnevad võib tulevikus teilt veel oodata?

Oleme hetkel stuudios ja salvestame uusi lugusid, kas me plaadina need ka välja anname, on iseküsimus. Aga usun, et raadiotesse jõuavad need laulud juba õige pea! No ja siis tahtsime Summerit Otepäälle triatlonile saata, aga tuli välja, et Padar läheb sinna. Otsustasime Summeri hoopis kuskile rattavõistlusele saata. Päris mark oleks, kui mingi 40+ Summer, ise treenides, proffide käe all treenivale Padarile kotti paneks. Aga Summer treenib nüüd esialgu Giro d'Espooks ja Tartu Rattaralliks. Eks näis, kuhu edasi. Vaatab, kuidas ta areng ja enesetunne on, äkki saadame ta Tour de France'i sõitma. Aga kõik omal ajal, kui valmis pole, siis ei lähe ja teeme hoopis kontserte!

Kas laulu "Lilleke rohus" esitatakse ikka igal esine-

Ansambel Tuberkuloited saates "Hommik Anuga".

Foto: erakogu

misel?

On olnud esinemisi, kus oleme otsustanud, et me ei mängi seda laulu, aga paraku oleme ikka ja jälle tõdenud, et ilma selleta ei taha inimesed koju minna, ja oleme ikkagi seda laulu esitanud. Siis saame vähemalt öhtule joone alla tõmmata. Meenub

esinemine, kus mängisime „Lillekest rohus“ 36 korda järjest, pärast seda ei ole me seda laulu proovides enam läbi mänginud.

Mis te arvate, kuidas on teie fännid muutunud aja jooksul? Kas need inimesed, kes teie algusaegadel põialt

hoidsid, on siiani lava ees rokkimas?

Tegelikult ei ole. Meid kuulavad inimesed, kes viitsivad minna meie laulude sõnade sisse. Seal on sõnum, isegi siis, kui esialgu ei tundu nii. Ja kuulajad on jäänud, toonud endaga kaasa oma lapsed ja isegi lapselapsed. Naljakas,

aga me oleme puudutanud generatsioone ja see on äge, seda on äge vaadata ja me naudime vahest seda täna kõige rohkem. Muidugi on meil eriti hea meel, et meie kuulajad on kõige ilusamad, nii naisterahvad kui ka meesterahvad. Lihtsalt märgime ära, et me oleme ikka väga paduheterod ja perekonnainimesed, et keegi valesti aru ei saaks. Aga kui tahate olla rikas, edukas, ilus, siis soovitame kuulata Tuberkuloiteid, Smilers on ka OK, aga edasi on juba libe tee... võite libastuda.

Mida Kaparockil rahvale pakute/näitate?

Lühidalt - läbilõiget 25 aastast, sama energiliselt kui aastal 1991, kui alustasime. Oleme selleks suveks valmis-
tunud juba alates novembrikuust. Kõik on samas kaalus kui aastal 1991, mõni isegi madalamas, ainult üks liige vedas alt. Käis kolmenädalasel puhkusel ja tuli sealt ilmselges ülekaalus tagasi. Ma ei hakka nimesid nimetama, aga karistus oli karm, neli nädalat, viis päeva nädalas merele ja kalale, toitust ainult kalast.

FRANKIE ANIMAL muusika on eelkõige kuulamiseks

Mariliis Vest

Frankie Animal on bänd, kelle kuulamisel tuleks enim tähelepanu pöörata lüürikale. Alles hiljaaegu andsid nad välja oma päris esimese täispika albumi „The Backbeat“, mis kogub hoogsalt populaarsust. Oma üsna lühikese tegutsemisaja jooksul on nad esinenud sellisel suurel üritusel nagu Positivus festival.

Küsimustele vastas bändi solist Marie M. Vaigla.

Kirjeldage publikule oma muusikat.

Kirjeldada on muidugi keeruline, sest muusika kõneleb enda eest. Laias laastus on see indie ja rock erinevate lisanditega. Psühheedelset kitarrikütet ja popimat rocki saab, samas ei jää puudu ka kaunitest meloodiatest ja melanhoolsusest. Meie muusika on eelkõige kuulamiseks. Tantsida saab ka, aga ennekoike on vaja kuulata. Oma

Frankie Animal.

Foto: www.kaparock.ee

uuel plaadil oleme tähelepanu suunanud just detailidele, saundidele. Neid tasub otsida ja kuulata.

Alles hiljaaegu tuli teil välja päris esimene album. Kuidas selle valmimisprotsess kulges - kas pigem stressirohke või puhas lõbu? Kuidas lõpptulemusega rahul olete?

Sellise pika tööprotsessi puhul on stressist hoidumine üsna võimatu, aga kui teha midagi, mis meile kõigile kõige hingelähedasem on, suutsime ka kõige pingelisematel aegadel asja ikka lõbuka teha. Töökeskkond ja aura mängivad olulist rolli. Kui kõik on pinges ja närvilised, ei tuleks sealt midagi head. Me suutsime 99% ajast stuudios

luua ainult positiivseid vaibe. Seega loomulikult oleme lõppproduktiga väga rahul!

Mille kallal nüüd edaspidi töötate?

Nüüd peab häid kontserte andma ja selle kallal ka tööd tegema!

Te andsite umbes kuu aega tagasi 12 tunni jooksul 10 kontserti. Kust selline mõte ning kuidas päeva lõpuks enesetunne oli?

Plaadi ilmunuse päeval võiks ju midagi teistsugust teha, seega tuli mõte anda mööda Tallinna "pop-up" kontserte erinevates kohtades. Ja ega me tegelikult ei teadnudki ette, mitu kontserti me selle päeva jooksul teha jõuame. 10 ülesastumist tuli ära ja päeva lõpuks oligi täpselt selline tunne, mis võiks olla pärast 10 kontserdi andmist...

Mida ootate Kaparockilt? Lahedat publikut, ilusat ilma... sellest juba piisab!

www.kaparock.ee **K**
KAPA
ROCK
4. JUUNI 2016 KOHILA

LOOMERUUMI HOOAJA

LÕPUPIDU

31.MAI

18.00
Ring saab täis!

19.00
TANTSUKLUBI
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia
õppejõud ja tudengid

21.00
TRADHOUSE
DJ Harl:Etno
Pidu hommikuni!

Loominguline Kohvik

Alates 19.00 sissepääs 5€

Saarioinen Eesti OÜ pakub tööd

TOOTMISTÖÖLISELE

Töö tüüp:

- täistööaeg, palgatöötaja või hooajatöö (töö on vahetustega), töö sobib ka üliõpilastele

Tööülesanneteks on:

- tootmisliinide teenindamine,
- väljaõpe toimub ettevõttesiseselt,
- töö sobib ka täisealiste noortele koolivaheajaks.

Nõudmised kandidaadile:

- edukas kandidaat on töökas ja hea meeskonnaliige,
- töö sobib nii tootmisliini teenindajale kui ka tehnilise taibuga liini operaatorile,
- töö eeldab tervisetõendi vormistamist.

Ettevõtte pakub:

- töökohta tublidele ja töökatele inimestele.

Lisainfo:

Töö sobib ka vähenenud töövõimega inimesele. Ettevõtte töötab ka pühapäeviti, peab olema valmisolek jahedates tingimustes töötamiseks.

Palume saata CV **13. juuliks** CV keskuse kaudu või Angela.Treimaa@saarioinen.ee
Küsimustele saate vastused personalijuhilt telefonil 484 1047

www.tootukassa.ee Töötukassa Raplamaa osakond Tallinna mnt 14, 79513 Rapla

VABAD TÖÖKOHAD

Raplamaal seisuga 24.05. 2016

TÖÖPAKKUMISE NIMETUS	TÖÖKOHTI	ASUKOHT
----------------------	----------	---------

tootesitleja	2	Rapla linn
õmbleja	2	Märjamaa alev
roomikekskavaatori operaator	1	Märjamaa alev
teenindaja kassas	1	Rapla linn
kopp-laaduri operaator	1	Märjamaa alev
müüja	1	Kohila alev
müüja	1	Rapla linn
puidupingi tööline, viimistleja	6	Sutlema küla
metallitöö lukksepp	3	Alu alevik
juurdelõikaja	1	Prillimäe alevik
müüja	1	Hagudi alevik
kaupluse turvatöötaja	1	Rapla linn
müüja	1	Järvakandi alev
vanemteenindaja	1	Jõeküla
müüja-klienditeenindaja	1	Varbola küla
baaridaam/ettekandja	1	Rapla linn
komplekteerija, masinaoperaator	3	Kohila alev
müüja - kassapidaja	1	Märjamaa alev
tehnik-elektrik	1	Kohila vald
tootmistööline	1	Kalevi küla
pesupesija	1	Rapla linn
koristaja	1	Rapla linn
müügijuht	1	Rapla linn
puidupingi operaator	2	Purila küla
müüja-konsultant	1	Rapla linn
vanemmüüja	1	Kohila alev
farmi lukksepp/asendustraktorist	1	Kehtna alevik
klienditeenindaja	1	Rapla linn
klienditeenindaja-õmbleja	1	Rapla linn
pesumaja töötaja	3	Rapla linn
liikumisõpetaja	1	Järvakandi alev
muusikaõpetaja	1	Järvakandi alev
automaaler	1	Prillimäe alevik
tööstusseadmete hooldustehnik	2	Kivi-Vigala küla
kontaktiotsija	2	Rapla maakond
joonestaja/projekteerija	1	Juuru alevik
eelarvestaja	1	Rapla linn
tootmistööline	3	Purila küla
klienditeenindaja	1	Kohila alev
kaubavastuvõtja-transporditööline	1	Rapla linn
müüja-klienditeenindaja	1	Järvakandi alev
müüja	1	Keava alevik
õmbleja	5	Prillimäe alevik
logopeed	1	Kohila vald
karjak-söötja	1	Inglise küla
veterinaar	1	Pae küla

Mis on tervisepäev ja millal võib tervislikel põhjustel töölt puududa?

Tööinspeksioon

Tervisepäev on tasustatud tööpäev ilma haiguslehte võtmata. Selle peamiseks eesmärgiks on motiveerida haiget inimest tööle minemise asemel ennast kodus ravima, et seeläbi võimalikult kiiresti tema töövõime taastada.

Enne 2002. aastat kehtinud ravikindlustusseadus nägi töötajatele ette aastas kolm tervisepäeva. Tervisepäevade vastu tuntakse huvi ka praegu, kuid kehtivates seadustes kohustuslikke tervisepäevi ette nähtud ei ole ning nende andmise üle otsustab tööandja.

Tervisepäevi ei tohiks segi ajada seadusest tuleneva haiguslehega, mille 1.-3. päev on

tasustamata, 4.-8. päeva eest maksab 70% ulatuses palgast töötajale hüvitist tööandja ja alates 9. haiguslehe päevast maksab 70% ulatuses palgast hüvitist Haigekassa.

Tervisepäevade andmine on üks moodus töötajate motiveerimiseks. Tavapärastel tuleneb õigus tervisepäevale tööandja kehtestatud töökorralduse reeglites, kus muuhulgas selgitatakse, mitu tervisepäeva on ette nähtud, kuidas toimub hüvitamine, kas tervisepäev aegub ja kuidas tervisepäeva kasutamisest teada tuleb anda.

Seega on tervisepäev sarnane näiteks pulmade või 1. septembriga, mille puhul tööandjal seadusest tulenevalt vaba aja andmise kohustust ei

ole, kuid ta võib selle oma ettevõttes töökorralduse reeglites kehtestada.

Kui selliseid soodustusi ettevõttes ei ole, käib vaba aja andmine vastavalt seadusele. Tööandjal on kohustus anda töötajale mõistlikus ulatuses aega ning mõistlikus ulatuses see ka hüvitada. Sel moel on töötajal võimalus näiteks tööpäeval (lapsega) arsti juures käia või teostada muid edasilükkamatuid toiminguid. Tööandja on kohustatud näiteks andma vaba aja rasedale arsti või ämmaemanda määratud sünnituseelseks läbivaatuseks.

Mõistlik ajakasutus tähendab, et töötajal peab isiklike toimetuste kõrvalt (arstlik kontroll või muu asjaajami-

ne) jääma piisavalt aega ka töötamiseks. Vastasel juhul on õigustatud töötasu maksmata jätmise. Näiteks juhul, kui töötaja käib mitme nädala vältel iga päev mitmetunnistel raviprotseduuridel. Sel puhul on õigustatud, et tööandja ja töötaja lepivad kokku ajutise tööaja või töökohustuste ja tasu muutmise.

Töölepingut sõlmides tasub seega alati läbi rääkida kõik tööandja pakutavad võimalused – võib-olla on just tasulised tervisepäevad ja peresõbralik ettevõtte see, mis on töötaja jaoks määravad.

Lepingueelsete läbirääkimiste kohta leiab rohkem infot aadressilt www.töøelu.ee

Juristi nõuanne

Tervisekontrolli ettepanekud tööandjale

Lugeja küsib: Kas tööandjal on kohustus kom-penseerida tervisekontrollis töötervishoiuarsti poolt töötajale määratud vahendeid ja protse-duure (näiteks taastusravi ja massaažid)?

Vastab Tööinspeksiooni töökeskkonna konsultant Mari-Liis Ivask: Tervisekontrolli eesmärk on hinnata töötaja terviseseisundit ja sellest lähtuvalt töötingimuste sobivust töötajale. Tervisekontrolli tulemusena vormistab töötervishoiuarst tervisekontrolli otsuse, milles saab eristada nn kahte osa - otsust töö sobivuse kohta töötajale

ning ettepanekuid töökeskkonna ja töökorralduse muutmiseks. Otsust töö sobivuse kohta peab tööandja arvesse võtma ja täitma. Otsusena kirjeldatakse ka piirangud töötamisel, kui neid peaks olema. Näiteks töötaja ei tohi tõsta suuremaid raskusi kui 10 kg.

Ettepanekud töökeskkonna ja töökorralduse muutmiseks

on tööandja jaoks soovitusliku iseloomuga. Ettepanekute osas soovitatakse tihti teenuseid nagu näiteks massaaž, ujumine, taastusravi või abivahendeid töökohale nagu näiteks jalatugi. Ettepanekute täitmine ei ole tööandja jaoks küll kohustuslik, kuid neid tasub siiski arvesse võtta. Need soovitusel aitavad töötajal püsida terve ja teha oma tööd hästi ja rõõmuga.

Samuti tasuks kaaluda teenuste võimaldamisega seotud soovitusi, näiteks taastusravi. Kui teenustega seotud soovitusel on konkreetselt sõnastatud – näiteks kahe kuu jooksul 10 korda õlavöötme massaaž,

saab tööandja võimaldada neid teenuseid töötajale erisoodustumaksu vabalt.

Töötajate puhul, kes töötavad üle 50% tööajast arvuti kuvariga, võib tekkida ka prillide hüvitamise kohustus. Kui tervisekontrollis selgub, et töötaja nägemisteravus on halvenenud ja ta vajab selle tõttu uusi prille või muid nägemisteravust korrigeerivaid abivahendeid, peab tööandja kokkuleppel töötajaga hüvitama nende maksumuse. Prillide või muude abivahendite maksumus hüvitatakse töötajale lähtuvalt ettevõttesisest korrast.

Hinnavõrdlus

Redisedipp

Stina Andok

Redis on laia kasutusala juurvili. Seda võib süüa nii toorelt salatis, võileivakatena kui ka küpsetatult ja isegi marineeritult. Redises on rikkalikult C-vitamiini, kaaliumi ja foolhapet, seega tasub redist vahel hamba alla haarata. Üks viis redist tarbida on sellega dipikastme maitsestamine.

Ühe mõnusa redisedipi jaoks läheb vaja: 3 küüslaukuküünt, 8 suurt redist, 200 g toorjuustu, 50 g maitsestamata jogurtit, sidrunimahla, hakitud tilli, soola ja pipart.

Tee nii: Tükelda küüslaukuküüned ja redised. Töötle koos toorjuustu ja jogurtiga

ning maitsesta sidrunimahla ja soola-pipraga. Enne serveerimist lase külmkapis pool tundi maitsestuda. Serveeri

koos meelepärase juurvilja või näkileivaga.

Retsept: www.toidutare.ee
Rapla Talupoest leiab Nõm-

miku talu maitsestamata jogurtit hinnaga 1,30 eurot liiter ja Valgamaa küüslauku hinnaga 9,80 eurot kg.

	Redis, 1 kg	Küüslauk, 1 kg	Toorjuust, naturaalne, Farmi, 150 g	Maitsestamata jogurt, kreeka, Alma, 370 g
Silver	2,98	9,99	1,19*/1,39	1,19
Konsum	2,20	5,49	1,35	0,99
Maxima	1,19*/1,95	4,99	1,19	1,09
Säästumarket	1,69	5,29	1,15	-
Meie Toidukaubad	-	5,69	1,30	1,10

*Soodushind/ tavahind
Hinnad on seisuga 23.05.16

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

COOLIM VIIS TUUA TÄNAVATELE VÄRVI!

**Uus ŠKODA Fabia -
125 värvikombinatsiooniga pilgupüüdja! Hind alates 9990€**

Auto modernne puhta joonega disain peegeldab enesekindlat stiili, samal ajal kui ColourConcept, mis lubab Sul valida just endale sobivaid värvikombinatsioone, lisab autole Sinu isikupära. Värvide väljendusrikkus koos nutikate funktsioonidega nagu MirrorLink, samuti auto värske ja stiilne interjöör teevad peaaegu võimatuks millelegi muule keskendumise. Kuid Fabia eemaltimelemise asemel võiksid tähelepanu keskpunktis olla Sina ise! **Pöördu lihtsalt lähimasse Škoda esindusse ja broneeri endale proovisõit!**

www.skoda.ee

 facebook.com/skodaestee

Keskmine kütusekulu on 3,4 - 4,8 l/100 km. Heitgaaside CO₂ sisaldus 88 - 100g/km

ŠKODA Tallinn • Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1 • Telefon: 6808 222 • info@skoda.ee, auto@skoda.ee

ŠKODA Laagri • Pärnu mnt. 543, Laagri • Telefon: 6837 070 • auto.laagri@skoda.ee

Aasta Auto AS • Tartu, Sepa 24 A • Telefon: 7308 000 • info@aastaauto.ee

Moller Auto Pärnu OÜ • Pärnu, Välja tn. 3 • Telefon: 4476 140 • parnu@skoda.ee

Moller Auto Viru OÜ • Jõhvi, Narva mnt 143 • Telefon: 6808 200 • viru@skoda.ee

Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@skoda.ee

Škoda Kuressaare Warma Auto OÜ • Kuressaare, Tallinna 82 A • Telefon: 45 30 120 • info@warmaauto.ee

**ŠKODA Eesti
mobiliirakendus**

Koolisport

Nelja piirkonna lapsed võistlesid kergejõustikus

Laine Rökk

Kergejõustikuvõistlused algklassidele toimusid piirkonniti neljal maikuu päeval. Neljas piirkonnas osales kokku 17 kooli ja 216 koolinoort. Ei osalenud Hagudi, Varbola, Kodila ja Kohila gümnaasiumi Hageri algklassid. Igal võistlejal oli võimalus osaleda neljal alal: 60 m jooks, kaugushüpe, pallivise ja pikk jooks. Kuna piirkondades on alade läbiviimise tingimused väga erinevad, ei ole tulemused võrreldavad. Võistluse eesmärk on pakkuda kodukooli läheduses algklasside õpilastele tore kergejõustikupäev. Kõik neli ala võitis Rendo Roots Rapla ühisgümnaasiumist.

Kohila piirkond (Kohilas 10. mail) 2005-2006 sündinud

Kirke Kala, Kohila mõisakool, 60 m 9,3, 400 m 1.14,5
Susanna Lusti, Kaiu PK, kaugus 3.83
Miia-Mari Piirmets, Kohila G, pall 32.02
Janre Jõgi, Juuru Ed.Vilde K, 60 m 8,9, kaugus 3.91, 500 m 1.37,5
Toren Holder Vahesaar, Kohila G, pall 42.68

2007-2008 sündinud

Kirke Vilumets, Kaiu PK, 60 m 10,0
Gloria Vaap, Kohila G, kaugus 3.55
Rebecca Pent, Kohila G, pall 24.55, 300 m 59,8
Mervin Mägi, Kohila mõisakool, 60 m 9,8
Airon Pajula, Kaiu PK, kaugus 3.31, 400 m 1.27,6
Endrico Järvesaar, Juuru Ed. Vilde K, pall 31.28

Rapla piirkond (Raplas 12. mail) 2004-2005 sündinud

Angela Muddi, Rapla ÜG, 60 m 9,9, kaugus 3.21, pall 26.00
Keit Liis Kõiv, Rapla ÜG, 400 m 1.24,2
Marten Vaher, Rapla ÜG, 60 m 9,5
Märten Kukk, Rapla ÜG, kaugus 3.58
Ranel Rahuoja, Rapla ÜG, pall 39.30
Manfred Trump, Rapla ÜG, 500 m 1.43,4

2007-2008 sündinud

Lisandra Vetesina, Rapla ÜG, 60 m 9,9, kaugus 3.21
Liseth Vain, Rapla ÜG, pall 19.00
Lorelii Estaal, Rapla ÜG, 300 m 59,0
Rendo Roots, Rapla ÜG, 60 m 9,9, kaugus 3.15, pall 32.00, 400 m 1.24,3

Märjamaa piirkond (Märjamaal 18. mail) 2005-2006 sündinud

Sandra Plamus, V-Vigala PK, 60 m 9,2
Elisabeth Grišin, Märjamaa G, kaugus 3.58
Karmen Viirsalu, Märjamaa G, pall 32.30
Anne-Mai Tammer, Valgu PK, 400 m 1.20,4
Romanis Siiman, K-Vigala PK, 60 m 9,1, kaugus 3.55
Rasmus Noppel, V-Vigala PK, pall 36.90
Märten Saaliste, Valgu PK, 500 m 1.45,2

2007-2008 sündinud

Ave Kotka, Märjamaa G, 60 m 9,5
Börte Marii Vanikov, V-Vigala PK, kaugus 3.08
Liisa-Marinelli Viik, K-Vigala PK, pall 13.70
Ave Kotka, Märjamaa G, 300 m 1.01,2
Henry Suislep, Märjamaa G, 60 m 9,3, kaugus 3.37, 400 m 1.22,1
Asko Talinurm, Valgu PK, pall 31.40

Järvakandi piirkond (Kehtnas 19. mail) 2005-2006 sündinud

Helina Vaikla, Kehtna PK, 60 m 9,4, kaugus 3.76, pall 34.95
Hanna-Liisa Õispuu, Kehtna PK, 400 m 1.20,2
Jako Rutšs, Valtu PK, 60 m 9,3
Andre Meier, Kärü PK, kaugus 3.57
Allan Zubov, Kehtna PK, pall 42.40
Nikita Mežov, Kehtna PK, 500 m 1.40,9

2007-2008 sündinud

Katriine Kiara Roosi, Valtu PK, 60 m 9,9, kaugus 3.05
Birgit Suimets, Eidapere K, pall 17.30
Hanna Vaikre, Järvakandi K, 300 m 1.04,4
Marko Rutšs, Valtu PK, 60 m 9,5, kaugus 3.16
Mattias Kald, Kehtna PK, pall 35.90
Henriko Vaarpuu, Valtu PK, 400 m 1.24,1

Kohila võrkpallurid aitasid koondise järgmisesse ringi

Raplamaa Sõnumid

Eesti võrkpallinais-kond pakkus oma põidlahoidjatele võimsa nädalavahe-tuse. Kolme võiduga Luksemburgi, Taani ja Rootsi üle murdis naiskond end Euroopa meistrivõistluste valiksarja teise ringi.

Eriti võimsa esituse tegid võrkpallineiuud pühapäeval Rootsi vastu. Olles jäänud geimidega 0:2 kaotusseisu, tulid nad sellest välja ning võitsid 3:2. Eesti koondise koosseisus oli üles antud neli mängijat, kes esindasid lõppenud hooajal Kohila võrkpallinaiskonda. Need olid Kertu Laak, Juliija Mõnnakmäe, Eliisa Peit ja Nette Peit. Viimane neist siiski terve hooaja vältel Kohilas ei mänginud, kuid osales olulistest Eurosarja mängudes.

Pühapäevane kohtumine Rootsi vastu oli tõesti tuline. Kaalul oli üsna palju – teada oli, et ainult üks naiskond pääseb järgmisesse ringi. Eestil oli edasipääsuks vaja vähemalt kahte ning Rootsil kolme geimivõitu. Audentese spordihoonesse oli kohtumist jälgima tulnud täismaja publikut. Pärast kahte geimi juhtis Rootsi 0:2 ning hoidis

Kohila naiskonna kapten Juliija Mõnnakmäe.

Foto: SIIM SOLMAN

initsiatiivi tugevalt enda käes. Kolmandas geimis spurtisid eestlased Juliija Mõnnakmäe servide toel ette ja esimesele tehnilisele mõttepausile viis Liis Kullerkannu edukas rünnak kodunaiskonna 8:3 eduseisul.

Klubihooaja Saksamaal lõ-

petanud temporündaja *show* jätkus ka pärast pisikest pausi. Rünnak ja kaks järjestikust ässa viisid eestlased juba 13:5 ette. Geimi lõpetas Kertu Laagi edukas rünnak. Neljandas geimis spurditi taas kohe kolme-nelja punktiga ette, ent rootslannad vähendasid vahe

ühepunktiliseks (10:11). Polina Bratuhhina-Pitou toodud punkt aitas Eesti rahvusnaiskonna raskest seisust üle ja tõi initsiatiivi meile tagasi.

Viies geim möödus mõlema poolsete mõõnadega. Rootslannad läksid ette 3:0 ja 11:8, omasid korra ka geimpalli, ent jätsid selle realiseerimata. Maratonmatši lõpetas Bratuhhina-Pitou, kelle täpne lөөk vallandas kodupubliku ja rahvusnaiskonna rõõmupeo, rootslannade silmis voolasid aga pisarad.

Kahe võiduga turniiri alustanud Rootsi naiskond jäi lõpuks punktide võrdluses alla Montenegrole ja ei pääsenud seetõttu parema teise koha omanikuna järgmisesse ringi. Leedus toimunud teise turniiri esikoha sai kõik matšid võitnud Bosnia ja Hertsegoviina.

Eesti parematena töid Polina Bratuhhina-Pitou ja Kertu Laak 17 punkti, Liis Kullerkann lisas 15. Eliisa Peidi arvele jäi seitse, Juliija Mõnnakmäele ja Anu Ennokile kuus. “Treener saatis mind väljakule sõnumiga: mine ja pane täiega! Kaotuseis 0:2 ei pannudki niivõrd värisema, vaid andis pigem selge sõnumi, et nüüd tuleb minna ja võita!” sõnas Kertu Laak matši kokkuvõtteks. EM-valiksari jätkub naiskonna jaoks septembris teise ringi mängudega. Meid ootavad kohtumised Poola, Ungari ja Soomega.

Raplamaa vutitrall - Raplamaa lasteaedade jalgpallipidu

Taavi Tüvist, treener

Eriliselt tublide laste jaoks sai Raplamaa jalgpallikooli eestvedamisel teoks Raplamaa lasteaedade jalgpalliturniir „Vutitrall 2016“. See oli järjekorras juba neljas ning toimus seekord Märjamaa staadionil.

Ehkki ilm oli kevadiselt heitlik ning kohati jahe, köeti staadion kohe väga kuumaks ürituse rekordit tähistava 103 osalise ning hulga kaasaelajate poolt. Võistkondi oli kokku 16, moodustatud neljateistkümnest lasteaia-st. Korraldajate suureks rõõmuks olid maakonna suuremad ja väiksemad paigad esindatud – Kohila, Rapla, Hagudi, Eidapere, Järvakandi, Kivi-Vigala, Märjamaa, Varbola, Alu, Kehtna, Valtu ja Kodila.

Turniiril paremust välja ei

selgitatud, oluline oli mängulust ning rõõm jalgpalli mängida. Turniiri lõppedes said kõik osalised kaela uhke medali ning osalenud lasteaiaid kauni mälestusplaadi turniirist.

Vutitrall on 2013. aastal alustatud projekt, mis kaasab Raplamaa lasteaedasid. Osalevad lasteaedade viimase rühma kasvandikud, aga pole keelatud osalemine ka noorematel. Üritus on lastele magusaks preemiaks pärast kuus kuud kestnud treeninguid lasteaia jalgpalliringides.

Raplamaal on jalgpalliringid lasteaias väga populaarsed. Raplamaa jalgpallikool korraldab jalgpalliringe Raplas, Kohilas, Märjamaal, Alus. Lisaks viib ringitunde läbi JK Kratid, kes toimetavad Hagudi, Valtu, Kehtna, Järvakandi ja Eidapere lasteaias.

Maakonna meistriks korvpallis krooniti Fortium Ehitus Kohila

Siim Jõgis

Laupäeval, 21. mail jõudsid Valtu spordihoones lõpule Rapla maakonna meistrivõistlused korvpallis. Meistriks krooniti Fortium Ehitus Kohila, kes alistas finaalis kindlalt Rapla KK 89+ tulemusega 97:51.

Kokku võttis Rapla maakonna meistrivõistlustest osa seitse meeskonda, kes olid jaotatud kahte alagruppi. Ühes oli neli ja teises kolm meeskonda. Alagruppides mängisid kõik võistkonnad omavahel kaks korda läbi. Mõlema alagrupi kaks paremat pääsesid poolfinaalidesse. Esimeses poolfinaalis alistas Rapla KK 89+ tulemusega 97:61 Juuru I meeskonna. Teises poolfinaalis oli Fortium Ehitus Kohila parem BC Raplast skooriga 94:81. Kolmanda-neljanda koha matšis võitis Juuru I napilt 87:85 BC Rapla.

Play-off’i parimaks mängijaks valiti Erik Luts (Fortium Ehitus Kohila). Kohila meeskonna parimaks mängijaks tunnistati Kaur Heinaru. Teises finaalis mänginud meeskonna parimaks mängijaks valiti Ivar Ruubel.

Pronksmedalid ootel.

Foto: SIIM SOLMAN

Korratud! Avis Rapla võitis teist aastat järjest pronksi

Siim Jõgis

Reedel teenitud pronksmedaliga tugevdas Avis Rapla oma positsiooni Eesti korvpallis veelgi. Varem võis ehk mõni kõhkleja arvata, et eelmise aasta kolmas koht oli juhus, aga nüüd sai selgeks – Rapla on Eesti korvpallis jõud, kellega tuleb arvestada.

Selle staatuse nimel on nii mehed platsil kui ka taustajõud teinud aastaid järjekindlat tööd.

Peatreener Aivar Kuusmaa võimekusest oma meeskonda edukalt komplekteerida kõneleb kõige valjemalt ehk see, et kaks pronksi võitnud satsi on küllaltki erinevad. Pärast 2015. aasta pronksiseeriat lahkusid meeskonnast Andre Pärn, Rait Keerles, Rait-Riivo Laane, Janar Soo, CJ Barksdale, Domagoj Bubalo ja mõned mängijad veel. Tänavu võitles end pronksmedalitele suuresti uus meeskond. Kui hetkeks taustajõud kõrvale jätta, on kaks aastat järjest pronksmedali kaela saanud Martin Paasoja, Sander Saare, Oliver Metsalu, Kristjan Voolaid ja Karl-Johan Lips. Kõik ülejäänud olid Rapla särgis esmakordsed medalimehed.

Pronksiseeria viimane mäng TLÜ/Kalevi vastu kujunes pingeliseks. Enne viimast veerandaega oli Avis Rapla mugavas üheksapunktilises eduseisus. Neljas vaatus algas aga külma dušiga. Külalised tegid 0:6 vahespurdi ja juba oli vahe sulanud kõigest kolmele punktile. Kogu veerandaeag kulges närviliselt. Mõlema meeskonna jaoks oli liiga palju kaalul. Avis Rapla soovis iga hinna eest pronksiseeriale

punkti panna ning TLÜ/Kalevi pingutas, et seeriat veel ühe matši jagu pikemaks venitada. Kui mängida jäi pisut rohkem kui kaks minutit, tõusid pealtvaatajad saalis püsti.

Loomulikult venis mänguaeg tänu vabavisetete ja minutilistele vaheaegadele märkimisväärselt pikemaks. Avis Rapla fännid pidasid vapralt vastu ja ergutasid oma meeskonda lõpuvileni.

Pinget oli õhus kohe nii palju, et veel kümme sekundit enne lõppu ei olnud selge, kes võidab või kas mäng jätkub lisaajal. Seda uhkem oli aga hetk, kui kohtunik viimast korda vilet puhus. Võit tuli numbrita 79:76 ning tähistamine võis alata. Pronksmedalid riputasid võitjatele kaela Eesti korvpalliliidu president Jüri Ratas ja Rapla vallavanem Ilvi Pere. Fännide ja meeskonna ühine pidu toimus samal õhtul Meie Pubis.

Avis Rapla näitas tugevat taset kõikides *play-off* seeriates. Esmalt alistati 3:1 Rakvere Tarvas. See oli meie meeskonnale potentsiaalne komistuskivi, sest põhihooajal võeti Tarvalt vastu nii mõnigi suur kaotus. Õnneks langes olulisemates vastasseisudes kaalukauss Rapla poole. Poolfinaalseerias tuli küll kuivalt alla jääda Kalev/Cramole,

kuid hambaid näidati põhiturniiri võitjatele siiski.

Ka pronksiseerias nägi armutut lahingut. Küllap kõige meelde jäävam moment oli seeria esimeses matšis, kui Devin Brooksi viimase sekundi kolmene tõi Avis Raplale 83:82 võidu. Initsiatiiv võeti sellega enda kätte.

Kuigi ühe korra lahkusid TLÜ/Kalevi mängijad Raplast ka võiduga, ei muutunud lõplikus arvestuses sellest suurt midagi. Seeria 3:1 võiduga kindlustas Avis Rapla Eesti meistrivõistlustel kolmanda koha.

Küsimustele vastab klubi mäenedžer Jaak Karp.

Kumb pronks oli magusam – kas 2015 või 2016?

Mingi eriline maik jääb eelmise aasta medalile ikkagi juurde. Ta jääb eriliseks. Teisest küljest muidugi tuli selle aasta medal raskemalt.

Isegi kui Avis Rapla oleks reedel kaotanud, poleks veel midagi katki olnud. Seeria oleks jätkunud teisipäeval. Kui suur soov oli meeskonnal medal ikkagi reedel ära võtta?

Ikka väga suur. Ma ei oskagi sõnades kirjeldada, kui suur see soov oli. Samas olen veendunud, et kui tarvis, oleksime suutnud seeria võita ka teisipäeval. Samas tahtsime võita kodupubliku ees, sest nad on meid *play-off* ajal toetanud veel tugevamalt kui põhiturniiril. Kõik tahtsid kodus võita fännide pärast. Just selleks, et me saaksime reede õhtul koos nendega pidutseda.

Kumb seeria oli raskem, kas veerandfinaal Tarvase või pronksimängud TLÜ/Kalevi vastu?

Nende vahe ei olnud suur. Kõik teavad, et meie mängudes Tarvasega on midagi erilist. Rakveres mängimise teevad raskemaks sealsed fännid ja saal. Tallinnas oli meil kohati sama tugev toetus kui kodusaalis.

Korvpalli mõttes oli pronksiseeria raskem. Samas vaimselt mitte. Tarvase näol seisis meil vastas meeskond, kes oleks reaalselt võinud meie hooaja lõpetada.

Kas see jääb natuke kripeldama, et poolfinaalis näitasite Kalev/Cramole hambaid, kuid ühtegi võitu ära ei võtnud?

Kindlasti jääb. Vähemalt ühte võitu oleks tahtnud. Kes teab, mis siis edasi oleks saanud. Loogiline on muidugi see, et seeria oleksid ikkagi nemad võitnud. Varem me nii näljased mängudes Kalev/Cramo vastu olnud ei ole kui seekord.

Tean, et sul on väga tihe töögraafik, aga kas edukas hooaeg lubab mõned päevad suvel vabamalt võtta?

Alati olen tahtnud nii, aga kuidagi ei õnnestu. Mõned päevad olen küll planeerinud, aga ma kardan ikka, et ratas paneb sama hooga edasi. Tahaks vähemalt mõnda raamatut lugeda.

Kas Aivar Kuusmaa jätkab Avis Rapla peatreenerina?

Jätkab kindlasti vähemalt tulevase hooaja lõpuni. Selle me leppisime juba eelmise hooaja alguses kokku.

Raplamaa Sõnumite ennustusvõistlus – jalgpalli EM

Siim Jõgis

Jalgpalli Euroopa meistrivõistluste alguseni on jäänud mõni päev rohkem kui kaks nädalat. Pall pannakse mängu reedel, 10. juunil Stade de France'i staadionil, kui vastamisi lähevad korraldajamaa Prantsusmaa ja Rumeenia.

Mängude põnevamaks jälgimiseks korraldab ajaleht Raplamaa Sõnumid turniiri eel ennustusvõistluse. Sellest saavad osa võtta kõik Raplamaa Sõnumite lugejad. Järgmises (1. juuni) ja ülejärgmises (8. juuni) lehenumbri ilmub kupong, kuhu tuleb

oma ennustus kirja panna.

Raplamaa Sõnumid on jalgpalli suurturniiri ennustusvõistluse korraldanud ka 2012. ja 2014. aasta suvel. Kes võitis osa nendest ennustusvõistlustest, teab, mida oodata ka seekord. Õigesti tuleb ennustada kõigi 36 alagrupiturniiri kohtumise tulemus. Lisaks tuleb ennustada, mis riik tuleb Euroopa meistriks ja kes lööb kõige rohkem väravaid. Ennustusvõistluse täpsemast formaadist ja ülesehitusest saab lugeda järgmisest Raplamaa Sõnumite numbrist. Siis ilmub ka kupong, kuhu oma ennustus kirja panna.

Politsei- ja Piirivalveamet

Politsei- ja Piirivalveamet ühendab endas politsei, piirivalve ning kodakondsuse ja migratsiooni valdkondi, tagamaks turvalist elukeskkonda Eestis. Kui turvalisus on Sinu jaoks oluline ning Sa soovid anda oma panuse, oled oodatud kandideerima vabale ametikohale Lääne prefektuuris.

Rapla politseijaoskond võtab oma meeskonda
PATRULLPOLITSEINIKU,

kelle põhiülesanded on:

- ööpäevaringne patrullimine ja liiklusjärelvalve Rapla maakonnas;
- väljakutsete teenindamine;
- õigusrikkumiste avastamine ja tõkestamine;
- õigusrikkujate kinnipidamine;
- süütegude menetlemine.

Ootame Sind kandideerima, kui Sul on:

- politseiline eriharidus või muu kõrgharidus;
- riigikeele oskus kõrgtasemel ja ühe võõrkeele oskus suhtlustasandil;
- valmisolek meeskonnatöös, väga hea suhtlemisoskus ning pingetaluvus;
- B-kategooria juhiluba;
- vastavus politsei- ja piirivalveseaduses politseiametnikele kehtestatud tingimustele, sh kehalise ettevalmistuse nõuetele.

Sulle tuleb kasuks eelnev politseitöö kogemus, hea analüüsimisvõime, täpsus, korrektsus, enesekehtestamise võime.

Omalt poolt pakume huvitavat ja vastutusriskast tööd Eesti suurimas avaliku sektori organisatsioonis, häid õppimis- ja arenguvõimalusi ühtehoidvas ja meeldivas kollektiivis.
Töötasu: alates 975 € + tasu öötundide eest.

Lisainfo:

Kandideerimist puudutavad küsimused: Jana Riisenberg, telefon 444 6526, e-post jana.riisenberg@politsei.ee. Töö on graafikujärgne, 12-tunniste vahetustega. Elulookirjeldust (CV) ootame hiljemalt 29. maiks aadressile jana.riisenberg@politsei.ee.

Tutvu meie töopakumistega www.politsei.ee/blogi.

Iga päev jõuavad tuhanded maailmakuulsad tooted O-I klaaspudelitesse ja -purkidesse pakendatuna miljonite tarbijateni kogu maailmas. Turuliidrina Euroopas, Põhja- ja Lõuna-Ameerikas ning Kaug-Idas annab O-I oma klientidele võimaluse viia nende tooted tarbijateni parimat maitset, puhtust, visuaalset veetlust või väärtust pakkuvast pakendis. 1903.a. asutatud O-I on enam kui 100 tegutsemisaasta jooksul laienenud 21 riiki rohkem kui 80 tehast üle maailma. Ettevõtte töötab ligi 23 000 inimest. Euroopas on ettevõtte 37 tehast 11-s riigis ning ligemale 9200 pühendunud töötajat. 1995.a. ostis O-I Järvakandi klaasitehase Eestis, kus täna töötab üle 155 inimese. Lisainfo ettevõtte kohta www.o-i.com

O-I Production Estonia AS ootab oma meeskonda

FINANTSOSAKONNA NOOREMANALÜÜTIKUT (töökoht Järvakandis)

Nooremanalüütik on Finantsosakonna liige, kelle tööülesannete hulka kuuluvad erinevad tööülesanded raamatupidamise ja controllingu valdkonnast. Samuti oluline roll osakonna töö tõhususe ja tulemuslikkuse tõstmisel, probleemide lahendamisel.

Peamised ülesanded

- Finantsarvestuse ja controllinguga seotud ülesanded
- Erinevate aruannete koostamine vastavalt ajagraafikule
- Sarbanes-Oxley nõuete ja kontrollide täitmine
- Osaleda sisekontrollides (sisemised ja välised)
- Parendada protsesse pideva täiustamise kaudu eesmärgiga pakkuda paremat teenust teistele osakondadele

Ootused

- Vähemalt 2-aastane raamatupidamise ja muu finantsvaldkonnaga seotud kogemus
- Eesti keele oskus ja inglise keele oskus suhtlustasandil
- Oskus kasutada Microsoft Wordi, PowerPointi, Excelit. SAP programmi kogemus on eeliseks

Pakume

- Võimalusi professionaalseks ja isiklikuks arenguks
- Huvitavat tööd rahvusvahelises ettevõttes
- Konkurentsivõimelist palka
- Töökohta Järvakandis Raplamaal

Kandideerida soovijatel palume saata enda andmed koos elulookirjeldusega
ethel.moora@eu.o-i.com hiljemalt 2.06.2016
Lisainformatsioon telefonil 533 646 99

Rapla Vesiroosi Gümnaasium
võtab alates 2016/2017.
õppeaastast
konkursi korras tööle

• ABIÕPETAJA • PSÜHHOLOOGI

Avaldus, elulookirjeldus ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad saata hiljemalt 1. juuniks aadressil Viljandi mnt 69, Rapla või jaan.reimund@rvg.edu.ee.

Info telefonil 489 0121, 489 0120

GRUNDAR PUIT OÜ

Metsakinnistute ja raide ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpooteegiga koormatud metsakinnistud).
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.

Tel 525 9788, harry@grundar.ee
faks 443 0376, Tehnika 15, Paikuse

RENTIDA MEREKONTEINERID

RAPLAS Koidu 22
Lisainfo: tel 5555 0888, haldus@stipend.ee

Äntu Möis müüb esmaspäeval, 30. mail pruune augustis munemist alustavaid mahenoorkanu järgmistes Raplamaa bussipeatustes:

7.30 Käru, 7.45 Lelle, 8.15 Kehtna, 8.30 Kaerepere, 8.45 Rapla turg, 9.15 Inglise, 9.45 Kaiu, 10 Kuimetsa, 10.15 Juuru, 10.30 Lohu, 10.45 Kohila, 11 Hageri, 11.15 Kodila, 11.30 Alu, 11.45 Ohukotsu, 12.00 Varbola, 12.15 Vaimõisa, 12.45 Märjamaa kiriku plats, 13.15 Kuusiku, 13.30 Raikküla, 14 Järvakandi, 14.15 Eidapere, 14.30 Lokuta.

Info: 327 0206, 5664 3112,
5664 3118, ringil: 5664 3113
www.antumois.ee

MAGUS ELU

Suveks Kommipoodi tööle, kui tunned suhtlemisest ja müümisest mõnu!

Kirjuta ja saada CV
maguselu.rapla@gmail.com

TÖÖPAKKUMISED

Odien OÜ otsib Raplasse osalise tööajaga **C-KAT VEOAUTOJUHTI**.
Kontakt tel 5553 0510

Timberston Ehitus OÜ otsib oma meeskonda **ROOMIK-EKSKAVAATORI ja KOPP-LAADURI OPERAATOREID**.
Vajalik eelnev töökogemus.
CV saata info@timberstonehitus.ee. Lisainfo tel 5661 1206

Tene Kaubandus OÜ on aiamaju tootev ettevõtte Haapsalus. Otsime oma meeskonda **MÜÜGIASSISTENTI / MÜÜGMEEST**.

Töö kirjeldus: kliendi tellimuste vormistamine, müügisüsteemi arenduses ja planeerimises osalemine, suhtlemine klientidega

Nõudmised kandidaadile:

hea arvutioskus (Excel, Outlook, Word), täpsus, korrektsus, ausus, pingetaluvus, motiveeritus, kasuks tuleb saksa keele oskus!
Ettevõtte pakub kindlat kuupalka, kaasaegseid töövahendeid ja arenguvõimalusi.
Kandideerimiseks saada oma CV hiljemalt 16. maiks sales@tene.ee. Lisainfo tel 508 2131

OÜ Brushwood võtab tööle **METSAVEOTRAKTORI JUHI**.
Masin NewHolland/Palms, võsa- ja raiejäätmete vedu.
Töö põhiliselt Rapla- ja Harjumaal.
Vajalik eelnev töökogemus.
Võimalik ka osaline tööaeg. Lisainfo tel 508 2501
CV ja kontaktandmed saata e-posti aadressil allan@energywood.ee

Rapla Metall OÜ otsib oma meeskonda TEHNIK-ELEKTRIKUT

Töö kirjeldus: * klientide tehniliste probleemide lahendamine * põletite ja punkrite paigaldus * küttesüsteemide hooldus * avariiväljakutsetele koheselt reageerimine

Sobilik kandidaat: * oskab teha elektritöid * lugeda elektriskeeme * omab varasemat kokkupuudet sarnase tööga * on hea suhtleja, täpne ja korrektne * omab juhiluba

Kasuks tuleb: * kutsetunnistuse olemasolu või tehniline eriharidus * keevituse oskus * santehnilise töö kogemus

Omalt poolt pakume huvitavat ja vaheldusrikast tööd objektidel kogu Eestis, konkurentsivõimelist töötasu, kaasaegseid töövahendeid ja -tingimusi.

Kandideerimiseks saada oma CV meiliaadressile murel@raplametall.ee kuni 18.06.16.
Lisa info tel 5629 9910

Puidu järeltöötusega tegelev ettevõtte Allied Timber OÜ Raplamaal Purilas võtab tööle **PUIDUPINGI OPERAATOREID, TOOTMISTÖÖLISI**.
Väljaõpe kohapeal, tööaeg vahetustega, vajadusel transport Raplast.
Info tel 489 2190 alliedtimber@alliedtimber.ee

OÜ Roadservice otsib oma meeskonda **LIIKLUS-KORRALDAJAD**, vajalik B-kategooria autojuhiluba.

Täpsem info tel 5331 6298,
merje@roadservice.ee

MÜÜAKSE

Kanarbiku talu müüb korralikke tooreid ja kuivi 30, 33, 38 ja 50 cm lepa küttepuid. Tel 5373 7294

Rapla Kütteäris puidu- ja turbabriketti, pelleteid, kaminapuid kotis. Vedu tasuta. Tel 5563 6856

Lõhutud toores lepp, hind alates 30 €; toores kask, hind alates 35 €; kohe kütmiseks metsakuiv okaspuu, hind alates 35 €. Mõõdud tellija soovil 30-70 cm, tarne 10 ja 15 rm autoga, puud laotud. Info tel 502 4895

Rapla küttekontoris lõhutud, saetud kuivad ja toored lepa küttepuid 25-60 cm, ka võrkotis. Pakume ka puidubriketti. Hinnad soodsad, tarne kiire! Vedu. Tel 516 6305

kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelletteid ning puidu- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503

tooreid halupuid 30-60 cm (lepp, must lepp, kask, saar) koos veoga. Tel 517 5783

Küttepuid hea hinnaga, ahjupuu nädalaga kätte! Küsi hinda! Tel 600 5323, 5192 2723 Hakke-meister

kuivi küttepuid lahtiselt ja võrgus. Tel 503 6941

Põrandalaua, voodrilaua ja saematerjali müük. Vedu tasuta. Tel 5593 6326, info www.saematerjal.weebly.com

ehituslikku saematerjali, servamata lauda, lepalauda, terrassi-, voodri- ja põrandalaua. Erinevad profiilid, pikkused ja laiused. Vedu üle kogu Eesti tasuta. Tel 528 2268

saunaahjusid, kaminaid, pliite. Soodsalt. Tel 505 4355

suitsuvorsti ja maasinki väikehulgi, kohaletoomisega. Info tel 5196 2628 või 5351 7414

soodsa hinnaga talusealiha. Vajadusel tükeldame. Info tel 505 9151, 5354 3002

hobusesõnnikut, 30 L kott 3 €. Tel 5656 5725

1-toaline möbleeritud korter Rapla Piiri tn 2. Info ja pildid KV.ee. Tel 5564 7800

1-toal ahik. korter Lihulas, kivimaja, katus ja aken vahet., vannituba ja WC eraldi, boiler, ühistu. KIIRE! Hind 2410 €. Tel 5397 9014

2-toaline 51,7 m² suurune korter Raikkülas. Hind 6500 eurot. Tel 517 8196

3-toaline korter Raplas. Tel 5650 5210

2-toaline ahjuküttega korter Rapla Alu teel. Tel 5341 2807

Otsin ostjat kontor-korterile Tallinna mnt 43 majas. Tel 5625 6330

Liumäed, mänguväljakud ja mänguasjad. Mai lõpuni tasuta transport üle kogu Eesti! Tel 5646 9178
www.naeruvabrik.ee

OSTETAKSE

vanu jalg- ja mootorrattaid, võrre ning nende varuosi. Võivad olla ka mittekomplektsed. Samuti pakuvad huvi erinevad vanaaegsed esemed. Tel 508 6947

Vanametalli kokkuost Raplas Järna 2. E-R 9-17, L 10-14. Tel 5818 8986 www.rauaspetts.ee

Vanametalli kokkuost Agrovaru territooriumil E-R 9-17, L 9-14. Tel 505 8637, www.feralmet.ee

PROMETS OÜ ostab metsamaad ja kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, info@promets.ee.

metsakinnistuid ja kasvavat metsa. Tel 502 4895; info@pajakapuit.ee

OÜ ESEST PR ostab põllu- ja metsamaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

kasvava lepa raieõigust. Kanarbi-ku talu. Tel 5373 7294

otse omanikult maad või maja rahulikus maapiirkonnas. Tel 5889 6456

maja Raplas, võib remonti vada. Tel 5885 8999

isane kutsikas segaverelise hundikoera pesakonnast. Tel 5664 8885

TEENUS

Soojuspumpade remont, müük ja paigaldus, kodumasinade ja sõiduki kliimaseadmete remont. Tel 5330 1720 www.kulmaline.ee

Kui soovid Siva bussiteenust, helista tel 5330 7447, sivaau-to2007@gmail.com

KAARDID ENNUSTAVAD 24 H. Tel 900 1727, h. 1,09 €/min

Raamatupidamine, aruanded. Tel 505 9669, info@holopoint.ee

Ohtlike ja suurte puude langetamine. Tel 5175 783

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968 või 5340 2068

Katuseehitus (lame- ja viilkatused), üldehitustööd. Tel 5629 8738 info@palmergrupp.ee

Üldehitus, katused, fassaadid ja viimistlustööd. Tel 5352 9476 ehitus@miltongrupp.ee

Lame- ja viilkatused (eterniit, kivi, plekk), puitfassaadid ja soojustamine, vundamendid, betoonitööd, plaatimine. Tel 501 7650, e-mail eppehitus@gmail.com

Katusetööd - tel 5391 5528, fassaaditööd - tel 508 4828

Kalmude kujundus-, hooldus- ja haljastustööd. Tel 5340 6461 kalmudkorda@gmail.com. www.kalmudkorda.eu

Teen koduõlut vastavalt kliendi soovile: heledat, tumedat, punast jne. Liitri hind on 2,5 €. Tel 521 7344 Jaan

Korstnapühkija teenused ja ekspertiinangud. OÜ Potipoiss. Tel 5807 2581; info@potipoiss.ee

ÄRA ANDA

tasuta kasutuskõlblik mööblikomplekt (Võru sektsioon), diivan, 2 tugitooli. Tel 5615 7762

XXXI
RAPLAMA
MEMME-TAADI SUVEPIDU
„Ma ise ilutegija”

4. juunil 2016 kell 15.00
Raikküla vallas,
Kabala mõisapargis

Peol esinevad:
Maakonna eakate laulu-,
tantsu- ja rahvapillikollektiivid

KÜSK Kodanikuühiskonna Sihtkapital RAPLAMA OMAVALITSUSTE ARENGUFOND Raikküla Vald RAPLA MALEV Mamma

Pühapäeval, 22. mail kella 15-16 ajal KADUS MUST ARVUTIKOTT Raplas Mahlamäe tn 4 ja 6 vahel!

Kotis väga vajalikud töödokumendid, isiklikud dokumendid, pass, juhiluba, pangakaart, 3 telefoni, võtmekimbud, märkmikud jne. Dokumentide ja võtmete eest hea vaevatasu. Kontakt tel 5393 9992 või 5557 6890.

Tänades Jaanus

Võib tuua ka Raplamaa Sõnumite toimetusse kasvõi anonüümselt.

MITMESUGUST

Olete oodatud laupäeval ja pühapäeval, 28.05-19.06 Kesk-Eesti õppe- ja kompetentsuskeskuses Viljandi 3B Türi toimuvale „Raamatupidamise algkursusele”. Kursus suunatud algajatele ja huvilistele, kellel vajadus hakata tegelema raamatupidamisega. www.kompetents.ee/koolitused. Täiendav info tel 5554 7622 Registreerimine: marikakaselo@gmail.com

Üks eluvärv
igaveseks sulgus,
ees rahu, vaikus,
uni pikk...

Avaldame kaastunnet
omastele maleva
tegevliikme

AIN VIIMNE

kaotuse puhul.

KL Rapla malev

Need armsad,
kellest äkki jääme ilma,
on tegelikult alles –
meie sees.
Nad on ligi, ei torka silma –
nii nagu valgus
päiksekiire sees...

Südamlik kaastunne Urvele
ema

EHA ADELE PIHO

surma puhul.

Rapla Ühisgümnaasiumi
pere

Kuid seisab
õunapuul.
Ei ainsat lehte.
Ta seisab seal,
kus lõpeb põllutee.
Ja teda mitte iial õiehte
ei ehi enam saabuv kevade...

Meie siiras kaastunne
Urmasele lastega ja kõigile
lähedastele kalli

REEDA

kaotuse puhul.

Eidapere lasteaia Kukupai
töötajad

Sündisin 29. rasedusnädalal erakorralise keisrilõike abil. Kaalusin täpselt kahe suhkrupaki jagu, 1000 grammi, ja olin 35 sentimeetrit pikk. Isa nägi mind esimesena ja ütles, et olen küll väike, kuid nii armas! Ema sai mind paitada alles teisel päeval. Esimesed 20 päeva olin sooja ja turvalises kuvöös. Koju saime 66. päeval. Emapiima sain 4,5 ärevat, olulist ja imelist kuud. Minu ainsaks ülesandeks oli süüa ja kasvada ning ma sain sellega väga hästi hakkama!

TEE
VÄIKE
IME

Aitame koos
enneaegselt sündinutel
üles kasvada.

900 7705 – 5 €
900 7710 – 10 €
900 7715 – 25 €

Adeele (1 a)

Telia

Tallinna
Lastehaigla
Toetusfond

Sügav kaastunne
Helju Kuusikule
ÕE
kaotuse puhul.

Ella, Maimu, Helje,
Helve ja Linda

Mälestame vahvat
osakonna liiget
AADI VELKSI.
Avaldame kaastunnet
lähedastele.
Eesti Genealoogia Seltsi
Rapla osakond

Las heliseb nüüd kurvalt
lahkujate keel...
(E. Enno)

Kallid Urve ja Pärt!
Avaldame kaastunnet armsa

EMA ja VANAEMA

kaotuse puhul.

Kammerkoor
Head Ööd, Vend

EHA ADELE PIHO

Sügav kaastunne
Urvele perekonnaga.

Raplamaa Usaldustelefon

Kõrge rohi kahiseb
ja ema hää lõnu kõneleb,
mis kumisemas veres...
(Doris Kareva)

Avaldame kaastunnet
Urve Uusbergile perega

EMA

kaotuse puhul.

Rapla Vesiroosi
Gümnaasiumi pere

Ema, see on elu algus,
kodusoojus, hingevalgus.
Ema kuju hell ja puhas,
eal ei tuhmü aja tuhas...

Kallis Algis!
Tunneme kaasa
EMA
kaotuse puhul.

O-I Production Estonia
tööpere

Tuul puude ladvus
tasa kiigub,
me vaikselt leinas
langetame pea...

Avaldame kaastunnet
Mariliisile ja Martinile kalli
poja

MEHISE

kaotuse puhul.

Herki ja Indrek peredega

Päev õhtule laskus
ja lõppes elurada...

Kallis Aili!
Avaldame Sulle ja Sinu
lähedastele sügavat
kaastunnet

LEIDA VOU

surma puhul.

Ene ja Tiiu peredega

KINO

MÄRJAMAA KINO "HELK"
„Meie moodi reetur“ (USA, alla 12aastastele keelatud)
25. mai kl 19
„Green Room“ (USA, alla 14aastastele keelatud)
25. mai kl 17, 21
26. mai kl 21
„See juhtus Ardennides“ (Belgia, alla 12aastastele keelatud)
26. mai kl 19
„X-mehed: Apokalüpsis“ (USA)
26. mai kl 17
„Alice peeglitagusel maal“ (USA, 3D)
27. mai kl 17, 19
„Enne kui ärkan“ (USA)
27. mai kl 21
„Võrdsed“ (USA, alla 12aastastele keelatud)
29. mai kl 19, 21
31. mai kl 17
„Polaarpoiss“ (Eesti, alla 12aastastele keelatud)
31. mai kl 19, 21
„Mina ja Kaminski“ (Saksamaa, alla 12aastastele keelatud)
1. juuni kl 21.15
„Mees nimega Ove“ (Rootsi)
1. juuni kl 19
Lastekaitsepäeval tasuta filmid
1. juunil:
"Pipi Pikksukk" (Rootsi, eesti keeles) kl 11.30
"Minu õelapsed üksinda kodus" (Saksamaa, eesti keeles) kl 14
"Smurfid 2" (USA, eesti keeles) kl 15.30
"Konnanägu Freddy" (Norra joonisfilm) kl 17.15

MUUSEUM

JÄRVAKANDI KLAASIMUUSEUM
Püsiväljapanek „136 aastat Järvakandi klaasitööstust“
„Tindipotid ja -pudelid Järvakandi klaasimuuseumi kogudest“
Muuseum avatud K, N, R kl 11-18 L 11-15, tel 518 2610 ja 5390 4677

MAHTRA TALURAHVAMUUSEUM
Näitus „Haruldasi 5.-13. sajandi muinasleide Maidla kalmetest“ (kuni 26. mai)
Näitus „Emakeelne Pühakiri“ (alates 1. juunist)
Püsinäitus „Eesti talupoja elu 19. sajandil ja Mahtra sõda“
Muuseum avatud T-L kl 11-18

SILLAOTSA TALUMUUSEUM
Tiina Azojani „Lillemandalad“ (näituseküünis)
„Velise vallavalitsuse tegemised aastatel 1918-1944 Rahvusrhiivi materjalide põhjal“
Püsinäitus „Märjamaa ja Vigala kihelkonna inimeste ning aja lugu“
Avatud E-P kl 10-17

HAGERI MUUSEUM
Püsinäitused „Maa-apteek“, „Kihelkonnakeskus Hageri“ (fotonäitus)
Avatud T, K, N kl 11-16, tel 5648 3828 või e-post virve.õunapuu@kohila.ee

NÄITUS

Näitus „Emakeelne pühakiri“ (alates 1. juunist)

Mahtra talurahvamuuseum

Meremaalide näitus „Meremaagia“
Järvakandi kultuurihall

Avo Päädami maalid
Kehtna kunstide kooli galerii

Anu Kask „Elu dimensioonid“. Õli- ja pastellmaalid
Kirju kirikari. Rapla lasteaia Naksitrallid õpetaja Tiina Toomi kiriloomad ja kirikäpiknukud
Fotonäitus 2015. a Kehtna mõisapäevadest „Elamusterohke mõisapäeva meenutusi“
Kehtna raamatukogu

Merike Halliku portselaninäitus „Kevad“ (kuni 31. mai)
Mare Iknoyani fotonäitus „Rohelised niidud“ (kuni 1. juuni)
Ulve Kangro näitus „Seto pits“ (näituse pidulik lõpetamine 31. mail kl 15)
Kohila raamatukogu

Näitus „Üle vee ja lainete“
Kohila Tornigalerii (Viljandi mnt 1), avatud kiriku lahtioleku aegadel või leppida kokku tel 5623 0741

Kohila kunstikooli õpilaste tööde näitus
Kohila vallamaja

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna rahvusliku metallitöö eriala näitus „Ehted, sepised ja metallvormid“
Fotonäitus „Hetked tööpostil“
Ajaloolisi tekke Sillaotsa muuseumi kogudest (muuseumituba)
Vanad kohviveskid ja samovarid. Näitus erakogust (mai lõpuni)
Tarmo Toimetaja meisterdatud raadio teel juhitud mudellennukid (lastekogu)
Märjamaa valla raamatukogu

Kunstikonkursi „Üllatav leid 2016“ näitus
Märjamaa rahvamaja Ly galerii

Tiina Azojani „Lillemandalad“
Velise, Sillaotsa talumuuseum

Janina Päädami fotonäitus „Minu kodused kaunitarid“
Teemanäitus „Luiged“ - Ene Kanguri kollektsioon
Näitus „Korvid ja korvikesed“
Ene Kanguri kollektsioon
Raikküla kultuurikeskus, näituse külastamiseks helistada tel 516 0783

Hiie Ivanova karikatuuride näitus
Huumorimuuseum (Purku koolimaja)

Seppo Tuomi fotonäitus lüüdidest ja Lüüdimaast (fuajees)
Ermi Littoveri ekliibrised (vitriinis)
Soome-ugri muusikamaailm pildis: Stanislav Antipovi maalinäitus (saalis)
Tarvo Aro Meti vitraažinäitus
„Päikesesümbolid“
Rapla keskraamatukogu

Mikk Allase tööde näitus „Aeg“
Rapla, Pargi resto

Ermi Littover
Rapla kultuurikeskuse Rütmani galerii

Aivar Andre fotonäitus „Looduse ilu ja võlu“
Rapla vallamaja II korrus

Rapla riigimaja kunstikonkursi ideekavandite näitus
Rapla riigimaja fuajee

TEATER

„Laura“. RÜG-i 10. klassi lõpulavastus
Rapla kultuurikeskuse terrass, 1. juuni kl 19

KONTSERT

Rapla Laulustuudio kontsert
Rapla kultuurikeskus, 26. mai kl 18

Raplamaa laulu- ja tantsupidu „Iga NiNa TaGa on inimene“
Rapla, Tammemäe, 28. mai algusega kl 16 (rongkäik)

KOOLITUS/LOENG

Lille Lindmäe loeng
Esoteerika keskus (Rapla, Telliskivi 1), 25. mai kl 18

Setopitsi heegeldamise kursused. Koolitab Ulve Kangro
Kohila koolituskeskus (Tohisoo mõis), 31. mai kl 17

MITMESUGUST

Ennetusüritus „Turvaline kodukant“
Valtu külaplats, 25. mai kl 18

Selguse õhtu. Mis siis, kui probleem pole rahas, vaid sinus
Elujõu keskus (Rapla, Viljandi mnt 72G), 25. mai kl 18

Kanuuõit noortele Keila jõel
Väljasõit Juuru rahvamaja juurest, 26. mai kl 16.30

Potilaat ja mõisapäev
Tohisoo mõis ja park, 29. mai algusega kl 11

Perepäev
Sipa mõisapark, 29. mai kl 12

Sipsiku lasteaia perepäev
Kohila, Posti 5A, 31. mai kl 17

Teadusteater „Mir on show“
Juuru rahvamaja, 31. mai kl 18

Otto Sullakatko raamatu „Jutustus“ esitlus
Kohila raamatukogu, 1. juuni kl 12

Ootame teateid sündmuste kohta iga nädala reedeks meiliaadressil kuulutused@sonumid.ee. Tel 489 2130. Järgmine "KUHU MINNA" ilmub 1. juuni lehes.

Luulelõuna. Esineb Reeli Reinaus
Rapla keskraamatukogu, 1. juuni kl 13

SPORT

Võrkpallifestival U-12 vanuseklassile
Kohila staadion, 25. mai kl 10

Rapla maakonna koolinoorte kergejõustiku MV
Kohila staadion, 25. mai kl 10

Võrkpalli mikroliiga
Kohila spordikompleks, 26. mai kl 10

Järvakandi kooli 1. terviseraja jooks
Järvakandi, 27. mai kl 11

U16 II liiga kohtumine jalgpallis: Raplamaa JK vs Paide Linnameeskond
Rapla ühisgümnaasiumi staadion, 27. mai kl 16

U11 VI alagrupi kohtumine jalgpallis: Raplamaa JK vs Nõmme Kalju FC Laagri
Kohila gümnaasiumi staadion, 29. mai kl 11

U13 III alagrupi kohtumine jalgpallis: Raplamaa JK vs Keila JK
Rapla ühisgümnaasiumi staadion, 29. mai kl 11

III liiga Lääne piirkonna kohtumine jalgpallis: FC Lelle vs FC Nõmme United II
Lelle staadion, 29. mai kl 14

U12 I alagrupi kohtumine jalgpallis: Raplamaa JK vs Pärnu JK Vaprus
Rapla ühisgümnaasiumi staadion, 29. mai kl 16

U14 II liiga Põhi/Lõuna regiooni kohtumine jalgpallis: Raplamaa JK vs Viljandi JK Tulevik
Rapla ühisgümnaasiumi staadion, 29. mai kl 18

III liiga Lääne piirkonna kohtumine jalgpallis: Raplamaa JK vs Lihula JK
Rapla ühisgümnaasiumi staadion, 27. mai kl 19

Väikesed karikavõistlused jalgpallis: Raplamaa JK vs Tabasalu JK Charma
Rapla ühisgümnaasiumi staadion, 30. mai kl 19

Raplamaa valdade suvemängud: orienteerumine, Raplamaa orienteerumispäevak
Toosikannu, 1. juuni kl 17-18.30 (start)

Kohila pikamaajooksusarja III etapp, 10 000 m
Kohila staadion, 1. juuni kl 19

KIRIKUTEATED

RAPLA MAARJA-MAGDALEENA KIRIK
Armulauaga jumalateenistus
29. mai kl 12

KEHTNA PEETRI KIRIK
Armulauaga jumalateenistus
29. mai kl 15

Märjamaa Vallavalitsus teatab

Märjamaa Vallavalitsuse 18.05.2016 korraldusega nr 422 on kehtestatud Märjamaa vallas Orgita külas Bensiniijaama kinnistu detailplaneering. Detailplaneeringu koostaja on Arhitektibüroo Luhase & Tuhal OÜ.

Detailplaneeringu eesmärk on määrata kinnistul ehitusõigus uuele bensiniijaama hoonele ja tankimissaarte varjualusele. Planeeringuga lahendatakse parkimise ja liikluse korraldamine, tehnovõrkude ja -rajatiste asukohad, keskkonnakaitselised abinõud ning haljastuse ja heakorrapõhimõtted. Planeeritava ala suurus on 7802 m².

Detailplaneering on kättesaadav Märjamaa valla koduleheküljel internetis - <http://marjamaa.kovtp.ee/detailplaneeringud>

NELJAPÄEV 26.05	REEDE 27.05	LAUPÄEV 28.05	PÜHAPÄEV 29.05	ESMASPÄEV 30.05	TEISIPÄEV 31.05	KOLMAPÄEV 1.06
ETV						
06.55 Terevisioon 08.55 Draamasari India tohter. Kadunud pojad 09.40 Minuscule. Teist-sugune 09.50 Terevisioon* 11.50 Pealtnägija* 12.40 Meie inimesed. Sülvi* 13.05 Vabariigi kodanikud (subtiitritega)* 14.00 Ajavaod. Loodud, lõhutud, taastatud (ETV 2010)* 14.30 Eesti lood. Rasmus, kormonaudid ning... (Eesti 2012) 15.05 Draamasari Elu parim aeg 16.00 Draamasari Holby City haigla. Viiest abielust kaks 17.00 Aktuaalne kaamera 17.10 Draamasari Ööne 13 (Eesti 2007) 17.45 Draamasari India tohter. Kadunud pojad 18.30 Aktuaalne kaamera 19.00 Ringvaade 20.00 Ajujaht 2016 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.30 Sport 21.40 Dokfilm Allan Leida, Leida Allan 22.10 Ml. Ml muusika 22.40 Muusikadokk Queeni tähelend 23.35 Ringvaade* 00.39 ERR.ee uudised	06.55 Terevisioon 08.55 Draamasari India tohter. Kullapalavik 09.40 Minuscule. Öönaud 09.50 Terevisioon* 11.50 Dokfilm Allan Leida, Leida Allan 12.20 Hea eesti muusika 12.45 Foorum (subtiitritega)* 13.45 Teaduspalavik. Liblikavõrguga Boliivias 14.15 Ml. Ml muusika* 14.40 Muusikadokk Queeni tähelend 15.40 Animafilm Lõpuõhtu (Eesti 2007) 16.00 Draamasari Holby City haigla. Võililled 17.00 Aktuaalne kaamera 17.10 Draamasari Ööne 13 17.45 Draamasari India tohter. Kullapalavik 18.30 Aktuaalne kaamera 19.00 Ringvaade 19.35 Komöödiasari Hyacinth Bucket 20.05 Dokfilm Tashi Delek! (Eesti 2015) 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.30 Sport 21.40 Mängufilm Bernard ja Doris (USA 2007) 23.20 Pealtnägija* 00.05 Ringvaade* 00.43 ERR.ee uudised	07.30 Kosmoselendurid 07.40 Indiaanipoiss Yakari 07.55 Tegus Timmu 08.05 Beni ja Holly väike kuningriik 08.15 Tuutu ja Potsu 08.40 Eddie ja karupätsu 08.50 Säde. Iluvõimleja Maria 09.05 Meie inimesed. Sülvi* 09.30 Teaduspalavik 10.00 Maahommik 10.45 Ööne 13 11.15 Pealtnägija 12.05 Hommik Anuga* 13.20 Osoon* 13.55 Teel jalgpalli EM 2016 finaalturniirile 14.20 Hingetu 15.05 Veripunane väli 16.00 Lewis. Kartlike seas 17.30 Ajujaht 2016 18.30 Aktuaalne kaamera 18.40 Inglise aiad läbi sajandite. 19. sajand 19.45 Volikiri Alo Mattiisenile 20.05 Reisile minuga. Dubrovnik ja Lopudi saar 20.30 Ööne 13 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.20 Sport 21.35 Mineviku varjud 22.30 Midsomeri mõrvad. Hingede lõikus 00.00 Derek 00.26 ERR.ee uudised	07.30 Siilipoiss Alfredi seiklused 07.40 Hiir Hops 07.50 Rüütel Rooste 08.00 Tegus Timmu 08.10 Oktonaudid 08.20 Indiaanipoiss Yakari 08.35 Maša muinasjutud 08.40 Lastetuba 09.00 Tähandamisi 09.05 Merelaule esitab Kalmer Tenno-saar 09.25 Konstantin Märska 10.05 Türi linna sünnipäev 11.00 Islandi taluköök 11.30 Reisile minuga. Dubrovnik ja Lopudi saar* 12.00 Inglise aiad läbi sajandite 13.00 Bernard ja Doris 14.40 Üks tegu. Laulmine 14.50 Pärt ja Mahler. Pärt 15.35 Hyacinth Bucket 16.05 Midsomeri mõrvad. Hingede lõikus 17.35 Mineviku varjud 18.30 Aktuaalne kaamera 18.40 Hüpe tundmatusse 19.10 Lapsed ja vanemad 19.25 Hercule Poirot 21.00 AK. Ilm. Nädal 21.40 Sport 22.00 Ääremaa 23.35 Lewis. Kartlike seas 01.05 ERR.ee uudised	06.55 Terevisioon 08.55 Draamasari India tohter. Meeleheitlikud abinõud 09.40 Minuscule. Argpüks 09.50 Terevisioon* 11.50 Maahommik* 12.35 Islandi taluköök 13.05 Kriminaalsari Lewis. Rändurpoiss 14.35 Omavahel. Jüri Aarma 14.45 Reisisari Reisile minuga. Dubrovnik ja Lopudi saar* 15.10 Ajujaht 2016 16.10 Holby City haigla. Nimetu mees 17.10 Ööne 13 17.45 India tohter. Meeleheitlikud abinõud 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Dokfilm Loomad ja armastus 19.35 Rohke kalatuur 20.05 Osoon 20.30 Raudse eesriide jumalused 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.25 Sport 21.35 Intervjuu Saksamaa Liitvabariigi välisministri Frank-Walter Steinmeieriga 22.05 Kriminaalsari Ääremaa 23.40 Kriminaalsari Lewis. Rändurpoiss 01.11 ERR.ee uudised	06.55 Terevisioon 08.55 Draamasari India tohter. Lõks 09.40 Minuscule. Ämblik 09.50 Terevisioon* 11.50 Tähandamisi. Kadunud ja kadumatud aarded* 11.55 Mina olen Vigala Sass 12.55 Ajavaod. Hüpe tundmatusse 13.25 Osoon (subtiitritega)* 13.50 Kriminaalsari Lewis. Intelligentne disain 15.20 Draamasari Hingetu 16.10 Draamasari Holby City haigla. Ehmatusest kange 17.10 Draamasari Ööne 13 17.45 Draamasari India tohter. Lõks 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Jaanid 19.00 Giuseppe ja Adele 20.00 Rohke kalatuur 20.30 Raudse eesriide jumalused 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.25 Sport 21.35 See on EÖM 22.05 Draamasari Elu parim aeg 23.00 Derek. pulmad 00.00 Lewis. Intelligentne disain 01.33 ERR.ee uudised	06.55 Terevisioon 08.55 Draamasari India tohter. Päevavalgele 09.40 Minuscule 09.50 Terevisioon* 11.50 See on EÖM 12.15 Ajaproov. Lahe-maa 13.00 Riigikogu infotund 14.00 Giuseppe ja Adele 15.00 Dokfilm Aeg on siin 16.15 Draamasari Holby City haigla. Üleastumised 17.10 Draamasari Ööne 13 17.45 Draamasari India tohter. Päevavalgele 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Eesti lood. Siim, Samuli ja Dolce Vita 19.15 Arvo Pärt. Neli lastelaulu (ETV 2016) 19.30 Animafilm Suur maal-ritöö 19.50 Head ööd, väike sõber! 20.00 Rohke kalatuur 20.30 Raudse eesriide jumalused 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.25 Sport 21.35 See on EÖM 22.05 Valguse säras. Lastekraani Muusikastuudio 25 23.15 Draamasari Veripunane väli 00.09 ERR.ee uudised

ETV 2

07.00 Animasarjad 08.15 Lastetuba 08.30 Hiir Hops 08.35 Peeter Pikk-kõrv 08.45 Väike lühinägelik boamad 09.00 Ringvaade* 10.05 Holby City haigla 11.05 Prima Vista 11.50 Ööülikooli rännakud 12.45 Konnade tee 13.16 ERR.ee uudised 15.30 Karusmarjad metsikus looduses 15.55 Lola Pikk-kõrv 16.00 Lastetuba 16.15 Minu lemmikloom 16.25 Animasarjad 17.35 Siilipoiss Alfredi seiklused 17.45 Peeter Pikk-kõrv 18.00 Zorro seiklused 18.20 Saara ja part 18.30 Lastetuba 18.45 Lola Pikk-kõrv 18.50 Kriksatrullid 18.55 Karusmarjad metsikus looduses 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 4x4 20.00 Keskkonnakuu 21.00 ehk, uhhuduur 4 21.30 Kultuuriuudised 21.35 Eestlaste retk Nepaali 22.25 Riigimehed 22.55 Keskkonnakuu 23.55 Sünge juhtum 00.59 ERR.ee uudised	07.00 Animasarjad 08.15 Lastetuba 08.30 Saara ja part 08.40 Kriksatrullid 08.45 Peeter Pikk-kõrv 09.00 Ringvaade* 10.05 Holby City haigla 11.05 Smallville 11.45 Kõõgikodanikud 12.15 Eesti muusikavideod 12.43 ERR.ee uudised 15.30 Karusmarjad metsikus looduses 15.55 Lola Pikk-kõrv 16.00 Lastetuba 16.15 Animasarjad 17.15 Klumpsud 17.20 Rüütel Rooste 17.35 Siilipoiss Alfredi seiklused 17.45 Beni ja Holly väike kuningriik 18.00 Tuutu ja Potsu 18.20 Hiir Hops 18.30 Lastetuba 18.55 Karusmarjad metsikus looduses 19.20 AK (vk) 19.30 Viljapõld - suvine džungel 20.20 Allveelennud 20.30 Sünge juhtum 21.30 Kultuuriuudised 21.35 Löö laulu, vastas Jumal, lõõ laulu väike mees 22.55 Impromptu 00.00 Eesti vabaks! Rokifestival 01.04 ERR.ee uudised	09.00 Väikelinna detektiivid 09.30 Lammass Shaun 09.35 Peeter Pikk-kõrv 09.50 Väike kummitus Laban 09.55 Klumpsud 10.05 Džungliässad 10.15 Pörsas Peppa 10.20 Rüütel Rooste 10.35 Karusmarjad metsikus looduses 11.00 Viljapõld - suvine džungel 11.45 Ma pole turist, ma elan siin 13.40 Saiakäik 13.55 Kinoklassika Naine Šanghaist 15.20 Saladuslik Aafrika. Mali 15.50 Eesti muusikavideod 16.15 Smallville 17.00 Väikes-te itaallaste seiklused 18.35 Pörsas Peppa 18.40 Säde. Iluvõimleja Maria 18.55 Indiaanipoiss Yakari 19.10 Tegus Timmu 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 Kõõgikodanikud 20.00 Keskkonnakuu 21.00 Eesti lood. Konnade tee 21.30 ehk, uhhuduur 4 21.55 Superrakud 22.50 Riigimehed 23.20 Süütuse mägi 00.56 ERR.ee uudised	09.00 Kuidas kuningas kuu peale kippus 10.00 Piknikutort 10.25 Väike printsess 10.35 Pörsas Peppa 10.45 Keskkonnake 11.00 ehk, uhhuduur 4 11.30 Kaadris. Vallatud kurvid 11.45 Vallatud kurvid 13.20 Eestlaste retk Nepaali 14.05 Motomaanid 14.35 Kalevi Suursõit 50.15.05 Võistlussport 15.20 Ruhn karu Vene vetes 15.50 Jalgpalli Balti turniir. Leedu-Eesti 18.00 Väikelinna detektiivid 18.30 Animasarjad 19.20 AK (viipek) 19.30 TV 10 olümpia-starti 45. 4. etapp 20.00 Tour of Estonia. 35. Tartu Rattaralli 20.30 Teemaõhtu. Mati Kaal 70. Päev Mati Kaaluga 20.50 Loomaaia 20.55 Zoo-Tallinn 21.25 Osoon 21.50 Loomaaiaast loodusesse 22.20 Nelja-jalgne sõber 22.50 Loomaaia sünnipäev 23.10 Gentel-Dentel. Genialistid 00.18 ERR.ee uudised	08.00 Animasarjad 09.00 Lastetuba 09.15 Džungliässad 09.25 Hiir Hops 09.30 Fiksikud 09.40 Tom ja Fluffy 09.45 Kukepüksid 10.00 Holby City haigla 11.00 Ringvaade* 11.35 4x4 12.00 TV 10 olümpia-starti 12.30 Tour of Estonia. 35. Tartu Rattaralli* 13.00 Eesti muusikavideod 13.31 ERR.ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Kikerikii 16.35 Animasarjad 17.30 Koll Molly 17.35 Džungliraamat 17.45 Tinga Tinga lood 18.00 Peeter Paani uued seiklused 18.20 Saara ja part 18.30 Alfie Atkins 18.45 Maša muinasjutud 18.50 Pörsas Peppa 18.55 Vahva Roosi 19.05 Indiaanipoiss Yakari 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 Rakett 69 20.00 Ööülikooli rännakud 21.00 4x4 21.30 Vigala Sass - viimased lindid 22.25 Uno Loop 23.20 Tähe-laev. Jüri Aarma 00.39 ERR.ee uudised	08.00 Animasarjad 09.00 Lastetuba 09.15 Peeter Paani uued seiklused 09.40 Saara ja part 09.45 Alfie Atkins 10.00 Holby City haigla 11.00 Eesti muusikavideod 11.25 Saladuslik Aafrika 11.57 ERR.ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Kikerikii 16.45 Animasarjad 17.10 Zou 17.20 Mukk ja Tšavapa 17.35 Džungliraamat 17.45 Tinga Tinga lood 18.00 Eddie ja karupätsu 18.25 Saara ja part 18.30 Peeter Pikk-kõrv 18.45 Kriksatrullid 18.50 Pörsas Peppa 18.55 Kati ja Mimma 19.05 Indiaanipoiss Yakari 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 Möistlik või mõttetu 20.00 HeadRead. Edvard Radzinski 20.45 Eesti Jazzi gala 21.00 Eesti lood 21.30 Žiguliga Baltimaades 22.05 Keskkonnakuu 23.30 Kapist välja 00.00 Viis lugu 00.30 Eesti muusikavideod 01.06 ERR.ee uudised	08.00 Animasarjad 09.30 Saara ja part 09.35 Peeter Pikk-kõrv 09.50 Pörsas Peppa 09.55 Mis mõttes? 10.00 Holby City haigla 11.00 Rakett 69 11.30 Möistlik või mõttetu 11.55 Lood pildi seest 12.35 Limonaadilugu 12.45 Väikevend ja Karlsson katuselt 14.20 Karlsson tembutab jälle 16.00 Lastetuba 16.10 Kikerikii 16.40 Kiisud, edasi! 16.45 Lotte 16.55 Fiksikud 17.00 Sõprade linn 17.10 Zou 17.25 Mukk ja Tšavapa 17.35 Džungliraamat 17.45 Väike printsess 18.00 Rallipörsas Ruudi 18.30 Peeter Pikk-kõrv 18.45 Jalgpalli maavõistlus. Eesti – Andorra 19.45 AK (viipekeeles) 19.50 Jalgpallivõistlus jätkub 21.00 Joel Lindpere 21.20 Minuscule 21.30 Maaailma kino Umrka 23.05 Rõõm, muusika ja meri 00.05 Tallinna karneval 00.41 ERR.ee uudies
---	---	--	---	---	---	---

KANAL 2

06.15 Mr Bean 06.45 Preili Moon 07.00 Chaplin ja sõbrad 07.10 Meie Charly. Teiste önn 08.00 Reporter* 09.00 Reetmine 10.00 Itaalia pruut 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Pilvede all 12.30 Suur lotokolmapäev - Rooside sõda 13.30 Saladused 14.00 Saage tuttavaks 14.30 Krimi 15.00 Küladetektiivid. Liigne ülestunnistus 16.00 Meie Charly. Meeste asjad 17.00 Itaalia pruut 18.00 Reetmine 19.00 Reporter 20.00 Suure komöödiaõhtu parimad palad 21.30 Süüdistajad 22.30 Mängufilm Luuserid 00.35 Mängufilm Sunnitud tapma 02.25 Unustamatu*. Liha ja veri. Carrie tabab varasemast tuttava palmamõrvari Jackie 03.15 Reporter* 04.05 Saage tuttavaks* Merlyn Uusküla 04.30 Krimi 05.00 Uus võimalus 05.30 Doktor Oz.	06.15 Mr Bean 06.45 Preili Moon 07.00 Chaplin ja sõbrad 07.10 Meie Charly. Meeste asjad 08.00 Reporter 09.00 Reetmine 10.00 Itaalia pruut 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Suure komöödiaõhtu parimad palad 13.00 Süüdistajad 14.00 Selfridge'i kaubamaja 15.00 Küladetektiivid. Vargus - parim alibi 16.00 Meie Charly. Pögenemas 17.00 Itaalia pruut 18.00 Reetmine 19.00 Reporter 19.55 Kuldvillak 20.30 Roaldi nädal. Missivõistlusi 21.00 Eurojackpoti lisaaloes 21.30 Nädalalõpp Kanal 2ga videod 23.00 Kõök 23.30 Meie idioodist vend 01.25 Luuserid 03.10 Reporter 04.05 Aedniku aabits 04.35 Heeringas Veenuse öäl 05.00 Uus võimalus. Emilie kaotab kannatuse. Audrey esitab ultimatuumi. 05.30 Doktor Oz. Ülekaal ja väsimus	06.10 Tagasi Saint Tropez's. Eksisammud 06.55 Reporter* 07.45 Top Shop 08.00 Khumba 09.40 Saladused 10.10 Aedniku aabits. Räägime samaldunud murust 10.40 Hooaeg 11.30 Rooli võim 12.00 Subboteja 13.00 Radar 14.00 Süüdistajad 15.00 Kodutunne 16.00 Viimane võmm*. Inimkatsed 17.00 Inga Lindström - Sommerlund igavesti 19.00 Reporter+ 19.35 Galileo 20.35 Heeringas Veenuse öäl 21.35 Selfridge'i kaubamaja. Harry valmistab poe 20. aastapäevaks ette uhkeid pidustusi. Whiteley rahaprobleemid suurenevad. Kas Harry on ninapiid veetud? 22.35 Mängufilm Tänapäeva Tuhkatriinu 00.40 Kadedus 02.30 Meie idioodist vend 04.00 Nädalalõpp Kanal 2ga videod 05.15 Reporter+* 05.45 Roaldi nädal. Missivõistlus	06.15 Tagasi Saint Tropez's. Tundekelmused 07.00 Aedniku aabits 07.30 Pöörased jänused 08.25 Galileo 09.25 Kuldvillak 10.00 Nädalalõpp Kanal 2ga videod 11.30 Suure komöödiaõhtu parimad palad 13.00 Naabriprika*. Terviseprobleemid 14.00 Pilvede all 15.00 Armastus ja muud õnnetusid 17.00 Lena Lorenz. Aeg hakata elama 19.00 Reporter+ 19.35 Parim pakkumine 20.25 Sajandi armastus. Valitseja saab teada, et ta öde Fatma on korraldalan Hürremile kallaletungi. Selim on shokeeritud Bayezidi ähvardustest. 22.15 Velveti moemaja. Päev ja öö 23.40 Takso 00.10 Kadedus 02.10 Tänapäeva Tuhkatriinu 03.45 Lena Lorenz. Aeg hakata elama 05.15 Reporter+* 05.45 Eurojackpoti lisaaloes	06.15 Mr Bean 06.45 Preili Moon 07.00 Chaplin ja sõbrad 07.10 Meie Charly. Pögenemas 08.00 Reporter* 09.00 Reetmine 10.00 Itaalia pruut 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Sajandi armastus 13.35 Parim pakkumine 14.25 Kuldvillak 15.00 Küladetektiivid. Enne surm, siis pärandus 16.00 Meie Charly. Võorad suled 17.00 Itaalia pruut 18.00 Reetmine 19.00 Kodutunne 20.00 Suvereporter 21.00 Kõök 21.30 Naabriprika. Poisid jäävad poisteks 13.30 Kõök 14.00 Saladused 14.25 Kuldvillak 15.00 Küladetektiivid. Kirst kahele 16.00 Meie Charly. Tuli ja vesi 17.00 Itaalia pruut 18.00 Reetmine 20.00 Suvereporter 21.00 Krimi 21.30 Radar 22.30 Viimane võmm. Kaminast leitakse jõuluvana kostüümis mehe surnukeha 23.30 Sütik. 01.20 Mõrvaennetajad. Reese on rõõvitud 02.05 Must nimekirj. Majahoidja 02.45 Guinness World Records - metsikud rekordid 01.35 Velveti moemaja 02.45 Suvereporter 03.35 Kliitähed. Veebikaamera imed 04.00 Galileo 04.45 Kaks ja pool meest 05.10 Uus võimalus 05.35 Doktor Oz	06.15 Mr Bean 06.45 Preili Moon 07.00 Chaplin ja sõbrad 07.10 Meie Charly. Tul ja vesi 08.00 Suvereporter* 09.00 Reetmine 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Itaalia pruut 12.30 Radar 13.30 Krimi 14.00 Saladused 14.25 Kuldvillak 15.00 Küladetektiivid. Ilus Hannes, surnud Hannes 16.00 Meie Charly. Charly ja eesel 17.00 Itaalia pruut 18.00 Reetmine 20.00 Suvereporter 20.30 Suur lotokolmapäev - Rooside sõda 21.30 Pilvede all. Mari kolib koju tagasi, kuid Sandra annab talle korraliku lahingu 22.30 Viimane võmm 23.30 Unustamatu. Klassikokkutele 00.20 Stalini poeg 01.20 Mõrvaennetajad*. Surnud 02.05 Nädalalõpp Kanal 2ga videod 03.15 Suvereporter* 03.45 Saladused 04.10 Rooli võim 04.35 Uus võimalus 05.30 Doktor Oz.
--	--	--	--	--	--

TV3

06.15 Beyblade: metalli raev 06.40 Kung fu panda 07.05 Winxid 07.30 Kung fu panda* 07.55 Metskass 08.55 Meisterkakk 09.50 Kirgede torm 10.55 Vaprad ja ilusad 11.25 Top Shop 11.40 Võimalik vaid Venemaal 12.10 Kondid: Lahutuspartnerid 13.10 Naabrist parem 14.10 Sūdameasi: Metsik loom 15.15 Vaprad ja ilusad 15.50 Kirgede torm 17.00 Metskass 18.00 Meisterkakk: 3 paremat võistlevad 19.00 Seitsmesed uudised 20.00 Eesti ulakad vanurid 20.30 KolmeDok: Eesti aardekütid 21.30 Kättemaksukontor: Elust välja kirjutatud 22.35 Viimane Vegas 00.50 King ja Maxwell 01.45 KolmeDok: Eesti aardekütid 02.35 Eesti ulakad vanurid* 03.05 Hawaii 5-0: Lähedane sõber 04.05 Võimalik vaid Venemaal* 04.35 Seitsmesed uudised 05.25 Sūdameasi*	06.15 Beyblade: metalli raev 06.40 Kung fu panda 07.05 Winxid 07.30 Kung fu panda* 07.55 Metskass 08.55 Meisterkakk 09.50 Kirgede torm 10.55 Vaprad ja ilusad 11.25 Top Shop 11.40 Kättemaksukontor: Elust välja kirjutatud 12.45 KolmeDok: Eesti aardekütid 13.45 Eesti ulakad vanurid* 14.10 Sūdameasi: Nõiajaht 15.15 Vaprad ja ilusad 15.50 Kirgede torm 17.00 Metskass 18.00 Meisterkakk: Võitja valitakse välja 19.00 Seitsmesed uudised 19.55 Avatar 23.10 Jackass 3D 03.05 Hawaii 5-0: Lubadus. McGarrett ja Catherine lähevad Põhja-Koreasse, et tuua ära McGarretti hukkunud sõbra säilmed 03.50 Laulu-mäng: Traffic vs Terminaator. Seekord veavad vägikaigast ansamblid Traffic ja Terminaator 04.50 Seitsmesed uudised 05.40 Sūdameasi: Nõiajaht*	06.30 Kirgede torm 07.25 Minu väike poni 07.50 Monsuno 08.15 Littlest Pet Shopi väikesed lemmikud 08.40 Minu väike poni* 09.05 Simpsonid 09.55 Hardi köök 10.30 Kalamehejutud* 11.00 Nurgakivi 11.30 Naistesaad 12.00 Kättemaksukontor: Elust välja kirjutatud 13.05 Eesti ulakad vanurid* 15.40 Midsomeri mõrvad: Tume sügis 17.55 Faktuaalse kaamera parimad naljad 19.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp 19.30 Pühapäev Sepoga: Äss-Koshkin-Paping maraton 21.30 MF 007: Casinno Royale 00.30 Weekender 01.05 Ameeriklased: Astlad. Philip ja Elizabeth panevad paika plaani CIA mudžahiiddest külaliste jaoks 02.00 Grey anatoomia: Sūdamekujuline karp 02.45 Weekender 03.15 Midsomeri mõrvad 04.55 04.40 Nurgakivi* 05.10 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp	05.40 Kirgede torm 07.25 Minu väike poni 07.50 Monsuno 08.15 Littlest Pet Shopi väikesed lemmikud 08.40 Minu väike poni 09.05 Simpsonid: Homer roolis 10.00 Printsess ja konn 11.55 Me armastame Eestit 13.35 Naabrist parem 14.35 Stop! 15.05 Võimalik vaid Venemaal 15.40 Midsomeri mõrvad: Riknenud viljad 17.55 Kättem
---	---	--	--

ARUTECH
parimad aknad
Liider akende tootja Eestis

Suured allahindlused akendele!

AKNAD kuni -62%
PAIGALDUS -30%
SISEVIIMISTLUS -30%
VÄLISVIIMISTLUS METALLNURGALIISTUDEGA -50%

www.arutech.ee

Pensionäridele – HINNAÜLLATUS!
Pakkumine kehtib kuni 31.05.2016

PVC AKNAD, METALLUKSED, LODŽADE KLAASIMINE
Rahvusvaheline kvaliteedijuhtimise sertifikaat ISO 9001:2008 ja
keskkonnasertifikaat ISO 14001:2004
Rapla, Tallinna mnt 23, tel 5551 3058, 677 7055
Avatud: E-R 8.30-17, lõuna 13-13.30

Ostame metsamaterjali,
raieõigust ja metsakinnistuid.

Tel 514 8238, 523 7944, 503 8777
e-mail: eesti@mitsagroup.com

Metsä

Metsäliitto Eesti AS on nüüd Metsä Forest Eesti AS

RAPLA KÜTTEKONTORIS lõhutud, saetud
kuivad ja toored **LEPA KÜTTEPUUD**
25-60 cm, ka võrkkotis.
Hinnad soodsad, tarne kiire!
Pakume ka PUITBRIKETTI. Vedu.
Tel 516 6305

- Ostame **METSAKINNISTUID**,
ka raiutud ja hüpoteegiga
- Ostame **PÖLLUMAAD**
Küsi hinda! Teeme pakkumise!

Lai 10, 80010 Pärnu
Tel 447 7900, 528 5263
Faks 447 7903, metsagrupp@hot.ee

oü Metsagrupp Ltd.

**MAIKUUS
PVC AKNAD
PARIMA
HINNAGA!**

Rapla Viljandi mnt.19

Amves ☎ **489 7306**

Puurvesi
PUURKAEVUD

Tel: 5569 4310
Taavi Hanson
info@puurvesi.ee
www.puurvesi.ee

Puurkaevude ja maasoojus puuraukude
projekteerimine, puurimine, remont ja
likvideerimine.

Vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamine,
reovee mahutite, septikute ning
süvaveepumpade müük ja paigaldus.

OSTAB

- metsakinnistuid
- hüpoteegiga ja
läbiraiutud kinnistuid

Tel 511 0415, 517 9866, 489 4055. www.landeker.ee

oü LANDEKER

105.8 HARJUMAAL
RING FM

REEDEL
10. JUUNIL
HARJUMAAL
KOSE
LAULUVÄLJAKUL
VÄRAVAD AVATAKSE KELL 20:00 | ESINEJAD ALUSTAVAD 21:00

**PÕHJA-EESTI
SUVE SUUR
AVAPIIDU**
2016

**VIRUS (RU)
TERMINAATOR
HELLAD VELLERD
GENKA
PATUNE POOL**

ARTISTIDE JÄREL MÄNGIVAD PARIMAT
TANTSUMUUSIKAT **theRadio** DJ-D!

+ LASTELE TASUTA BATUUT! + KOHAL RING FM VÄLISTUUDIO
+ KOHAL ERINEVAD TOITLUSTAJAD JA KAUPLEJAD, AVATUD BAAR

PILETID EELMÜÜGIST 11 € | KOHAPEAL JA PEOPÄEVAL HIND 15 €
LASTELE KUNI 12 ELUAASTAT, KES VANEMATEGA KAASAS, POLE ERALDI PILETIT VAJA OSTA
(PILETITE EELMÜÜK PILETILEVI MÜÜGIKOHTADES)

LISAINFO: WWW.TRE.EE | /TRERADIO | /TREEVENTS

TRERADIO **saku** **theRadio**

**Raplamaa tootjate
ühine kauplus on avatud**
E-R kella 10-17.30 ja L kella 10-14
(pühapäeval ja riiklikel pühadel suletud)

**Hariduse 3, Konsumi kõrval.
Talupoja ühest uksest**

Tel 5788 0357,
e-post: raplamaatoode@gmail.com
Koduleht: www.raplamaatoode.ee

MTÜ Väärt Raplamaa Toode
ootab endaga liituma ka uusi tootjaid.
Eelistage Raplamaist!

Väärt Raplamaa toode
Made in Raplamaa

Gadox
ORTOPEEDIAATEENISTUS

AS Gadox proteesimeistri
Guido Amuri vastuvõtt
**RAPLA MAAKONNAHAIGLA
KABINET 18**
27. mail kella 10-12

Vastu võtab Guido Amur
eelneva registreerimisega
tel 650 1322

Kaasa võtta: abivahendi
kaart, arsti saatekiri, pass,
pensionitunnistus

AS Gadox, Türi 10c, Tallinn,
tel 650 1322
• info@gadox.ee •
www.gadox.ee

pm
PRIIMO METS

OÜ Priimo Mets ostab:

- metsakinnistuid,
- kasvatat metsa,
- kasepakku, okaspuu palki,
- paberipuitu, küttepuid,
- võsa hakkeks.

Pakub:

- saematerjali,
- metsaveoteenust.
- kase küttepindu ja kase
kütteklotse bigbag kottides

Tel. 506 9966; 489 0696
E-post priimo.mets@priimo.ee

KAITSE OMA SILMI PÄIKESE EEST!

- Uus valik päikeseprille ja prilliraame
- Nägemise kontroll ja kontaktläätsede
määramine (optometrist)
- Prillid kätte ka ootetööna (kuni +/- 4,0)
- Müügil kontaktläätsed

Külastage meid:
E 9-15
T-R 9-18
L 9-14

Rapla prillipood
Tallinna mnt. 27, Tel 485 5062

TULE TÖÖLE **KEHTNA MÕISA OÜ** **LIINA TOOTED**

Kehtna Mõisa OÜ võtab tööle
FARMILUKKSEPA

Tööpakkumised palume esitada kuni 06.juuni 2016.a.
Info telefonil: 50 821 57

Kehtna Mõisa OÜ
Pargi 6, Kehtna 79001, Raplamaa

e-post: juhataja@kmoy.ee
www.kmoy.ee

TaiPoksi
suvelaager
1.-5.august
Kuimetsas
2016

Oodatud kõik taipoksi huvilised!
Laagri maksumus 150 Eurot.

Läbiv päevakava:
8.00 Hommikujooks
9.00 Hommikusaak
12.00 Tehnika trenn
14.00 Lõunasöök
17.00 Õhtune trenn
19.00 Õhtusöök
20.00 Meelelahutuslik tegevus

Registreerimine ja tasumine hiljemalt 1. juuniks
Lisainfo: liisi@raplamtg.eu 53494470
fb/RaplaMuayThaiGym

RAPLA MUAY THAI GYM **WARRIOR TIGERS GYM** **MOISA** **TEAM MOISA**

MITMEKESINE LEHEKUU

MAIKUUS LÖID PUUD KENASTI LEHTE,!!!!

NB! VASTUS

Koostas: Aivi Meister

LASTELE

LAHENDUS KOLLASTES RUUTUDES

7. 5. 4. 4.

AUHIINAKS

Liis Ehvare
Martin ja salalaegas

ÕIGESTI VASTASID:
ISABEL AMELIA SOOSALU
ARON TERRAS
TIMMO TALING
KAIT VESKIMÄE
ROLAND KLAAS
BRITTEN BERG
ROBIN VÄRK
ANNEMAI LEMSALU
MARILIS LEMSALU
RIIVO AAS
ANDREAS LIIMANN
BERIT LIIMANN
MAILIS RAIDMA
KÄROLIIS HIETAM
KERLI HIETAM
HELINA BAKAJEV
MARGO PULVER
SUSANNA LIISA KUUSEÕIS
KRISTOFER ERIC KUUSEÕIS
ELIS RETI GRAUMANN
LIIS KUUSEMÄE
JANELY KUUSEMÄE
ANNAMARI MÖTTUS
RENNO KEELMANN
KAROL KEELMANN
KRISTIIINE-MARII TUUGA
ALEX VALNER
GEORG LAURI
STEN-ERIK TREIER
RENAR ASI

1. MAGUS SUEMARI
2. SPORDIALA
3. SPORDIVAHEND, SÕIDURIIST
4. VÄRV
5. VONKLEV OLEND
6. TASULINE SÕIDUVAHEND
7. OKKALINE LOOM

KOMMIPOE KINKEKAARDI VÕITIS LIIS KUUSEMÄE. EELMISE MÕISTATUSE VASTUS OLİ „VITAMIIN“
Auhinna saab kätte Raplamaa Sõnumite toimetusest

Kõikide õigesti vastanute vahel loosime välja kaks piletit festivalile KAPAROCK

Saada ristsõna vastus hiljemalt 30. maiks e-postile: kuulutused@sonumid.ee (märksõnaga "täiskasvanute ristsõna" või "lasteristsõna") või Raplamaa Sõnumite toimetusse aadressil Viljandi mnt 6, Rapla 79511.

NB! Loosimises osalevad ainult märksõnaga vastused. Auhinna saab kätte toimetusest kahe nädala jooksul.

18. mail ilmunud suure ristsõna vastus on „**KOGU MAAKERAL LEITAVA ELU**“

Keava „Kevadelõpu Laadafestivali“ festivalipassi võitis **EEVI KUKK**

TÄISKASVANUTE RISTSÕNA VASTUSE KUPONG

Vastus

Nimi

LASTE RISTSÕNA VASTUSE KUPONG

VASTUS

NIMI

Mariliis Vest

Eelmise nädala esmaspäeval paigaldati Kehtna põhikooli spordisaali võrk, toodi tagatoast kastidega välja kollase-sinisekirjud võrkpallid ning oodati peagi saabuvasid võistlejaid. Eesmärk oli veeta üks vahva õhtupoolik ema, õe ja teiste mängukaaslastega.

Spordisaalis toimus sel päeval vahva üritus, kus võrkpalli paaristurniiril pidi õpilasega ühes võistkonnas mängima kas tema ema või õde. Sõbralikule võistlusturniirile olid oodatud kõik Kehtna põhikooli lapsed, kes vähegi võrkpalli vastu huvi tunnevad või seda lõbusalt, kuid väikese võistlusmomendiga, mängida soovisid. Kohale tuli seitse paari, kes kõik omavahel läbi mängisid – mõni õpilane oligi kaasa võtnud ema, mõni õe ning üks osalejatest oma kaksikvenna. Üks pere oli kohale tulnud suurema meeskonnana – ema ja kolm last, kellest kõige pisem küll emal platsil väga olla ei lasknud.

Loomulikult olid tol päeval õiged võrkpallireeglid pisut painutatud. Esiteks oli madalamale sätitud võrkpallivõrk, sest kõige pisematele võib õige kõrgusega võrk jääda kättesaamatusse kaugusesse. Seega tehti asja lihtsamaks ja mängulõbu suuremaks ning tõmmati mängijate vahele jääv võrk korralikult allapoole.

Teiseks mängiti paaristurniiri poolel platsil. On ju ilmselge, et kahekesi ei jõuaks mitte kuidagi üle platsi mängida. Tühjad kohad jäävad tihti isegi siis, kui platsil on kuus mängijat. Platsi poolitamine tekitas ka võimaluse kaks mängu korraga pidada ja nii oligi uhkelt postide küljes kirjas, milline on esimene ja milline teine väljak – nagu see õigel turniiril ikka käib.

Mäng ise toimus tavapärase 25 punkti ja kolme geimivõidu asemel 15 punktini ja ühe geimi võiduni kahepunktise vahega. Punkte lugesid ning piire jälgisid ausaks lubada jäänud võistlejad ise. Mõnikord tulid need mängijad, kes parasjagu pingil puhata said, ka lisakohtunikeks, et suuremaid vaidlusi lahendada. Selliseid arusaamatusi muidugi ei tekkinud, sest küsimusi tekitavate olukordade puhul pandi lihtsalt mängu uus pall.

Enne geimi alustamist käis hoogsalt palli ja platsipoole loosimine. Paaride pisemad ehk õpilased võtsid omavahel mõõtu kivi-paber-käärid mängus selgitamaks, kes saab valida poole, kes mängupalli. Egas rohkem midagi ei olnud-

ki, nii mängud hoogsa alguse saidki!

Mänguhoos oli märgata, et mõned osalejad olid trenni teinud rohkem kui teised. Koostöö sujus aga paaridel üldiselt hästi ning mitte keegi omavahel tüli ei kiskunud, vaid pigem oli näha ühist võitlusvaimu ja toetamist. Päril paljudes olukordades said tegelikult väiksemad võrkpallitüdrukud paremini pallile pihta kui ema või õde ning päästsid mitmeid olukordi. Mõni pall lendas küll teisele väljakule, lakke ja platsilt välja, kuid sellest polnud hullu midagi.

Kui kõik kõigiga läbi mänginud olid, selgusid turniiri võitjad. Kolmanda koha saavutas Kehtna põhikooli kuuenda

Pallivõitlus missugune! Tagaplaanil näeme ema, kelle kõige pisem põnn teda platsile lasta ei tahtnud.

Fotod: SIIM SOLMAN

Kvaliteetaeg võrkpalli mängides

klassi õpilane Agnes Markus koos emaga, teise koha neljanda klassi osaleja Helina Vaikla õega ning esikoha neljanda klassi õpilane Marlen Roomann õega. Kõik osalejad said auhinnaks suu magusaks tegevad Mesikäpa vahvlid ning esikolmik karikad. Kõik mängijad tunnistasid koha-peal, et säärane ettevõtmine neile meeldis ning nad ootavad seda uuel aastal jälle.

Teist võrkpallipäeva korraldas Kehtna põhikooli kehalise kasvatuse õpetaja Kadi Peedo.

Paaristurniiri üks võitja Marlen demonstreerib servimistehnikat.

Mänguhoos oli märgata, et mõned osalejad olid trenni teinud rohkem kui teised.

ISSN 2228-1886

RAPLAMAASõnumid

Rapla 79511, Viljandi mnt 6, tel 489 2133, 5567 3260 Tellimise, reklaam ja kuulutused 489 2130, 5551 1084 faks 489 2135, e-post: info@sonumid.ee, kodulehekülj: www.sonumid.ee

Peatoimetaja: Tõnis Tõnisson.

Tegevtoimetaja: Inge Põlma (489 2244)

Ajakirjanikud: Vivika Veski (489 2132), Siim Jõgis (489 2139), Katri Reinsalu (489 2246), Mariliis Vest (489 2137), Stina Andok, Haldi Ellam

Tehnilise toimetuse juhataja: Siim Solman (489 2138). **Kujundaja:** Ulvi Blande (489 2138).

Keeletoimetaja: Liivi Jegorov (489 2138)

Reklaamitoimetuse juht: Ulvi Salumäe (489 2130). **Reklaamijuht:** Kadri Paju (489 2131)

Raamatupidaja: Juulija Rüsse (489 2133)

Toimetusel on õigus kirju ja kaastõid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastõid ei tagastata ega retsenseerita. Honoreeritakse tellitud kaastõid. Raplamaa Sõnumeid on võimalik tellida Eesti Posti sidejaoskondadest, raamatukogudest, toimetuse reklaamiosakonnast ja internetis Raplamaa Sõnumite koduleheküljel.

Toimetust võtab vastu ka telefonitsi esitatud tellimusi. Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt tööpäeviti 8.30 - 17 Viljandi mnt 6, Rapla. Tel 489 2130, faks 489 2135.

Väljaandja: OÜ Nädaline. **Trükk AS Printall.** Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse: pn@eall.ee või tel 646 3363